

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра аудиту

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «Облік і аудит»

галузь знань 07 Управління та адміністрування

спеціальність 071 Облік і оподаткування

Форма навчання очна (денна)

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему

«Облік доходів фізичних осіб, їх контроль та оподаткування»

здобувача Дядечка Артема Миколайовича

Науковий керівник: к.е.н., доцент Бугай Надія Олександрівна

**Робота допущена до захисту в екзаменаційною комісією з
атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри: д.е.н., професор Петрик Олена Анатоліївна

Київ 2025

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи складає 97 сторінок. Основний текст роботи викладено на 74 сторінках друкованого тексту. Містить 11 таблиць та 8 додатків. Список використаних джерел складає 57 найменувань..

«Облік доходів фізичних осіб, їх контроль та оподаткування»

Об'єктом дослідження є облік доходів фізичних осіб.

Предметом дослідження є теоретичні, організаційно-методичні та практичні аспекти обліку, оподаткування та контролю доходів фізичних осіб.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної магістерської роботи є обґрунтування теоретичних, організаційних і методичних положень обліку, оподаткування та контролю доходів фізичних осіб, визначення шляхів їх удосконалення на ТОВ «МКК Ейч-Арт».

Завдання кваліфікаційної магістерської роботи:

- охарактеризувати економічну сутність розрахунків з працівниками підприємства;
- опрацювати нормативно-правове регулювання обліку та оподаткування доходів працівників підприємств;
- дослідити проблеми обліку доходів фізичних осіб, висвітлені у наукових працях;
- розглянути методику та організацію обліку доходів фізичних осіб на підприємстві;
- дослідити документування операцій з обліку нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб на підприємстві
- проаналізувати синтетичний та аналітичний облік доходів фізичних

осіб на підприємстві, відображення їх у звітності;

- визначити шляхи удосконалення у ТОВ «МКК Ейч-Арт»;
- описати методику контролю нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб на підприємстві;
- відображення оподаткування доходів фізичних осіб у статистичній та податковій звітності;
- розробити рекомендації щодо впровадження системи внутрішнього контролю нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб на підприємстві ТОВ «МКК Ейч-Арт».

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів полягає в розробленні та наданні пропозицій, які спрямовані на удосконалення обліку, контролю та оподаткування доходів фізичних осіб ТОВ «МКК Ейч-Арт»..

Практичні результати полягають в розробці певних рекомендацій, а саме: щодо удосконалення обліку та оподаткування доходів фізичних осіб ТОВ «МКК Ейч-Арт» в якості модернізації програмного забезпечення, а саме перехід з неліцензійної версії програми «1С:Підприємство» на ліцензійний українську програму «BAS Бухгалтерія», – це дозволить не тільки забезпечити відповідність сучасності, але й суттєво покращити точність та ефективність облікових процесів, а також, завдяки покращеним функціональним можливостям цієї програми, яка враховує специфіку українського законодавства, підвищити автоматизацію розрахунків із працівниками; щодо вдосконалення контролю на підприємстві ТОВ «МКК Ейч-Арт» розроблено рекомендації щодо впровадження системи внутрішнього контролю нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб в якості створення посади внутрішнього аудитора, що забезпечить точність, прозорість та відповідність законодавчим вимогам всіх процесів, пов'язаних із нарахуванням та оподаткуванням доходів фізичних осіб.

Рік виконання кваліфікаційної роботи: 2023 – 2025.

Рік захисту роботи – 2025.

Ключові слова: облік, контроль, доходи фізичних осіб, податки, податок на доходи фізичних осіб, військовий збір, єдиний соціальний внесок, додаткові блага.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ	
ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ	7
1.1 Економічна сутність розрахунків з працівниками підприємства	7
1.2 Нормативно-правове регулювання обліку та оподаткування доходів працівників підприємств	18
1.3 Проблеми обліку та оподаткування доходів фізичних осіб, висвітлені у наукових працях	22
РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ НАРАХУВАННЯ ТА	
ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.....	27
2.1 Методика та організація обліку доходів фізичних осіб на підприємстві	27
2.2 Документування операцій з обліку нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб	35
2.3 Синтетичний та аналітичний облік доходів фізичних осіб на підприємстві, відображення їх у звітності	41
2.4 Шляхи удосконалення у ТОВ «МКК Ейч-Арт»	48
РОЗДІЛ 3 КОНТРОЛЬ НАРАХУВАННЯ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ	
ФІЗИЧНИХ ОСІБ	51
3.1 Методика контролю нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб на підприємстві.....	51
3.2 Відображення оподаткування доходів фізичних осіб у статистичній та податкової звітності	59
3.3 Рекомендації щодо впровадження системи внутрішнього контролю нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб на підприємстві ТОВ «МКК Ейч-Арт»	65
ВИСНОВКИ	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	75
ДОДАТКИ	82

ВСТУП

Актуальність теми є надзвичайно важливою в умовах сучасної економіки, оскільки дохід фізичних осіб безпосередньо впливає на стабільність життя кожної людини, а, отже, і фінансової системи країни загалом. Зокрема, коректне та своєчасне нарахування і сплата податків доходів фізичних осіб є одними з основних чинників, які забезпечують виконання державного бюджету і реалізацію соціально-економічної політики. Поряд із цим, у зв'язку з динамічними змінами в податковому законодавстві, зокрема в частині змін у ставках податків та зростанням кола доступних додаткових благ виникає необхідність у модернізації та вдосконаленні процесів обліку і контролю за доходами фізичних осіб.

Зростаюча значущість цифрових технологій у сфері оподаткування та обліку доходів вимагає постійного вдосконалення методів контролю за нарахуванням та сплатою податків. В умовах глобалізації та диджиталізації економіки традиційні методи обліку доходів фізичних осіб стають менш ефективними, а тому необхідність переходу до новітніх електронних систем стає актуальною. Автоматизація процесів обліку, впровадження нових програмних рішень та інтеграція з інформаційними системами державних органів допомагає значно знизити ризики помилок, забезпечити своєчасність нарахувань та сприяти прозорості оподаткування.

Одним із важливих аспектів є також збільшення ролі держави у контролюванні обліку доходів фізичних осіб, що сприяє забезпеченню справедливості та рівності в податковій системі. В умовах високої інфляції, соціальних змін і фінансових труднощів, держава прагне створити умови для покращення збору податків та забезпечення справедливого розподілу податкового навантаження серед громадян. Саме тому, ефективний контроль за обліком доходів фізичних осіб є важливою складовою політики реформування податкової системи, що дозволяє підтримувати стабільність економіки та фінансових відносин.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання обліку доходів фізичних

осіб, їх контролю та оподаткування є актуальними у наукових дослідженнях. Українські науковці такі, як Дутова Н.В., Лесік Є.С., акцентують увагу на прозорості оподаткування та його впливі на наповнення бюджету. У роботах Варламової І.С., Рядінської В. О., Дмитрика О. О. розглядається вплив цифровізації на автоматизацію обліку, що сприяє підвищенню точності та зменшенню ризиків помилок.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної магістерської роботи є обґрунтування теоретичних, організаційних і методичних положень обліку, оподаткування та контролю доходів фізичних осіб, визначення шляхів їх удосконалення на ТОВ «МКК Ейч-Арт».

Завдання кваліфікаційної магістерської роботи:

- охарактеризувати економічну сутність розрахунків з працівниками підприємства;
- опрацювати нормативно-правове регулювання обліку та оподаткування доходів працівників підприємств;
- дослідити проблеми обліку доходів фізичних осіб, висвітлені у наукових працях;
- розглянути методику та організацію обліку доходів фізичних осіб на підприємстві;
- дослідити документування операцій з обліку нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб на підприємстві
- проаналізувати синтетичний та аналітичний облік доходів фізичних осіб на підприємстві, відображення їх у звітності;
- визначити шляхи удосконалення у ТОВ «МКК Ейч-Арт»;
- описати методику контролю нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб на підприємстві;
- відображення оподаткування доходів фізичних осіб у статистичній та податкової звітності;
- розробити рекомендації щодо впровадження системи внутрішнього контролю нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб на підприємстві

ТОВ «МКК Ейч-Арт».

Об'єктом дослідження є облік доходів фізичних осіб.

Предметом дослідження є теоретичні, організаційно-методичні та практичні аспекти обліку, оподаткування та контролю доходів фізичних осіб.

Методи дослідження. Під час проведення дослідження та написання кваліфікаційної магістерської роботи застосовано діалектичний метод пізнання економічних явищ і процесів у безперервному їх розвитку та взаємозв'язку. У дослідженні використовувалися загальнонаукові та специфічні методи дослідження, зокрема: аналіз – для вивчення чинного законодавства, нормативних актів та практик обліку, контролю та оподаткування доходів фізичних осіб; системний підхід – для оцінки та систематизації даних обліку та оподаткування доходів; порівняльний аналіз – для порівняння системи оподаткування доходів фізичних осіб в Україні; а також індукція та дедукція – для формулювання висновків та рекомендацій щодо покращення обліку, оподаткування та контролю доходів фізичних осіб.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів дослідження полягає в розробленні та наданні пропозицій, які спрямовані на удосконалення обліку, контролю та оподаткування доходів фізичних осіб ТОВ «МКК Ейч-Арт».

Основні наукові результати полягають у всебічному дослідженні методичних підходів та організації обліку доходів фізичних осіб, їх контролю та оподаткування, в обґрунтуванні розроблених пропозицій по удосконаленню обліку й контролю нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб ТОВ «МКК Ейч-Арт». Результати, які були отримані в процесі вирішення поставлених завдань та становлять наукову новизну дослідження, полягають у наступному:

- надано пропозиції щодо удосконалення обліку та оподаткування доходів фізичних осіб ТОВ «МКК Ейч-Арт» в якості модернізації програмного забезпечення, а саме перехід з неліцензійної версії програми «1С:Підприємство» на ліцензійний українську програму «BAS Бухгалтерія», – це дозволить не тільки забезпечити відповідність сучасності, але й суттєво покращити точність та

ефективність облікових процесів, а також, завдяки покращеним функціональним можливостям цієї програми, яка враховує специфіку українського законодавства, підвищити автоматизацію розрахунків із працівниками;

– з метою вдосконалення контролю на підприємстві ТОВ «МКК Ейч-Арт» розроблено рекомендації щодо впровадження системи внутрішнього контролю нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб в якості створення посади внутрішнього аудитора, що забезпечить точність, прозорість та відповідність законодавчим вимогам всіх процесів, пов'язаних із нарахуванням та оподаткуванням доходів фізичних осіб, – це сприятиме довгостроковій стабільності ТОВ «МКК Ейч-Арт», зміцнить його конкурентні позиції на ринку та створить умови для сталого розвитку.

Інформаційна база дослідження. Для написання кваліфікаційної магістерської роботи стали теоретичні розробки зарубіжних і вітчизняних науковців, періодичні статті, нормативно-законодавчі акти, звітні матеріали ТОВ «МКК Ейч-Арт», усні консультації працівників підприємства, а також ресурси мережі Інтернет. Підприємство перебуває в процесі розвитку та напрацюванні матеріальної бази ТОВ «МКК Ейч-Арт».

Апробація результатів дослідження. Основні результати дослідження були апробовані на ювілейній 90-й щорічній студентській конференції «Інноваційні проекти для післявоєнного відновлення та розвитку України» (м. Київ, 17 квітня – 20 травня 2023 року).

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи складає 97 сторінок. Основний текст роботи викладено на 74 сторінках друкованого тексту. Містить 11 таблиць та 8 додатків. Список використаних джерел складає 57 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

1.1 Економічна сутність розрахунків з працівниками підприємства

Економічна сутність розрахунків з працівниками підприємства – це сукупність фінансових відносин, що виникають між підприємством та його працівниками з метою забезпечення своєчасної, повної та справедливої компенсації за виконану роботу. Економічна сутність таких розрахунків полягає в управлінні витратами на оплату праці, що безпосередньо впливає на фінансову стійкість підприємства, мотивацію персоналу та загальну ефективність його роботи.

Концепція заробітної плати є центральною частиною системи трудових відносин, що виникають між підприємством і працівниками, і вона відіграє важливу роль як з точки зору мотивації персоналу, так і з боку фінансового управління. Заробітна плата є основною формою матеріальної компенсації, яка мотивує працівників на ефективне виконання своїх обов'язків, підтримує рівень їхнього життя та забезпечує соціальну стабільність [1, с.43].

Заробітна плата є не лише грошовою винагородою, а й інструментом управління персоналом. Вона повинна бути достатньо конкурентоспроможною, щоб залучати і утримувати висококваліфікованих фахівців, а також стимулювати підвищення продуктивності праці та професійний розвиток співробітників. Заробітна плата є засобом оцінки вартості роботи, яка здійснюється працівником. Ця оцінка залежить від багатьох чинників, включаючи кваліфікацію, складність виконуваних завдань, рівень відповідальності, умови праці та ринкові тренди.

Основні форми заробітної плати включають:

1. Фіксована заробітна плата (оклад) передбачає встановлений розмір виплат, який не залежить від обсягу фактично виконаної роботи. Це дозволяє

забезпечити стабільність працівникам і передбачуваність витрат для підприємства. Така форма є типовою для адміністративного, керівного та інженерно-технічного персоналу, оскільки важливо підтримувати стабільність доходу та формувати впевненість у майбутньому.

Фіксована заробітна плата допомагає зменшити стрес, пов'язаний із нестабільністю доходів, і забезпечує базову фінансову безпеку. Водночас, недостатність гнучкості в цій системі може обмежувати стимулювання працівників до підвищення продуктивності або ефективності, якщо немає додаткових стимулів, таких як премії чи бонуси [2, с.39].

2. Змінна заробітна плата надає підприємству можливість враховувати обсяги фактично виконаної роботи та стимулювати працівників до підвищення продуктивності. Вона включає кілька основних підвидів:

- погодинна оплата – форма передбачає розрахунок заробітної плати на основі кількості відпрацьованих годин і встановленої ставки за годину. Вона є гнучкою, що дозволяє підприємству ефективніше управляти витратами на оплату праці залежно від обсягів виконаної роботи. Погодинна оплата часто застосовується у сферах, де праця має нерегулярний характер або потрібен гнучкий графік, наприклад, у сфері обслуговування, будівництві чи на виробництвах із змінним робочим процесом;

- відрядна оплата – форма базується на обсязі виконаної роботи або виробленої продукції і стимулює працівників працювати швидше і ефективніше, оскільки їхній заробіток прямо пропорційний результату праці. Відрядна оплата використовується у виробничих процесах, де можна точно виміряти обсяги виконаної роботи, наприклад, у текстильній, харчовій промисловості чи на конвеєрних лініях.

Окрім базової частини заробітної плати, підприємства часто використовують додаткові стимули для покращення мотивації співробітників:

- премії – грошові винагороди, що надаються за досягнення певних показників або за якісне виконання завдань. Премії можуть бути регулярними (наприклад, квартальні або річні) чи разовими (за окремі проекти).

- надбавки – включають виплати за особливі умови праці, такі як робота у важких чи небезпечних умовах, нічні зміни або понаднормову роботу. Надбавки допомагають компенсувати працівникам додаткові зусилля та ризики, пов'язані з виконанням їхніх обов'язків [3, с.17].

При визначенні заробітної плати враховуються різні економічні та соціальні фактори:

- рівень кваліфікації та досвід. Працівники з вищою кваліфікацією, великим досвідом та спеціалізованими навичками зазвичай отримують вищу заробітну плату, оскільки їхній вклад є більш цінним для підприємства.
- умови праці. Робота в складних або небезпечних умовах зазвичай оплачується вище через додаткові ризики, які беруть на себе працівники.
- ринкові умови. Заробітна плата формується з урахуванням економічної ситуації, рівня інфляції, середньої зарплати у галузі та конкуренції на ринку праці.
- ефективність працівника. Показники продуктивності впливають на змінну частину зарплати, заохочуючи співробітників до підвищення власної ефективності.

Заробітна плата має велике значення як для працівників, так і для підприємства. Для працівників це основне джерело доходу, що дозволяє підтримувати гідний рівень життя. Для підприємства це важливий інструмент залучення, утримання та мотивації персоналу. Від рівня і структури заробітної плати залежить не лише продуктивність працівників, але й імідж підприємства як роботодавця. Ефективна система оплати праці сприяє зниженню рівня плинності кадрів, підвищенню задоволеності працівників та їх лояльності до підприємства. Тому підприємства постійно шукають баланс між забезпеченням конкурентоспроможної заробітної плати та оптимізацією витрат на оплату праці [4, с.136].

Премії та бонуси є важливою складовою системи матеріального стимулювання працівників, яка дозволяє підприємствам підвищувати рівень мотивації, продуктивності та залученості своїх співробітників. Ці додаткові виплати сприяють формуванню позитивної робочої атмосфери, покращують

відносини між керівництвом і персоналом та підвищують конкурентоспроможність підприємства на ринку праці. Детальний опис премій та бонусів допоможе зрозуміти їх значення та вплив на діяльність підприємства і мотивацію працівників.

Премії та бонуси – це додаткові виплати працівникам, які надаються за досягнення певних показників чи виконання завдань, що виходять за межі основної діяльності. Економічна сутність таких виплат полягає в тому, що вони є важливим інструментом стимулювання продуктивності та підвищення ефективності роботи персоналу. З управлінської точки зору, премії та бонуси дозволяють керівництву гнучко регулювати поведінку працівників, стимулювати їх до досягнення високих результатів, впровадження нових ідей та підвищення загальної продуктивності підприємства [5, с.41].

Премії та бонуси класифікуються залежно від різних факторів, таких як періодичність, мета надання та критерії оцінки результативності. Основні види премій та бонусів включають:

1. Регулярні премії:

- кварталні та річні премії – ці виплати здійснюються за підсумками роботи підприємства за певний період (квартал або рік). Вони можуть залежати як від індивідуальної ефективності працівника, так і від результатів роботи всього підприємства. Регулярні премії часто використовуються для закріплення стабільної продуктивності та стимулювання тривалого професійного розвитку.

- місячні премії – виплачуються за виконання місячних планів чи досягнення короткострокових цілей, наприклад, перевиконання норм виробітку, досягнення встановлених показників продажів або якісне виконання обов’язків. Ці премії сприяють підтримці постійної мотивації протягом усього року.

2. Разові премії:

- разові премії за успішне виконання проектів – виплачуються працівникам за досягнення важливих результатів у межах окремого проекту або виконання важливого завдання. Такі премії сприяють мотивації до ефективного завершення конкретних завдань та допомагають працівникам відчувати, що їхній внесок є важливим для успіху підприємства.

- премії за новаторство та ініціативність – надаються працівникам, які внесли інноваційні пропозиції або впровадили нові методи, що призвели до підвищення ефективності роботи. Такі премії стимулюють працівників бути більш творчими та активними, шукати нові рішення для покращення процесів [6, с.139].

3. Бонуси за продуктивність:

- індивідуальні бонуси – виплачуються на основі персональних результатів роботи, таких як перевиконання планів продажів, досягнення особистих ключових показників ефективності чи іншої важливої діяльності. Вони стимулюють працівників концентруватися на підвищенні своїх професійних досягнень і ефективності.

- командні бонуси – розподіляються серед членів команди або відділу за досягнення спільних цілей. Ці бонуси сприяють зміцненню командного духу, покращують координацію та співпрацю між працівниками та заохочують їх до спільної роботи для досягнення загальних результатів [7, с.93].

Впровадження системи премій та бонусів має ряд переваг:

- підвищення продуктивності праці. Працівники, які відчують матеріальну винагороду за свої зусилля, прагнуть працювати ефективніше.

- мотивація до професійного розвитку. Премії стимулюють працівників до підвищення кваліфікації, розвитку нових навичок та підвищення рівня компетенцій.

- залучення та утримання талановитих кадрів. Конкурентна система преміювання дозволяє підприємству залучати та утримувати найкращих спеціалістів на ринку праці.

- покращення робочої атмосфери. Командні премії допомагають створити атмосферу співпраці та взаємної підтримки, що позитивно впливає на моральний стан працівників.

Недоліки преміальної системи можуть виникати в разі її неправильної організації. Якщо критерії оцінки праці нечіткі, працівники можуть відчувати несправедливість або нерозуміння, що негативно вплине на їхню мотивацію.

Також виконують функцію підвищення добробуту працівників,

стимулювання їхньої продуктивності та зміцнення лояльності до роботодавця додаткові блага. Згідно статті 14, пункту 1, підпункту 47 Податкового кодексу України, додаткові блага – це « кошти, матеріальні чи нематеріальні цінності, послуги, інші види доходу, що виплачуються (надаються) платнику податку податковим агентом, якщо такий дохід не є заробітною платою та не пов'язаний з виконанням обов'язків трудового найму або не є винагородою за цивільно-правовими договорами (угодами), укладеними з таким платником податку» [8]. Додаткові блага дозволяють підприємствам залучати й утримувати кваліфікованих фахівців, підвищуючи загальну конкурентоспроможність на ринку праці [8, с.45].

Додаткові блага є важливою складовою загальної компенсаційної політики підприємства. Економічна сутність додаткових благ полягає у зниженні фінансових ризиків для працівників та підтримці їхнього добробуту, що безпосередньо впливає на продуктивність праці, залученість та мотивацію. З соціальної точки зору, додаткові блага сприяють створенню стабільної робочої атмосфери, формують позитивний імідж роботодавця та підтримують баланс між роботою та особистим життям [9, с. 105].

До видів додаткових благ входять:

1. Медичне страхування є одним з найбільш поширених видів додаткових благ, що забезпечує працівникам доступ до медичних послуг, які можуть бути дорогими або недоступними без підтримки роботодавця. Підприємства можуть надавати різні види медичного страхування: базове медичне страхування, яке покриває стандартні медичні витрати, зокрема консультації лікарів, діагностичні тести, амбулаторне лікування; розширене медичне страхування, яке може включати стоматологічне лікування, профілактичні обстеження, хірургічні операції та спеціалізоване медичне обслуговування.

Переваги медичного страхування для працівників:

- забезпечує фінансову підтримку у разі хвороби чи травми, зменшуючи витрати на медичні послуги.
- підвищує рівень безпеки та впевненості в майбутньому.
- зменшує стрес, пов'язаний із фінансовими питаннями, та сприяє

збереженню здоров'я.

2. Додаткові оплачувані відпустки надають можливість працівникам відпочити та відновити свої фізичні та психологічні сили, не втрачаючи при цьому заробітної плати. Згідно Кодексу законів про працю України кожен працівник має право на щорічну оплачувану відпустку [9]. Щорічні оплачувані відпустки є обов'язковими у більшості країн відповідно до трудового законодавства, однак багато підприємств пропонують додаткові оплачувані дні як частину своєї компенсаційної політики [10, с.771].

Види оплачуваних відпусток:

- щорічна основна відпустка. Надання відпустки працівникам для повноцінного відпочинку є загальноприйнятою практикою. Тривалість може варіюватися залежно від національного законодавства та внутрішніх правил підприємства;
- додаткові відпустки. Видаються за особливі заслуги, тривалий стаж роботи або складні умови праці;
- спеціальні відпустки. Наприклад, відпустки на випадок сімейних подій, таких як весілля або народження дитини.

Окрім цих видів додаткових благ, багато підприємств пропонують розширені програми підтримки:

- пенсійні програми. Роботодавці можуть здійснювати внески до недержавних пенсійних фондів, забезпечуючи додатковий дохід працівникам після виходу на пенсію.
- компенсації на транспорт. Часткова або повна компенсація витрат на доїзд до роботи, що є особливо важливим для працівників, які живуть далеко від офісу.
- харчування. Дотації на харчування або забезпечення обідів безкоштовно чи за зниженими цінами [12, с.33].

Додаткові блага мають широкий вплив як на працівників, так і на самі підприємства. Вони сприяють:

- залученню та утриманню кваліфікованих працівників. Добре

розвинена система додаткових благ допомагає роботодавцям конкурувати за кращих фахівців на ринку праці.

- збільшенню продуктивності. Працівники, які відчувають підтримку від роботодавця, зазвичай демонструють більшу зацікавленість у своїй роботі.

- зниженню рівня плинності кадрів. Наявність додаткових благ сприяє зміцненню лояльності працівників та зменшенню їхнього бажання змінювати місце роботи.

- покращенню корпоративної культури. Наявність додаткових благ сприяє формуванню позитивного робочого середовища та підтримці здорового клімату в колективі [13, с.19].

Додаткові блага, таким чином, є важливим інструментом, що дозволяє підприємствам забезпечувати комплексний підхід до мотивації та підтримки працівників.

Податки та відрахування із заробітної плати є фінансовими зобов'язаннями, встановленими законодавством, що забезпечують надходження до державного бюджету і соціальних фондів. Вони сприяють виконанню ряду функцій:

- фіскальна функція – забезпечує фінансову базу для фінансування державних програм, зокрема охорони здоров'я, освіти, інфраструктури та інших соціальних потреб.

- регулююча функція – допомагає державі впливати на економічну активність шляхом зміни податкових ставок та правил відрахувань.

Додатковим видом доходу працівників підприємств є допомога по тимчасовій непрацездатності (або лікарняні виплати), яка є обов'язковою виплатою у разі настання страхових випадків передбачених Законом України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» [10]. Виплата даної допомоги є відповідальністю підприємства та Пенсійного фонду України. Лікарняні виплати забезпечують фінансову підтримку працівникам у разі тимчасової втрати працездатності через хворобу або травму. Це дозволяє працівникам зосередитися на лікуванні та відновленні без хвилювань за втрату доходу [11, с.96].

Особливості лікарняних виплат:

- розмір і тривалість виплат можуть залежати від внутрішньої політики підприємства та національного законодавства.
- виплати можуть покривати повну або часткову компенсацію заробітної плати на період відсутності.

Основні види податків та відрахувань із заробітної плати:

1. Податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) є обов'язковим податком, що утримується з доходу працівника. Це один із головних джерел наповнення державного бюджету, який використовується для фінансування державних послуг та програм соціального захисту. У багатьох країнах ПДФО є прогресивним, тобто його ставка зростає зі збільшенням розміру доходу [14, с.179].

Ставки ПДФО в Україні встановлюються залежно від виду доходу. Нижче наведено перелік ставок для можливих видів доходів фізичних осіб отриманих під час роботи на підприємстві:

- a) заробітна плата – стандартна ставка становить 18%;
- b) дивіденди:
 - для дивідендів, отриманих від підприємств, які є платниками податку на прибуток, ставка становить 5%;
 - для дивідендів від інших юридичних осіб (наприклад, платників єдиного податку) ставка може становити 18%;
- c) інші доходи (наприклад, орендні платежі, продаж майна) – оподатковуються за стандартною ставкою 18%, якщо інше не передбачено законодавством.

2. Військовий збір (ВЗ) є обов'язковим внеском, який утримується із доходів фізичних осіб для фінансування оборонних потреб держави. Згідно Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у період дії воєнного стану» з 1 грудня 2024 року розмір ставки військового збору було збільшено з 1,5% до 5% від об'єкта оподаткування [15]. Зміна ставки зумовлена потребою в додаткових надходженнях до бюджету, пов'язаних із оборонними заходами.

3. Внески на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, або ж Єдиний соціальний внесок (ЄСВ) не стягується з доходів фізичних осіб, але залежить від їх розміру та сплачується за рахунок роботодавця. Типовими видами доходів, на які нараховується ЄСВ є: основна заробітна плата, премії, лікарняні, відпускні та певні додаткові блага, наприклад, медичне страхування.

Ставка ЄСВ залежить від статусу працівника, на чії доходи нараховується ЄСВ:

- для працівників з інвалідністю ставка ЄСВ становить 8,41%;
- для інших працівників – 22%.

З особливостей бази нарахування ЄСВ можна виділити особливі умови нарахування даного внеску на заробітну плату, яка є нижчою за встановлену мінімальну місячну заробітну плату чинним Законом України «Про Державний бюджет України». В такому випадку, у разі якщо база нарахування єдиного внеску не перевищує розміру мінімальної заробітної плати за який отримано дохід, сума єдиного внеску розраховується як добуток розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць та ставки єдиного внеску.

Згідно зі пропорцією розподілу єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, яка затверджена постановою Кабінетом Міністрів України №675 від 26 листопада 2014 р. «Про затвердження пропорцій розподілу єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», сума єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, що сплачується платниками, розподіляється на:

- загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття дорівнює 4,8058 відсотка;
- загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності і загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, дорівнює 9,5727 відсотка;
- загальнообов'язкове державне пенсійне страхування (до солідарної системи) та фінансування адміністративних витрат, пов'язаних із виконанням

функцій, покладених на органи Пенсійного фонду України, дорівнює 85,6215 відсотка [15].

В Україні основною діючою пенсійною системою є солідарна (перший рівень). Солідарна пенсійна система функціонує на принципах солідарності та субсидіювання, забезпечуючи виплату пенсій і надання соціальних послуг за рахунок коштів Пенсійного фонду. Іншими словами, усі внески, які сплачують підприємства та застраховані особи до Пенсійного фонду України, одразу використовуються для виплат нинішнім пенсіонерам. Розмір пенсії та правила її обчислення регулюються другим розділом Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» [16].

Окрім солідарної пенсійної системи, в Україні діють інші два рівня пенсійного забезпечення:

- Накопичувальна система (другий рівень) – в її основі закладено накопичення коштів застрахованих осіб у Накопичувальному фонді або у відповідних недержавних пенсійних фондах. Накопичені кошти інвестуються у фінансові інструменти: цінні папери, депозити тощо. Прибуток від фінансових інструментів є основним джерелом майбутніх пенсійних виплат;

- Приватне пенсійне забезпечення (третій рівень) – даний рівень пенсійного забезпечення базується на добровільній участі осіб. Будь-яка працююча особа може особисто або за домовленістю з роботодавцем здійснювати внески до недержавних пенсійних фондів, страхових компаній та банків. Третій рівень є додатковим і функціонує в парі з однією з раніше перерахованих пенсійною системою, тобто фізичні особи працівники можуть добровільно вносити кошти до спеціалізованих установ задля збільшення пенсійного забезпечення.

Механізм утримання податків і відрахувань передбачає автоматичне відрахування необхідних сум із заробітної плати працівників та перерахування цих коштів до відповідних державних і приватних фондів [16, с.26].

Отже, економічна сутність розрахунків з працівниками підприємства полягає у забезпеченні ефективного управління фінансовими взаємовідносинами між роботодавцем та працівниками. Це включає виплату заробітної плати, премій,

бонусів, додаткових благ та утримання податків і обов'язкових внесків. Розрахунки з працівниками сприяють стимулюванню продуктивності, підтримують соціальну стабільність і забезпечують дотримання законодавчих норм, що важливо для фінансової стійкості підприємства та добробуту працівників.

1.2 Нормативно-правове регулювання обліку та оподаткування доходів працівників підприємств

Регулювання обліку та оподаткування доходів працівників підприємств в Україні є невід'ємною складовою ефективного управління фінансовими процесами на підприємствах та важливою частиною економічної політики держави. Система нормативно-правового забезпечення визначає основи обліку заробітної плати, розрахунків з працівниками, утримання податків та соціальних внесків, що є обов'язковими для підприємств. Дотримання цих норм гарантує своєчасну виплату заробітної плати, правильне відображення фінансових операцій та забезпечує соціальну захищеність працівників. Завдяки комплексному підходу до нормативно-правового регулювання, держава підтримує прозорість фінансових відносин та сприяє розвитку соціальної відповідальності бізнесу.

Нормативно-правове регулювання розрахунків із заробітної плати включає в себе законодавчі акти, нормативні документи, постанови, Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (НП(С)БО) та інструкції, затверджені Кабінетом Міністрів України та іншими уповноваженими органами у сфері обліку оплати праці. Основу цього регулювання складають закони, що забезпечують правові гарантії працівників і зобов'язання роботодавців.

Головним законодавчим документом в Україні є Конституція України. У Конституції зазначено, що «кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується». Крім того, Конституція гарантує право кожного громадянина на

гідні, безпечні та здорові умови праці, а також на заробітну плату, розмір якої не може бути нижчим за встановлений законодавством мінімум [17].

Ці норми підтримуються рядом законів і підзаконних актів, які регулюють питання обліку та розрахунків по заробітній платі, серед яких Закон України «Про оплату праці» [18], Кодекс законів про працю України (КЗпП) [19], Податковий кодекс України [20] та інші нормативні акти, що забезпечують прозорість і справедливість у сфері оплати праці.

Для відображення нарахованої заробітної плати у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності підприємства та організації незалежно від форми власності повинні дотримуватись нормативно-правових актів, що регулюють облік оплати праці. До основних законодавчих документів належать: Закон України «Про оплату праці» [18], Закон України «Про колективні договори і угоди» [21], та Закон України «Про охорону праці» [22].

Зокрема, Закон України «Про оплату праці» надає визначення терміну «заробітна плата», зазначаючи, що це «винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку роботодавець виплачує працівникові за виконану ним роботу відповідно до трудового договору». Цей нормативний документ встановлює економічні, правові та організаційні засади оплати праці для працівників, що перебувають у трудових відносинах, і має на меті забезпечення як відтворювальної, так і стимулюючої функцій заробітної плати [18].

Важливе значення також має Закон України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» [19], згідно зі статтею 8 якого, з 1 квітня 2024 року розмір мінімальної заробітної плати становитиме 8000 гривень на місяць (погодинний розмір – 48 гривень). Це забезпечує мінімальні соціальні гарантії для працівників та формує основу для нарахувань і утримань у системі бухгалтерського обліку.

Усі працівники мають право на отримання щорічної відпустки після щонайменше шести місяців безперервної роботи. Відпустка надається з метою відновлення працездатності, догляду за дітьми, зміцнення здоров'я та інших соціально важливих причин. Для правового регулювання цих аспектів роботодавці керуються Законом України «Про відпустки» [23].

Згідно з Законом України «Про відпустки», право на отримання відпустки надається не тільки громадянам України, а й іноземцям та особам без громадянства, які «перебувають у трудових відносинах з підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності, виду діяльності та галузевої належності, або працюють за трудовим договором із фізичною особою». Цей нормативний акт регулює види відпусток, а також визначає особливості їх надання, встановлюючи вимоги щодо тривалості, умов і процедур отримання відпустки.

Крім того, роботодавець під час виконання працівниками трудових обов'язків зобов'язаний забезпечити безпечні та здорові умови праці. Ці положення регламентуються Законом України «Про охорону праці», який передбачає гарантії щодо дотримання норм безпеки на робочих місцях [22].

Розрахунки із заробітної плати, які включають її нарахування, утримання та виплату, здійснюються на відповідних рахунках бухгалтерського обліку. Усі облікові дані систематизуються та відображаються у фінансовій, податковій та статистичній звітності, що дозволяє контролювати рух коштів та забезпечує прозорість фінансової діяльності підприємства.

Інструкція зі статистики заробітної плати визначає «основні методологічні положення щодо визначення показників оплати праці в формах державних статистичних спостережень, що забезпечує отримання об'єктивної статистичної інформації про розміри та структуру заробітної плати найманих працівників» [23, 24, с.344]. Цей документ служить основою для правильного і об'єктивного збору даних, що дає можливість державним органам і підприємствам здійснювати аналітичну оцінку стану заробітної плати в різних галузях і регіонах.

Нарахування та сплата податків і обов'язкових платежів із заробітної плати здійснюються відповідно до Податкового кодексу України та Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування». Останній «визначає облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а також умови та порядок його нарахування і сплати, що встановлюються законодавчо» [25]. Це регулювання забезпечує стабільне наповнення державного бюджету через систему соціальних внесків, що

підтримує соціальний захист громадян.

Податковий кодекс України [20] чітко визначає порядок утримання з заробітної плати податку з доходів фізичних осіб (ПДФО) та військового збору, обов'язкових для всіх працівників, які отримують заробітну плату. ПДФО утримується у розмірі 18%, а військовий збір – 5% від нарахованої заробітної плати, що є встановленими нормами для обчислення податкових зобов'язань працівників.

Бухгалтерський (фінансовий) облік на підприємстві регулюється законами України, зокрема Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [21], а також нормативними актами, такими як НП(С)БО. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (НП(С)БО) відіграють важливу роль у регулюванні обліку доходів працівників на підприємствах, забезпечуючи єдиний підхід до ведення бухгалтерського обліку, що відповідає законодавчим вимогам та забезпечує прозорість фінансової звітності. Кожен з цих стандартів має своє значення для обліку доходів працівників.

НП(С)БО 11 «Зобов'язання» регулює облік зобов'язань підприємства перед працівниками, таких як заробітна плата, відпускні, премії. Нарахування заробітної плати обліковується як зобов'язання до моменту її фактичної виплати [22].

НП(С)БО 16 «Витрати» визначає порядок відображення витрат на оплату праці, які включають заробітну плату, премії, компенсації, а також відрахування на соціальні потреби (ЄСВ), у фінансовій звітності підприємства [23].

НП(С)БО 26 «Виплати працівникам» визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про виплати (у грошовій і не грошовій формах) за роботи, виконані працівниками, та її розкриття у фінансовій звітності [24].

Хоча НП(С)БО 10 «Основні засоби» більше стосується обліку основних засобів, він опосередковано впливає на облік доходів працівників через амортизаційні відрахування, які є частиною витрат на виробництво [25].

Основні нормативно-правові акти щодо регулювання обліку та оподаткування доходів працівників підприємств наведено в Додатку А.

Отже, об'єднаний аналіз нормативно-правових актів, що регулюють облік і

оподаткування доходів працівників в Україні, показує, що законодавча база є комплексною і забезпечує всебічний захист прав працівників, контроль за фінансовими операціями та стабільність трудових відносин. Законодавчі акти, такі як Конституція України, Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Кодекс законів про працю України (КЗпП), Закон України «Про оплату праці», Закон України «Про відпустки», Податковий кодекс України, Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», а також нормативні документи з бухгалтерського обліку та фінансової звітності, створюють цілісну систему, яка регламентує всі ключові аспекти нарахування заробітної плати, утримання податків і соціальних внесків.

Ця система сприяє дотриманню прав працівників на належну оплату та соціальний захист, а також забезпечує прозорість і підзвітність фінансової діяльності підприємств. Такий підхід формує основу для стабільного розвитку трудових відносин, економічної безпеки та соціальної підтримки, створюючи баланс між інтересами роботодавців, працівників і держави.

1.3 Проблеми обліку та оподаткування доходів фізичних осіб, висвітлені у наукових працях

Доходи працівників на підприємстві виконують багато функцій як в розрізі осіб, що їх отримують, виплачують, так і держави. Доходи працівників указують на їх добробут, важливість їх професії у сучасному світі та в регіоні їх проживання, також є показником загального добробуту в країні. Тому люди шукають місце роботи з високою заробітною платою аби забезпечити собі гідні умови життя, роботодавці слідкують за обсягами заробітної плати працівників та додатковими виплатами задля зменшення плинності кадрів, а держава виконує регулюючу функцію – закріплення за всіма працівниками базових умов праці та дотримання їх працедавцями, а також фіскальну – утримання податків з даних доходів аби

забезпечити поповнення державного та місцевих бюджетів.

Важливість доходів фізичних осіб на різних рівнях соціального та державного життя та різноманітність виконуваних функцій залучала науковців до дослідження суті доходів, прозорості їх нарахування та ефективності податкової політики.

У працях різних авторів піднімаються важливі аспекти щодо удосконалення облікових процесів, прозорості нарахування доходів та .

Зокрема, І. О. Бланк у своїх роботах акцентує увагу на важливості впровадження сучасних методів обліку заробітної плати та дотримання принципів повноти і достовірності відображення доходів працівників. Він зазначає, що проблема полягає у неузгодженості між обліковими процедурами та вимогами податкового законодавства, що часто призводить до подвійного трактування і розбіжностей у звітності [27, с.173].

В. С. Лук'янов досліджує питання системного підходу до обліку доходів фізичних осіб, підкреслюючи, що відсутність чітких інструкцій з боку регуляторних органів створює складнощі для підприємств у частині нарахування та утримання податків. Науковець вказує на необхідність спрощення та модернізації існуючих норм для забезпечення більш прозорого процесу обліку [28, с.26].

Т. П. Ковальчук зосереджує увагу на проблемах відображення додаткових виплат, таких як премії та соціальні пільги, у фінансовій звітності. Вона зазначає, що багато підприємств стикаються з труднощами у визначенні відповідних об'єктів для оподаткування, особливо коли мова йде про різні джерела фінансування.

Ю. В. Петренко аналізує практичні аспекти обліку доходів у малих та середніх підприємствах, вказуючи на те, що значна частина підприємств застосовує застарілі підходи до нарахування та обліку заробітної плати. Він підкреслює важливість впровадження сучасних цифрових технологій, що допоможуть зменшити адміністративне навантаження та підвищити ефективність ведення обліку [29, с.58].

А. М. Коваль аналізує проблеми, пов'язані з оподаткуванням додаткових доходів працівників, таких як премії, бонуси та інші надбавки. Вона зазначає, що

складність виникає через різноманітність джерел фінансування та відсутність єдиних стандартів щодо того, які саме виплати підлягають оподаткуванню, а які – ні.

О. В. Ситник досліджує питання взаємодії обліку та податкового законодавства, підкреслюючи, що важливою проблемою є відсутність єдиного підходу до обліку різних видів доходів. На його думку, для зменшення кількості помилок в обліку доходів необхідно розробити єдину методологію, яка б враховувала всі типи доходів та їх відображення в податкових деклараціях.

Основні проблеми обліку доходів фізичних осіб включають низку аспектів, які стосуються нормативно-правового регулювання, методології обліку, технологічного забезпечення та відповідності систем обліку сучасним вимогам. Детальний аналіз цих проблем дає змогу побачити як загальні труднощі, з якими стикаються підприємства, так і специфічні питання, що потребують удосконалення [30, с.32].

Облік доходів фізичних осіб відіграє ключову роль у забезпеченні фінансової стабільності підприємств та дотриманні вимог законодавства. Проте ефективне управління цим процесом супроводжується численними проблемами, які ускладнюють роботу бухгалтерів та знижують прозорість фінансової звітності. У цьому контексті розглянемо детально основні проблеми обліку доходів фізичних осіб у сучасних умовах та їхній вплив на управлінські процеси.

1. Методологічна складність обліку. Процес обліку доходів фізичних осіб є складним та багатокомпонентним. Він охоплює не лише основну заробітну плату, а й додаткові виплати, такі як премії, компенсації, надбавки, виплати за цивільно-правовими договорами та інші доходи. Кожен вид доходу має специфічні правила нарахування та оподаткування, що створює додаткове навантаження на бухгалтерів. Різні підходи до нарахування доходів вимагають точності в розрахунках та знань актуальних норм, щоб уникнути помилок і неточностей у фінансовій звітності.

2. Складнощі з обліком нерегулярних доходів. Наррахування та облік нерегулярних доходів, таких як оплата за понаднормову роботу, винагороди за роботу у святкові та вихідні дні, компенсації за відрядження та інші специфічні

виплати, є особливо проблемними. Вони потребують ретельного документального підтвердження та коректного відображення у звітності. Помилки у цьому процесі можуть призвести до недоотримання працівником належних сум або, навпаки, до надмірного нарахування, що порушує баланс фінансових результатів підприємства.

3. Технологічна недосконалість систем обліку. Сьогодні багато підприємств все ще використовують технічно-недосконалі системи обліку ведення бухгалтерії. Це підвищує ризик людських помилок і потребує значних часових ресурсів для обробки даних. Автоматизація облікових процесів та використання сучасного програмного забезпечення допомогло б зменшити кількість помилок та пришвидшити роботу бухгалтерських служб, але для багатьох підприємств оновлення технічної бази є фінансово обтяжливим завданням. Крім того, інтеграція нових систем потребує додаткового навчання персоналу [31, с.18].

4. Вимоги до високої кваліфікації фахівців. Ведення обліку доходів фізичних осіб вимагає значної компетентності від бухгалтерів, адже вони повинні своєчасно адаптуватися до змін у законодавстві та дотримуватись актуальних норм. На практиці багато підприємств стикаються з проблемою дефіциту кваліфікованих фахівців. Це зумовлює необхідність регулярного навчання та підвищення кваліфікації персоналу, що потребує додаткових фінансових витрат і часу. Відсутність належної підготовки призводить до підвищення ризику помилок, що, в свою чергу, може мати фінансові та репутаційні наслідки для підприємства.

5. Проблеми з контролем та аудитом. Важливу роль у забезпеченні правильного обліку доходів відіграють процедури контролю та аудиту. Відсутність регулярних перевірок або їх недостатня глибина призводить до прихованих помилок та неточностей, які можуть залишатися непоміченими протягом тривалого часу. Це створює ризики для підприємства у вигляді штрафів та інших санкцій у випадку виявлення порушень під час перевірок податковими органами.

6. Зміни у законодавстві та адаптація облікових процедур. Часті зміни у податковому та трудовому законодавстві створюють додаткові труднощі для обліку доходів фізичних осіб. Підприємства змушені постійно стежити за нововведеннями, коригувати внутрішні облікові процеси та оновлювати програмне

забезпечення для відповідності вимогам. Це потребує залучення ресурсів і може впливати на ефективність облікових процесів [32, с.44].

Загалом, проблеми обліку та оподаткування доходів фізичних осіб потребують комплексного підходу до їх вирішення, який включає вдосконалення нормативно-правової бази, модернізацію технічного забезпечення обліку, підвищення кваліфікації фахівців, а також створення більш прозорих та уніфікованих підходів до ведення бухгалтерії. Лише таким чином можливо забезпечити якість, достовірність та ефективність облікових процедур на підприємствах.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ НАРАХУВАННЯ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

2.1 Методика та організація обліку доходів фізичних осіб на підприємстві

Товариства з обмеженою відповідальністю «МКК Ейч-Арт» зареєстроване 07.02.2011 року. Основними напрямками діяльності Товариства є надання послуг з бізнес-аналізу, кадрового обліку, HR-аутсорсингу, управління людським капіталом, підвищення продуктивності.

Форма бухгалтерського обліку на підприємстві комбінована: журнально-ордерна. Ведення бухгалтерського обліку Товариства здійснюється за допомогою програмного забезпечення «1С:Підприємство», яка використовується без ліцензії та знаходиться на власному обслуговуванні підприємства, з подальшою інтеграцією необхідних даних для складання консолідованої звітності в системі SAP. Для здачі звітів і електронного документообігу з контрагентами використовується програма «М.Е.Дос» та сервіс «Вчасно», платежі здійснюються через інтернет-банкінг Банку Восток.

ТОВ «МКК Ейч-Арт» має поточні рахунки в ПАТ «БАНК ВОСТОК».

Облік доходів фізичних осіб у ТОВ «МКК Ейч-Арт» регулюється низкою ключових нормативних документів, серед яких особливе значення мають Податковий кодекс України, Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (НП(С)БО), Кодекс законів про працю України, а також внутрішні політики підприємства. Податковий кодекс встановлює порядок розрахунку та сплати податків із доходів фізичних осіб, зокрема податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) та військового збору. Закон України «Про бухгалтерський облік» визначає загальні принципи

організації бухгалтерського обліку, що дозволяють підприємству створювати об'єктивну та достовірну інформаційну базу для управлінських рішень.

Доходи фізичних осіб на підприємстві ТОВ «МКК Ейч-Арт» поділяються на основні та додаткові. Основними є заробітна плата працівників, що включає оклад, передбачений трудовим договором. Додаткові доходи охоплюють премії, надбавки, доплати за понаднормову роботу, матеріальну допомогу, компенсаційні виплати та інші стимули. Матеріальна допомога може бути як одноразовою підтримкою, так і регулярними виплатами для працівників у складних життєвих обставинах. Компенсаційні виплати включають відшкодування витрат на відрядження, використання особистого транспорту для службових цілей тощо. Також облік доходів охоплює виплати за цивільно-правовими угодами, які укладаються з фізичними особами для виконання разових робіт або надання послуг.

Процес організації обліку доходів фізичних осіб включає кілька послідовних етапів. Першим етапом є нарахування доходів. Заробітна плата розраховується на основі окладів, встановлених трудовими договорами, з урахуванням премій та інших виплат. Для кожного працівника розрахунок проводиться індивідуально з використанням автоматизованих систем обліку. Другим етапом є утримання податків та зборів. Згідно з Податковим кодексом України, доходи фізичних осіб оподатковуються податком на доходи фізичних осіб (18%) та військовим збором (5%). Крім того, підприємство сплачує єдиний соціальний внесок (ЄСВ) у розмірі 22% від фонду оплати праці [33, с.31].

Процедура нарахування та обліку доходів фізичних осіб на підприємстві наведена у табл. 2.1.

Організація документообігу також відіграє важливу роль у процесі обліку доходів фізичних осіб. У ТОВ «МКК Ейч-Арт» використовуються первинні документи, такі як табелі обліку робочого часу, акти виконаних робіт, накази про преміювання. Розрахункові документи включають платіжні відомості, розрахунки утримань та нарахувань. Крім того, звітна документація регулярно подається до відповідних контролюючих органів.

Таблиця 2.1 – Процедура нарахування та обліку доходів фізичних осіб на підприємстві

Етап	Дія	Рахунок бухгалтерського обліку	Документація
1. Нарахування основної зарплати	Розрахунок зарплати працівників на основі табелів обліку робочого часу та умов трудового договору.	661 «Розрахунки за заробітною платою»	Табель обліку робочого часу, розрахунково-платіжна відомість
2. Нарахування додаткових виплат	Визначення премій.	661 «Розрахунки за заробітною платою»	Накази про преміювання, розрахунково-платіжна відомість
3. Утримання податків і зборів	Вирахування з доходів працівників податку на доходи фізичних осіб (18%) та військового збору (5%) та сплата їх на рахунки Державна казначейська служба України	641 «Розрахунки за податками»/ 642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»	Розрахунково-платіжна відомість, розрахунок утримань
4. Нарахування ЄСВ	Розрахунок ЄСВ у розмірі 22% від фонду оплати праці, сплата внеску на рахунок ГУДПС.	651 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування»	Розрахунково-платіжна відомість, звіт по ЄСВ
5. Перерахування виплат	Перерахування зарплати працівникам на їхні банківські рахунки.	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	Платіжні інструкції, виписки банку
6. Формування звітності	Складання звітів про доходи, податки та збори.	Не застосовується	Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску, річна фінансова звітність
7. Архівування документів	Зберігання первинних документів для перевірки та внутрішнього контролю.	Не застосовується	Первинна документація, архів облікових записів

Джерело: побудовано автором на основі [34, с.32]

Таким чином, методика та організація обліку доходів фізичних осіб у ТОВ «МКК Ейч-Арт» демонструє високий рівень професійності та відповідності чинним нормативним вимогам. Прозорість у веденні обліку, своєчасність виконання податкових зобов'язань та ефективне використання автоматизованих систем дозволяють підприємству не лише дотримуватись законодавчих вимог, а й формувати позитивний імідж відповідального роботодавця, забезпечуючи стабільний розвиток та залучення кваліфікованих кадрів.

Процедура обліку доходів фізичних осіб на підприємстві передбачає чітко визначені етапи, які забезпечують правильність розрахунків, дотримання законодавчих норм та прозорість у веденні бухгалтерії. У процесі реалізації використовуються специфічні бухгалтерські рахунки та супровідна документація.

На першому етапі здійснюється нарахування основної заробітної плати працівників відповідно до їхнього трудового договору та табелів обліку робочого часу. Всі нарахування фіксуються на рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам», а підтвердженням слугують табелі обліку робочого часу і розрахунково-платіжна відомість.

На другому етапі відбувається нарахування додаткових виплат, таких як премії, лікарняних, відпускних та медичного страхування та страхування життя. Такі виплати додаються до основної зарплати і також враховуються на рахунку 66. Оформлення здійснюється на основі наказів керівництва та зазначається в розрахунково-платіжній відомості.

Третій етап включає утримання податків і зборів, зокрема податку на доходи фізичних осіб (18%) та військового збору (5%), які фіксуються на рахунку 64 «Розрахунки за податками й платежами». Процес супроводжується розрахунково-платіжними документами, що підтверджують суми утримань [34, с.89].

Четвертий етап – нарахування єдиного соціального внеску (ЄСВ) у розмірі 22% на загальний фонд оплати праці, який враховується на рахунку 65 «Розрахунки за страхуванням». Це забезпечує виконання соціальних зобов'язань перед працівниками. На п'ятому етапі після розрахунків та утримань залишок заробітної плати перераховується працівникам на банківські рахунки. Ця операція відображається на рахунку 311 «Поточні рахунки в національній валюті» за допомогою платіжних інструкцій та виписок банку.

П'ятий етап передбачає виплати за цивільно-правовими угодами. У разі укладення таких договорів здійснюється нарахування винагороди за виконані роботи чи надані послуги. Виплати обліковуються на рахунку 66, а підтвердженням служать акти виконаних робіт та самі договори. На шостому етапі формується звітність, яка включає складання та подання обов'язкових звітів до контролюючих

органів.

Останнім, сьомим етапом є архівування документів. Усі первинні документи, розрахунки та звіти зберігаються в архіві підприємства для подальшого контролю та перевірки. Така процедура забезпечує не тільки виконання законодавчих вимог, але й ефективну організацію фінансових операцій, що сприяє прозорості та відповідальності підприємства перед працівниками та контролюючими органами [35].

Першим етапом у всьому руху доходів працівників підприємства є його нарахування. Для спрощення ведення обліку основна заробітна плата відображається на субрахунку 661 «Розрахунки за заробітною платою». Операції по субрахунку 661 «Розрахунки за заробітною платою» деталізовано у табл. 2.2.

Таблиця 2.2 – Операції по субрахунку 661 «Розрахунки за заробітною платою»

№ з/п	Операція	Дебет рахунку	Кредит рахунку	Супровідна документація
1	2	3	4	5
1	Нарахування основної заробітної плати	811 «Виплати за окладами й тарифами»	661 «Розрахунки за заробітною платою»	Табель обліку робочого часу, розрахунково-платіжна відомість
2	Нарахування премій	811 «Виплати за окладами й тарифами»	661 «Розрахунки за заробітною платою»	Накази про преміювання, розрахунково-платіжна відомість
3	Нарахування лікарняних виплат	378 «Розрахунки з державними цільовими фондами»	663 «Розрахунки за іншими виплатами»	Лікарняний листок, розрахункові відомості
4	Утримання податку на доходи фізичних осіб (ПДФО)	661 «Розрахунки за заробітною платою»	641 «Розрахунки за податками»	Розрахунково-платіжна відомість, звіт по ПДФО
5	Утримання військового збору	661 «Розрахунки за заробітною платою»	642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»	Розрахунково-платіжна відомість, звіт про військовий збір
6	Утримання аліментів	661 «Розрахунки за заробітною платою»	685 «Розрахунки з іншими кредиторами»	Виконавчі листи, платіжні інструкції
7	Перерахування зарплати на банківські рахунки	661 «Розрахунки за заробітною платою»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	Платіжні інструкції, виписки банку
8	Видача зарплати готівкою	661 «Розрахунки за заробітною платою»	301 «Готівка в національній валюті»	Відомість на виплату зарплати, касові ордери

Продовження таблиці 2.2

1	2	3	4	5
9	Повернення зайво виплаченої зарплати	301 «Готівка в національній валюті»	661 «Розрахунки за заробітною платою»	Акти повернення, виписки банку
10	Коригування помилкових нарахувань	Відповідний рахунок	661 «Розрахунки за заробітною платою»	Акти звірки, пояснювальні записки

Джерело: побудовано автором на основі [35]

Ключовими аспектами є нарахування заробітної плати, премій, утримання податків і зборів, а також здійснення виплат працівникам, як готівкою, так і через банківські рахунки. Використання специфічної документації для кожної операції (таких як таблиці обліку робочого часу, лікарняні листи, платіжні інструкції тощо) забезпечує правильність обліку та відповідність законодавчим вимогам, сприяючи прозорості і точності фінансових розрахунків підприємства [36, с.93].

Після нарахування заробітної плати та інших доходів фізичних осіб на субрахунок 661 «Розрахунки за заробітною платою», відбувається списання податків та зборів на рахунок 64 "Розрахунки за податками й платежами". Кореспонденцію рахунків з рахунком 64 "Розрахунки за податками й платежами" наведено у табл. 2.3.

Таблиця 2.3 – Кореспонденція рахунків з рахунком 64 "Розрахунки за податками й платежами"

№ з/п	Операція	Дебет рахунку	Кредит рахунку	Супровідна документація
1	2	3	4	5
1	Нарахування податку на доходи фізичних осіб (ПДФО)	661 «Розрахунки за заробітною платою»	641 «Розрахунки за податками»	Розрахунково-платіжна відомість, Додаток 4 ДФ
2	Перерахування ПДФО до бюджету	641 «Розрахунки за податками»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	Платіжна інструкція, виписки з банку
3	Нарахування військового збору	661 «Розрахунки за заробітною платою»	642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»	Додаток 4 ДФ «Відомості про суми нарахованого доходу, утриманого та сплаченого податку на доходи фізичних осіб та військового збору»

Продовження таблиці 2.3

1	2	3	4	5
4	Перерахування військового збору до бюджету	642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	Платіжна інструкція, виписки з банку
5	Нарахування єдиного соціального внеску (ЄСВ)	821 «Відрахування на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»	651 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування»	Розрахунково-платіжна відомість, звіт по ЄСВ
6	Перерахування ЄСВ до бюджету	651 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	Платіжна інструкція, виписки з банку

Джерело: побудовано автором на основі [36]

Нарахування ПДФО полягає в тому, що підприємство нараховує податок на доходи фізичних осіб відповідно до встановлених ставок (зазвичай 18%), що відображається на субрахунку 641 «Розрахунки за податками» через субрахунок 661 «Розрахунки за заробітною платою». Після нарахування ПДФО ці суми перераховуються до державного бюджету через банківські рахунки, оформлюючись платіжною інструкцією. Нарахування військового збору здійснюється за аналогією з ПДФО за ставкою 5% і фіксується на субрахунку 642 «Розрахунки за обов'язковими платежами», після чого перераховується до бюджету. Єдиний соціальний внесок нараховується на заробітну плату працівників і перераховується до Пенсійного фонду.

Основні операції за рахунком 311 «Поточні рахунки в національній валюті» наведено у табл. 2.4.

Таблиця 2.4 – Кореспонденція рахунків з рахунком 311 «Поточні рахунки в національній валюті»

№ з/п	Операція	Дебет рахунку	Кредит рахунку	Супровідна документація
1	2	3	4	5
1	Надходження виручки від реалізації послуг	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	703 «Дохід від реалізації робіт і послуг»	Банківська виписка, рахунок-фактура, акти виконаних робіт

Продовження таблиці 2.4

1	2	3	4	5
2	Перерахування ПДФО, ВЗ та ЄСВ до бюджету	641 "Розрахунки за податками" / 642 «Розрахунки за обов'язковими платежами» / 651 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	Платіжна інструкція, виписка банку
3	Оплата за отримані послуги	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»/ 685 «Розрахунки з іншими кредиторами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	Платіжна інструкція, накладні, акти виконаних робіт
4	Перерахування заробітної плати працівникам	661 «Розрахунки за заробітною платою»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	Розрахунково-платіжна відомість, платіжна інструкція
5	Вилучення коштів для розрахунків через касу	301 «Готівка в національній валюті»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	Видатковий касовий ордер, банківська виписка

Джерело: побудовано автором на основі [36]

Рахунок 311 «Поточні рахунки в національній валюті» є основним у системі обліку грошових коштів підприємства. Він використовується для здійснення операцій з надходження та витрат коштів у національній валюті.

На сучасних підприємствах більшість доходів працівників виплачується безготівковим шляхом – безпосередньо на банківські картки. Це свідчить про активну диджиталізацію процесів фінансового обліку та виплат доходів. Відмова від касових операцій на користь електронних платежів сприяє прозорості, зручності та швидкості розрахунків із працівниками.

Водночас каса на підприємстві все ще використовується для здійснення деяких операцій, зокрема:

- виплати авансу на відрядження;
- заробітної плати в разі, якщо працівник ще не встиг відкрити банківську картку;
- інших разових касових операцій.

Отже, облік доходів фізичних осіб включає в себе ретельне ведення нарахувань заробітної плати, податків, зборів та внесків, що відображається на відповідних рахунках бухгалтерського обліку [37, с.202].

Ефективна організація цього процесу дозволяє мінімізувати ризики помилок, уникати штрафів та пені за невчасну сплату податків, а також сприяє прозорості фінансових операцій. Правильне ведення обліку доходів забезпечує стабільність у взаємовідносинах з податковими органами і підвищує рівень довіри працівників до підприємства, оскільки вони бачать чіткий і своєчасний розрахунок своїх доходів. Таким чином, методика та організація обліку доходів фізичних осіб є важливими для сталого розвитку підприємства та його фінансової стабільності.

2.2 Документування операцій з обліку нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб

Документування операцій з обліку нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб є ключовим елементом фінансово-економічної діяльності підприємства, що забезпечує правильність та своєчасність виконання обов'язків перед працівниками і державними органами. Ефективна система обліку та документування дозволяє підприємству не лише дотримуватися законодавчих вимог, а й сприяє підвищенню рівня довіри з боку працівників і контролюючих органів. У сучасних умовах, коли законодавчі норми постійно змінюються, точне і прозоре документування операцій з обліку доходів стає важливим інструментом для уникнення ризиків та санкцій. У даній роботі розглядаються основні аспекти документування операцій з нарахування заробітної плати, утримання податків та інших обов'язкових платежів на підприємстві, а також особливості звітування до податкових органів [38, с.234].

1. Нарахування заробітної плати є одним із найважливіших аспектів роботи бухгалтерії підприємства. Цей процес здійснюється відповідно до

нормативно-правових актів і внутрішніх документів підприємства, зокрема трудових договорів, колективних угод і табелів обліку робочого часу. Розглянемо цей процес детально.

Основними документами, які регламентують нарахування заробітної плати, є табелі обліку робочого часу, трудові договори та колективні угоди. Табелі обліку робочого часу фіксують фактично відпрацьований час працівниками за певний період і використовуються для розрахунку основної заробітної плати та додаткових виплат, таких як надурочні, нічні години, святкові дні тощо. Ведення табелів може бути автоматизованим або ручним, але їх точність є критично важливою для коректності нарахувань. Приклад табелю робочого часу надано в Додатку Б.

Трудові договори регулюють умови праці, включаючи посадовий оклад або погодинну оплату, бонуси, премії та компенсації. Вони є основою для розрахунку заробітної плати та інших виплат. Колективні угоди, у випадках коли вони існують, визначають додаткові соціальні гарантії та компенсації і регулюють взаємовідносини між працівниками та роботодавцем щодо оплати праці.

Етапи нарахування заробітної плати включають збір даних, розрахунок заробітної плати, облік утримань, формування розрахункових відомостей та затвердження і виплату. На етапі збору даних бухгалтерія отримує табелі обліку робочого часу та інші документи, що підтверджують відпрацьовані години, відпустки, лікарняні листи тощо. Розрахунок заробітної плати проводиться на основі облікових даних і умов трудових договорів, із застосуванням таких методів, як розрахунок окладів, погодинної оплати, премій і компенсацій. Облік утримань включає розрахунок податку на доходи фізичних осіб (ПДФО), військового збору, єдиного соціального внеску (ЄСВ) тощо. Усі розрахунки зводяться в розрахункові відомості, де відображаються нараховані суми, утримання та підсумкова сума до виплати. Після затвердження розрахункові відомості передаються на затвердження керівнику, і суми заробітної плати перераховуються на банківські рахунки працівників або видаються через касу. Бухгалтер повинен забезпечити коректність розрахунків, своєчасність виплат і відповідність усім нормативним вимогам [39].

2. Утримання податків та інших обов'язкових платежів у ТОВ «МКК Ейч-

Арт» здійснюється з дотриманням нормативно-правових вимог і внутрішніх процедур підприємства. Цей процес охоплює наступні етапи:

ПДФО (Податок на доходи фізичних осіб) – ПДФО утримується із заробітної плати працівників відповідно до чинного законодавства України. Для відображення утримання ПДФО використовується розрахункова відомість, яка містить інформацію про нараховану зарплату, суму утриманого ПДФО і чисту суму, яка підлягає виплаті працівникові. На підставі цієї відомості здійснюються кореспонденція рахунків: дебет 661 «Розрахунки за заробітною платою», кредит 641 «Розрахунки за податками», сума – утримання ПДФО.

Військовий збір є додатковим утриманням з заробітної плати, який утримується з доходів фізичних осіб, включаючи заробітну плату. Ставка військового збору становить 5% від об'єкта оподаткування. Утримання військового збору також відображається в розрахункових відомостях поряд із ПДФО. В бухгалтерському обліку кореспонденція рахунків виглядає наступним чином: дебет 661 «Розрахунки за заробітною платою», кредит 642 «Розрахунки за обов'язковими платежами», сума – утриманий військовий збір.

ЄСВ нараховується роботодавцем на фонд оплати праці. Ставка ЄСВ для більшості випадків складає 22% від суми нарахованої заробітної плати, хоча можуть бути винятки залежно від категорії працівника (наявність чи відсутність інвалідності). ЄСВ відображається в Додатку 1 «Відомості про нарахування заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) застрахованим особам», де описана податкова база нарахування ЄСВ (заробітна плата працівника або ж усі його доходи за місяць, якщо було щось ще окрім ЗП) та сама сума нарахованого ЄСВ за звітній місяць. Типовою кореспонденцією рахунків для нарахування ЄСВ для звичайних працівників ТОВ «МКК Ейч-Арт» (ставка 22%): дебет 92 «Адміністративні витрати», кредит 651.1 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування (основний)», сума – нарахованого ЄСВ. Кореспонденцією рахунків для нарахування ЄСВ для працівників з інвалідністю (ставка 8,41%): дебет 92 «Адміністративні витрати», кредит 651.2 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального

страхування (працівники з інвалідністю)», сума – нарахованого ЄСВ.

На підприємстві діють програми додаткових благ, які включають медичне страхування та страхування життя. Ці блага надаються працівникам, які працюють за основним місцем роботи та мають стаж роботи на підприємстві більше 1 місяця. Особливості фінансування цих страхувань полягають у тому, що їх фіксована вартість є однаковою для всіх працівників та повністю оплачується за рахунок підприємства. Однак податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) та військовий збір (ВЗ) за ці блага сплачуються працівником. У зв'язку з цим суми вартості страхувань відображаються в розрахунково-платіжній відомості (РПВ) [40, с.101].

Дані види страхування вважаються додатковим благом у натуральній формі, що має певну специфіку розрахунку податків. Для розрахунку бази оподаткування ПДФО застосовується натуральний коефіцієнт відповідно до п. 164.5 Податкового кодексу України. Натуральний коефіцієнт для додаткового блага становить 1,219512. Алгоритм розрахунку ПДФО включає два етапи: спочатку визначається база оподаткування, яка розраховується шляхом множення вартості додаткового блага на коефіцієнт, після чого розраховується сам податок за ставкою 18%.

Водночас для військового збору база оподаткування не збільшується на натуральний коефіцієнт, і розрахунок здійснюється за ставкою 5% від фактичної вартості додаткового блага. Ці суми відображаються у Додатку 4 ДФ Податкового розрахунку підприємства.

Стосовно нарахування єдиного соціального внеску (ЄСВ), він не нараховується на медичне страхування, але страхування життя підпадає під базу нарахування ЄСВ за стандартною процедурою.

Додаткові блага у вигляді страхування життя та медичного страхування є важливими елементами соціальної політики підприємства, але водночас вони потребують правильного податкового обліку через їх статус як додаткових благ у натуральній формі. Застосування натурального коефіцієнта для ПДФО та розподіл обов'язків щодо сплати податків забезпечує дотримання податкового законодавства та прозорість розрахунків із працівниками.

3. Документування виплат. Платіжні відомості є основним документом для

відображення виплат заробітної плати працівникам. Вони складаються для кожного працівника на підставі розрахункових відомостей. Платіжна відомість включає дані про суму нарахованої зарплати, утримані податки та обов'язкові платежі, а також чисту суму, яку отримує працівник. Відомості можуть бути сформовані як для виплат через банк, так і для виплат через касу підприємства.

У разі виплати заробітної плати через банк, у платіжній відомості вказується банківський рахунок працівника та сума, яка має бути перерахована. Якщо виплата здійснюється через касу, то зазначається відповідний рахунок підприємства для отримання готівки. Також платіжна відомість містить підписи відповідальних осіб (керівника підприємства, головного бухгалтера), а також підписи отримувачів коштів, що підтверджують факт виплати [41, с.114].

Банківські виписки є офіційним підтвердженням перерахування заробітної плати працівникам на їх банківські рахунки. Виписки містять інформацію про дату та суму перерахування, а також реквізити платіжного документа, що підтверджує виконання операції. Ці виписки використовуються для підтвердження правильності проведених операцій в бухгалтерському обліку і можуть бути надані для звітності та перевірок податковими органами.

Звітність до податкових органів є важливою складовою фінансової діяльності будь-якого підприємства, в тому числі й для ТОВ «МКК Ейч-Арт». Правильне та своєчасне подання звітних документів забезпечує дотримання законодавчих вимог, а також є підставою для визначення податкових зобов'язань підприємства. Усі утримання з заробітної плати, такі як ПДФО (податок на доходи фізичних осіб), військовий збір і ЄСВ (єдиний соціальний внесок), мають бути коректно відображені у відповідних звітах.

Згідно з чинним податковим законодавством України, підприємство зобов'язане подавати звітність до податкових органів. Ці звіти мають бути подані своєчасно, і в них повинні бути зазначені точні суми нарахувань і утримань податків та зборів за певний період. Невиконання цих вимог може призвести до штрафів і негативно вплинути на фінансове становище підприємства. Тому важливо чітко слідкувати за встановленими термінами подачі звітності та своєчасно виконувати

всі необхідні операції з нарахування та утримання податків.

У табл. 2.5 наводяться основні форми звітності до податкових органів, які стосуються доходів фізичних осіб, строки їх подачі та відповідальність за їх правильність і своєчасність.

Таблиця 2.5 – Звітність ТОВ «МКК Ейч-Арт» до податкових органів на основі отриманого доходу працівниками

Операція	Опис	Документ / Форма	Термін подачі	Відповідальність
Звітність щодо ПДФО та військового збору	Підприємство зобов'язане подавати звітність щодо нарахування та утримання ПДФО та ВЗ. Це включає нарахування податку на доходи фізичних осіб та військового збору та їх утриманих з заробітної плати працівників.	Додаток 4 ДФ «Відомості про суми нарахованого доходу, утриманого та сплаченого податку на доходи фізичних осіб та військового збору»	Щоквартально (однак протягом 40 днів після закінчення останнього місяця звітного кварталу)	Головний бухгалтер
Звітність щодо ЄСВ	Єдиний соціальний внесок нараховується на фонд оплати праці працівників підприємства, і ця сума відображається у звітності.	Додаток 1 «Відомості про нарахування заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) застрахованим особам»		Головний бухгалтер
Подання всього пакета документів до податкового органу	Усі сформовані документи (Додаток 1, Податковий розрахунок, Додаток 4 ДФ, Додаток Д5 за потреби) подаються до податкової служби протягом 40 днів після завершення останнього місяця кварталу.	Додаток 1, Податковий розрахунок, Додаток 4 ДФ, Додаток Д5	Щоквартально (однак протягом 40 днів після закінчення останнього місяця звітного кварталу)	Відповідальний бухгалтер

Джерело: побудовано автором на основі [41, с.114]

Форма Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску є основним документом для звітності по податку

на доходи фізичних осіб (ПДФО), військовому збору, а також для відображення доходів, які виплачуються працівникам. У цьому документі зазначаються суми нарахованого доходу, суми утриманих податків і зборів, а також чисті суми, які були виплачені працівникам. Звітність по ЄСВ (єдиний соціальний внесок) подається підприємством щомісяця. В ній фіксуються нарахування ЄСВ на фонд оплати праці. У звіті вказується сума нарахованого ЄСВ як на рахунок підприємства, так і на рахунок працівників. Термін подачі всіх звітів визначається податковими органами і може бути щомісячним або щоквартальним, в залежності від виду звітності та періоду нарахування. Відповідальність за подачу звітів покладається на головного бухгалтера ТОВ «МКК Ейч-Арт», який відповідає за своєчасне подання звітів до податкових органів і Пенсійного фонду України, за правильність нарахувань і утримань, а також за дотримання встановлених термінів подачі документів.

2.3 Синтетичний та аналітичний облік доходів фізичних осіб на підприємстві, відображення їх у звітності

Синтетичний та аналітичний облік доходів фізичних осіб є ключовим елементом управлінського обліку на підприємстві. Від його належної організації залежить не лише точність фінансових звітів, але й ефективність прийняття управлінських рішень, дотримання податкового законодавства та забезпечення соціальних гарантій працівників. У сучасних умовах ведення бізнесу зростає потреба в деталізованому аналізі доходів, оскільки це дозволяє не лише контролювати витрати на оплату праці, але й підвищувати мотивацію співробітників та забезпечувати прозорість фінансових операцій [42, с.279].

Кореспонденція рахунків для обліку доходів фізичних осіб відбувається на ТОВ «МКК Ейч-Арт» на субрахунку 661 «Розрахунки за заробітною платою». Рухи на даному рахунку за 2 квартал 2023 року представлені у табл. 2.6.

Таблиця 2.6 – Кореспонденція рахунків з субрахунком 661 «Розрахунки за заробітною платою» та інша кореспонденція пов'язана з фізичних доходом працівників на ТОВ «МКК Ейч-Арт» за 2 квартал 2023 року

№ з/п	Операція	Дебет	Кредит	Сума (грн)
1	Нарахування основної заробітної плати	811 «Виплати за окладами й тарифами»	661 «Розрахунки за заробітною платою»	184 608,07
2	Перерахування резерву відпусток для виплати працівнику відпускних коштів	471 «Забезпечення виплат відпусток»	661 «Розрахунки за заробітною платою»	8 489,44
3	Нарахування лікарняних по вагітності перерахованих державою для вагітної працівниці	378 «Розрахунки з державними цільовими фондами»	663 «Розрахунки за іншими виплатами»	27 733,86
4	Утримання ПДФО (18%) та ВЗ (1,5%) з основної заробітної плати та відпускних	661 «Розрахунки за заробітною платою»	641 «Розрахунки за податками»/ 642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»	37 572,06 / 3 088,85
5	Нарахування ЄСВ на суму основної заробітної плати, відпускних та лікарняного по вагітності	821 «Відрахування на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»/ 471 «Забезпечення виплат відпусток» 663 "Розрахунки за іншими виплатами"	651.1 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування (основний)»	41 551,47/ 1 867,68
6	Сплата нарахованого ПДФО, ВЗ та ЄСВ	641 «Розрахунки за податками»/ 642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»/ 651.1 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування (основний)»/ 651.3 "За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування (лікарняні виплати)»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	38 035,47 / 3 129,07 / 42 939,81 / 7 015,64
7	Виплата лікарняних по вагітності	663 «Розрахунки за іншими виплатами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	27 733,86
8	Виплата доходів працівників	661 «Розрахунки за заробітною платою»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	155 571,06
9	Повернення в касу суми ПДФО та ВЗ зі страхування життя та медичного страхування вагітною працівницею	301 «Готівка в національній валюті»	661 «Розрахунки за заробітною платою»	462,60

Джерело: розроблено автором за даними ТОВ «МКК Ейч-Арт»

ТОВ «МКК Ейч-Арт» є мікропідприємством, однак має велику різноманітність видів доходів працівників: основна заробітна плата, відпускні, лікарняні по вагітності. Для зручності під кожен вид доходів є окремий субрахунок ЄСВ, що спрощує відслідковування нарахування даного внеску. Також з нетипових операцій можна виділити повернення в касу вагітною працівницею суму ПДФО та ВЗ нарахованих на вартість медичного страхування та страхування життя. Через те, що працівниця перебуває в декретній відпустці, вона не отримує виплат основної заробітної плати, однак підприємство не припиняє надавати їй страхування, тому працівниці потрібно за власний кошт повернути нараховані податки на її страхування. Також проаналізувавши табл. 2.6 можна виділити те, що для кожного виду витрат є свій спеціалізований проміжний рахунок 8 класу, що спрощує відслідковування рухів грошових коштів на підприємстві.

В табл. 2.7 більш детально описана кореспонденція рахунків за субрахунком 642 «Розрахунки за обов'язковими платежами».

Таблиця 2.7 – Кореспонденція рахунків за субрахунком 642 «Розрахунки за обов'язковими платежами» ТОВ «МКК Ейч-Арт» за 2 квартал 2023 року

№ з/п	Операція	Дебет	Кредит	Сума (грн)
1	Утримання військового збору із заробітної плати працівників	661 «Розрахунки за заробітною платою»	642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»	3 088,85
2	Сплата військового збору	642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	3 129,07

Джерело: розроблено автором за даними ТОВ «МКК Ейч-Арт»

У результаті обробки операцій з субрахунком 642 «Розрахунки за обов'язковими платежами» на підприємстві ТОВ «МКК Ейч-Арт» було здійснено нарахування та утримання військового збору з працівників. Підприємство сформувало дебіторську заборгованість перед бюджетом у розмірі 3 088,85 грн, що відображає нараховану суму військового збору. Дана сума військового збору була розрахована за ставкою 1,5%. З 2 по 3 квартал 2023 року було сплачено до бюджету 3 129,07 грн суми утриманого військового збору. Дані різниця спричинена тим, що виплата другої частини заробітної плати відбувається на підприємстві, як правило з 1 по 7 число наступного місяця. Тобто в табл. 2.7 вказана сума утриманого ВЗ за

квітень- червень 2023 року, а от сума сплаченого ВЗ складається з сум нарахованого ВЗ на другу частину заробітної плати березня, на всю з/п квітня, травня та аванс червня. Дана тенденція прослідковується для ПДФО та ЄСВ також.

Єдиним податком, який вираховується з фізичного доходу працівників на ТОВ «МКК Ейч-Арт» є податок на дохід фізичних осіб (ПДФО). Кореспонденцію по субрахунку 641 «Розрахунки за податками» приведено у табл. 2.8.

Таблиця 2.8 – Кореспонденція субрахунків 641 «Розрахунки за податками» ТОВ «МКК Ейч-Арт» за 2 квартал 2023 року

№ з/п	Операція	Дебет	Кредит	Сума (грн)
1	Утримання ПДФО із заробітної плати працівників	661 «Розрахунки за заробітною платою»	641 «Розрахунки за податками»	37 572,06
2	Сплат ПДФО	641 «Розрахунки за податками»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	38 035,47

Джерело: розроблено автором за даними ТОВ «МКК Ейч-Арт»

За кореспонденцією субрахунку 641 «Розрахунки за податками» ТОВ «МКК Ейч-Арт» відображено операції з нарахування та утримання податку на доходи фізичних осіб. За 2 квартал 2023 року було нараховано ПДФО на суму 37 572,06 грн., а сплачено – 38 035,47 грн., що підтверджує, що виплати другої частини заробітної плати останнього квартального місяця на підприємстві відбуваються вже в новому кварталі, через, що при формуванні оборотно-сальдової відомості по рахунку ПДФО, ВЗ та ЄСВ за квартал, суми утримання/ нарахування не дорівнюватимуть суммам сплаченим.

Для зручності ведення бухгалтерського обліку ЄСВ та його перевірки, на ТОВ «МКК Ейч-Арт» використовується три субрахунки для ведення обліку ЄСВ:

– 651.1 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування (основний)» – рахунок для ведення обліку ЄСВ за ставкою 22%;

– 651.2 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування (працівники з інвалідністю)» — рахунок для ведення нарахувань ЄСВ для працівників з інвалідністю за ставкою 8,41%;

– 651.3 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного

соціального страхування (лікарняні виплати)» -- усі нарахування ЄСВ на всі види лікарняних виплат: від підприємства та Пенсійного фонду України.

За 2 квартал 2023 року по субрахунку 651 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування» відображено оборот за субрахунками 651.1 та 651.3. Кореспонденцію по обороту даних субрахунків деталізовано в табл. 2.9.

Таблиця 2.9 – Кореспонденція за субрахунку 651 «За розрахунками із загально обов'язкового державного соціального страхування» за 2 квартал 2023 року ТОВ «МКК Ейч-Арт»

№ з/п	Операція	Дебет	Кредит	Сума (грн)
1	Нарахування ЄСВ на заробітну плату працівників	821 «Відрахування на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»	651.1 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування (основний)»	41 072,13
2	Нарахування ЄСВ на суму відпускних до сплати	471 «Забезпечення виплат відпусток»	651.1 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування (основний)»	1 867,68
3	Нарахування ЄСВ на лікарняний по вагітності	821 «Відрахування на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»	651.3 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування (лікарняні виплати)»	7 036,91
4	Сплата суми нарахованого ЄСВ на суму заробітної плати та сплачених відпускних	651.1 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування (основний)»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	42 939,81
5	Сплата суми нарахованого ЄСВ на суму лікарняних по вагітності	651.3 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування (лікарняні виплати)»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	7 015,64

Джерело: розроблено автором за даними ТОВ «МКК Ейч-Арт»

Проаналізувавши кореспонденцію за субрахунками, що входять в субрахунок 651 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування» слід звернути увагу, щодо особливості нарахування ЄСВ на суму відпускних. Витрати по ЄСВ на заробітну плату та лікарняні підприємство відносить на Дт субрахунку 821 «Відрахування на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», в той час як витрати по ЄСВ з відпускних на Дт 471

«Забезпечення виплат відпусток». Дана особливість спричинена тим, що витрати на ЄСВ у відпускних закладаються ще на момент формування резерву: кореспонденцією рахунків Дт 821 «Відрахування на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» Кт 471 «Забезпечення виплат відпусток».

Для забезпечення гідних умов праці та дотримання законодавства, ТОВ «МКК Ейч-Арт» забезпечує своїх працівників 24 днями оплачуваної відпустки. Основним субрахунком для формування рухів по створенню резерву відпусток та його використанню є 471 «Забезпечення виплат відпусток». В табл. 2.10 представлена кореспонденція по субрахунку 471 «Забезпечення виплат відпусток» за 2 квартал 2023 року.

В аналізі субрахунку 471 «Забезпечення виплат відпусток» за 2 квартал 2023 рік для ТОВ «МКК Ейч-Арт» спостерігається ряд ключових операцій, пов'язаних із нарахуванням та використанням резерву на оплату відпусток. За 2 квартал 2023 року на ТОВ «МКК Ейч-Арт» був сформований резерв відпусток на суму 23 463,20 грн. та з нього було використано 10 357,12 грн.

Таблиця 2.10 – Кореспонденція субрахунку 471 «Забезпечення виплат відпусток» по ТОВ «МКК Ейч-Арт» за 2 квартал 2023 року

№ з/п	Операція	Дебет	Кредит	Сума (грн.)
1	Формування резерву відпусток працівників	811 «Виплати за окладами й тарифами»	471 «Забезпечення виплат відпусток»	19 232,12
2	Формування резерву ЄСВ для резерву відпусток працівників	821 «Відрахування на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»	471 «Забезпечення виплат відпусток»	4 231,08
3	Нарахування відпустки для виплати працівнику	471 «Забезпечення виплат відпусток»	661 «Розрахунки за заробітною платою»	8 489,44
4	Нарахування ЄСВ на суму нарахованих відпускних до видачі працівникові	471 «Забезпечення виплат відпусток»	651.1 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування (основний)»	1 867,68

Джерело: розроблено автором за даними ТОВ «МКК Ейч-Арт»

Синтетичний облік за субрахунком 661 «Розрахунки за заробітною платою» відображається в розрахунково-платіжній відомості (РПВ). В табл. 2.11 наведено кореспонденцію бухгалтерських операцій, які лежать в основі РПВ за субрахунком 661 «Розрахунки за заробітною платою».

Таблиця 2.11 – Синтетичний облік за розрахунково-платіжною відомістю субрахунком 661 «Розрахунки за заробітною платою» на ТОВ «МКК Ейч-Арт» за квітень 2023 року

№ з/п	Операція	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Нарахування заробітної плати за квітень (оклад + компенсація відпустки + страхування)	811 «Виплати за окладами й тарифами»	661 «Розрахунки за заробітною платою»	64 024,99
2	Перерахування відпускних для виплати працівнику	471 «Забезпечення виплат відпусток»	661 «Розрахунки за заробітною платою»	1 149,25
3	Утримання ПДФО	661 «Розрахунки за заробітною платою»	641 «Розрахунки за податками»	11 887,28
4	Утримання військового збору	661 «Розрахунки за заробітною платою»	642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»	977,64
5	Виплата авансу за квітень + другої частини заробітної плати за березень	661 «Розрахунки за заробітною платою»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	48 265,57 (24 511,24 / 22 642,01)
6	Повернення суми ПДФО та ВЗ вагітною працівницею нарахованих на страхування	301 «Готівка в національній валюті»	661 «Розрахунки за заробітною платою»	115,65

Джерело: розроблено автором за даними ТОВ «МКК Ейч-Арт»

Синтетичний облік за квітень 2023 року для ТОВ «МКК Ейч-Арт» за субрахунком 661 «Розрахунки за заробітною платою» відображається в розрахунково-платіжній відомості. РПВ за квітень 2023 року надана в Додатку В. Табл. 2.11 охоплює основні бухгалтерські операції по субрахунку 661 «Розрахунки за заробітною платою»: нарахування заробітної плати, вирахування ПДФО та ВЗ, виплату доходу фізичних працівників. Кореспонденцію рахунків, яку потрібно виділити, нарахування відпускних з резерву відпусток Дт 471 – Кт 661 на суму 1 149,25.

Також в результаті аналізу кореспонденції рахунків в бухгалтерській системі «1С:Підприємство» та співставленню з відображеним рухом коштів у РПВ, слід виділити, що нарахування та утримання вартості медичного страхування та страхування життя відображається лише в РПВ, для даних операцій не має окремої кореспонденції рахунків у системі «1С:Підприємство». Тобто суму вартості страхових послуг бухгалтерська програма самостійно додає до суми нарахованої заробітної за для утримання із вартості послуги страхування ПДФО та ВЗ, а після

їх вирахування, автоматично утримує вартість послуг страхування з суми доходу до сплати. Така особливість зумовлена тим, що ТОВ «МКК Ейч-Арт» за свій кошт оплачує програми страхування власних працівників, однак так, як це є додатковим благом, то з доходу працівників утримуються ПДФО та ВЗ на суму місячної плати за програму медичного страхування та страхування життя. Через цю особливість у нас виникає наступна кореспонденція рахунків Дт 301 – Кт 661 на суму 115,65. Ця кореспонденція рахунків виникла внаслідок того, що працівниця перебуває в декретній відпустці й, отже, вона не отримує заробітної плати від підприємства, однак отримує послуги страхування так, як залишається працівником підприємства. Однак через відсутність доходу від підприємства, бухгалтер ТОВ «МКК Ейч-Арт» не може автоматично вирахувати ПДФО та ВЗ за послуги страхування з заробітної плати працівниці, тому остання вносить суму утриманих податку та збору власним коштом у касу підприємства.

Отже, правильне ведення синтетичного та аналітичного обліку доходів фізичних осіб на підприємстві ТОВ «МКК Ейч-Арт» та відображення їх у звітності дозволять підприємству не тільки оптимізувати процеси, але й відповідати вимогам державного регулювання, що підвищить прозорість і ефективність його роботи.

2.4 Шляхи удосконалення у ТОВ «МКК Ейч-Арт»

На сьогодні у роботі бухгалтерії є важливим швидкість отримання, створення, обробки та відправки відповідної бухгалтерської документації: рахунки-фактури, табелі робочого часу, розрахунково-платіжні відомості, оборотно-сальдові відомості, податкова звітність і тд.

Використання спеціалізованого програмного забезпечення (ПЗ) для ведення бухгалтерського обліку є ключовим аспектом для ефективного управління фінансами підприємства. Воно забезпечує автоматизацію розрахунків, що мінімізує ризик помилок під час ручних розрахунків та значно скорочує час, необхідний для

ведення документації. Завдяки вбудованим та правильно налаштованим алгоритмам у відповідності до діючих законодавчих норм, бухгалтерське програмне забезпечення зменшує імовірність не дотримання нововстановлених чи змінених норм та ставок оподаткування, що мінімізує можливість отримання штрафів.

Також використання бухгалтерського ПЗ спрощує та пришвидшує обмін документами між працівниками підприємства, контрагентами та державними органами. Останнє, в свою чергу, полегшує дотримання встановлених термінів подання податкової звітності. Також, якщо певне програмне забезпечення надає можливість інтеграція з банківськими системами, що, наприклад, дає можливість імпортувати в бухгалтерське ПЗ виписки банку для аналізу руху грошових коштів за вивантажений період, або експортувати в систему онлайн-банкінгу платіжну відомість по заробітній платі, що позбавляє необхідності ручного рознесення заробітної плати по кожному працівнику окремо.

Окрім цього, бухгалтерське ПЗ надає доступ та спрощує аналітику даних. Користувач, який має відповідний доступ до бухгалтерської програми, може вивантажити собі аналітику по необхідному йому субрахунку за встановлений ним період. Це робить аналітику даних доступнішою для одержання та спрощує прийняття управлінських рішень.

Важливим фактор та перевагою бухгалтерського програмного забезпечення є підвищення рівня безпеки бухгалтерських даних. Спеціалізовані програми забезпечують збереження фінансових даних та можливість створення резервних копій для відновлення даних. Також бухгалтерське ПЗ надає можливість налаштування доступу до даних від рівня відділів підприємства до окремо взятого користувача.

У сучасних умовах цифрової економіки використання бухгалтерського програмного забезпечення є не просто зручністю, а необхідністю для стабільного та ефективного розвитку підприємницької діяльності.

В даний час на підприємстві ТОВ «МКК Ейч-Арт» для ведення бухгалтерського обліку використовується спеціалізоване програмне забезпечення

«1С:Підприємство» без ліцензії. Використання даного ПЗ є не тільки неекономічним, але й юридично ризикованим кроком. Відповідно до Указу Президента України №227/2023 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 квітня 2023 року «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)»»[42] було продовженні на 10 років санкції на застосування програмного забезпечення розробленого АТ «1С акціонерне товариство». Тому використання «1С:Підприємство» несе ризик накладання санкцій відповідними державними органами на ТОВ «МКК Ейч-Арт», що може призвести до блокування рахунків підприємства або примусового переходу на інше бухгалтерське програмне забезпечення, що призведе до паралізації діяльності підприємства на певний час.

Для удосконалення обліку на підприємстві доцільним є розгляд модернізації програмного забезпечення для бухгалтерії. Перехід на ліцензійний український аналог «1С:Підприємство» – «BAS Бухгалтерія», що дозволить не тільки забезпечити відповідність сучасним вимогам, але й полегшити процеси бухгалтерського обліку завдяки покращеним функціональним можливостям цієї програми, яка враховує специфіку українського законодавства.

Також вагомою перевагою переходу на «BAS Бухгалтерія» є отримання доступу до цілодобової онлайн-підтримки з боку розробника даного бухгалтерського ПЗ. Бухгалтера можуть оперативно та якісно проконсультувати стосовно його питання по функціоналу даного ПЗ.

У разі використання «BAS Бухгалтерія» підприємство спрощує для себе пошук компетентних ІТ-спеціалістів для налаштування, модернізації та підтримки функціонування даного бухгалтерського ПЗ. Що дає можливість до персоналізації функціоналу «BAS Бухгалтерія» під потреби ТОВ «МКК Ейч-Арт».

Таким чином, ці зміни в обліковій практиці дозволять підприємству не тільки оптимізувати процеси, але й відповідати вимогам державного регулювання, що підвищить прозорість і ефективність його роботи.

РОЗДІЛ 3

КОНТРОЛЬ НАРАХУВАННЯ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

3.1 Методика контролю нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб на підприємстві

Процес нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб на підприємстві є складним і багатограним механізмом, що вимагає точності, відповідності законодавству та ефективного управління. Для забезпечення фінансової стабільності підприємства, виконання зобов'язань перед працівниками, державою та іншими зацікавленими сторонами необхідно організувати чіткий контроль за цим процесом.

Методика контролю нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб спрямована на перевірку правильності розрахунків, своєчасності податкових платежів, коректності ведення звітності та дотримання вимог чинного законодавства. У ході перевірки аналізуються внутрішні регламенти, використовувані системи автоматизації, дотримання норм обліку та звітності.

На підприємстві ТОВ «МКК Ейч-Арт» певною мірою здійснюються контрольні функції, але система внутрішнього контролю (СВК) як така відсутня, тому далі слід детально розглянути завдання, які повинні виконувати працівники, що відповідатимуть за діяльність системи внутрішнього контролю, для визначення переваг від запровадження СВК на підприємстві.

Завданням контрольного процесу є не лише виявлення недоліків чи помилок, але й визначення способів їх усунення та вдосконалення системи управління. Для цього методика поділяється на кілька взаємопов'язаних етапів, які забезпечують комплексний підхід до перевірки. Нижче наведено детальний опис цих етапів, кожен із яких має свою мету, завдання та інструменти.

1. Підготовчий етап є фундаментом для проведення ефективного контролю нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб на підприємстві. Цей етап передбачає аналіз наявних внутрішніх документів, актуальності нормативно-правових актів та організацію роботи групи контролю, що дозволяє забезпечити якісний та структурований підхід до подальших дій [43, с.46].

1.1. Аналіз внутрішніх регламентів підприємства. На цьому етапі здійснюється детальне вивчення внутрішніх нормативних документів, що регулюють оплату праці та податкові аспекти. Перш за все, ознайомлюються зі штатним розписом підприємства, трудовими договорами та колективними угодами. Це дозволяє перевірити відповідність посадових окладів, премій і компенсацій затвердженому штатному розпису, а також аналізувати умови, що впливають на виплати. Окрім того, проводиться вивчення положень про оплату праці та преміювання, перевіряються внутрішні документи, які визначають порядок нарахування премій, додаткових благ та компенсацій. Також важливою частиною цього підетапу є оцінка автоматизованих систем бухгалтерського обліку, зокрема перевірка налаштувань програмного забезпечення, що використовується для розрахунку заробітної плати та обчислення податкових зобов'язань.

1.2. Перевірка чинного законодавства. На цьому етапі здійснюється всебічний аналіз нормативно-правових актів, що регулюють нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб. Це включає вивчення Податкового кодексу України, зокрема положень про ставки податків, таких як ПДФО, військовий збір і ЄСВ. Особливу увагу приділяють останнім змінам у законодавстві, які можуть вплинути на ставки податків або порядок їх нарахування. Перевіряється також правильність використання податкових пільг. Крім того, вивчаються нормативні документи, що регламентують звітність, зокрема форми податкових та фінансових звітів, а також порядок їх подання.

1.3. Формування групи контролю. На цьому етапі формується команда, яка займатиметься перевіркою нарахувань та оподаткування доходів. До складу групи ТОВ «МКК Ейч-Арт» може залучити зі свого штату головного бухгалтера та фінансового директора. Визначаються відповідальні за різні аспекти перевірки, такі

як нарахування заробітної плати, утримання податків і підготовка звітності. За потреби залучаються сторонні консультанти, зокрема податкові аудитори або фахівці з налаштування автоматизованих систем. Також розробляється план роботи групи контролю, який включає завдання, методи перевірки та строки виконання кожного етапу [44, с.17].

Підготовчий етап є важливим для забезпечення правильної організації контролю за нарахуванням та оподаткуванням доходів фізичних осіб, що допомагає зменшити ризик помилок і забезпечити відповідність чинному законодавству.

2. Перевірка нарахування доходів. На цьому етапі перевіряється точність і відповідність нарахованих доходів фізичних осіб внутрішнім регламентам підприємства та чинному законодавству. Проводиться детальна перевірка основної заробітної плати, додаткових виплат і доходів за цивільно-правовими договорами, що забезпечує правильність розрахунків та утримань податків.

2.1. Контроль основної заробітної плати передбачає перевірку відповідності суми нарахувань штатному розпису та умовам, прописаним у трудових договорах. Перш за все, здійснюється перевірка нарахованої заробітної плати на відповідність посадовим окладам, які зазначені в штатному розписі підприємства, що дає змогу перевірити, чи не перевищують суми нарахувань затверджені ставки. Також аналізуються умови, прописані в трудових договорах, які можуть впливати на розмір основної заробітної плати, наприклад, додаткові виплати чи знижки за специфічні умови праці. Окрім цього, проводиться зв'язка табелів обліку робочого часу з розрахунковими відомостями, щоб виявити помилки в підрахунках відпрацьованих годин, що дозволяє точно визначити суму основної заробітної плати, відповідно до відпрацьованого часу.

2.2. Контроль додаткових виплат включає перевірку документального підтвердження виплат, таких як премії, страхування життя та медичного страхування, компенсації за відрядження тощо. Проводиться перевірка наявності необхідних документів, що підтверджують виплату додаткових компенсацій, зокрема наказів на премії, договорів медичного страхування та страхування життя для включення вартостей страхувань до податкової бази, звітів щодо відряджень.

Це дозволяє виявити випадки, коли додаткові виплати не мають відповідного підтвердження або здійснені без обґрунтування. Крім того, аналізуються накази на додаткові виплати, їх обґрунтування та коректність розрахунків, щоб перевірити, чи відповідають вони внутрішнім політикам підприємства та вимогам законодавства, і чи правильно розраховані премії, зокрема щодо умов праці чи результатів роботи [45, с.83].

Таким чином, перевірка нарахування доходів полягає в детальній перевірці всіх етапів нарахування заробітної плати та додаткових виплат, що дозволяє забезпечити правильність нарахувань і відповідність усіх виплат вимогам чинного законодавства та внутрішнім регламентам підприємства.

3. Контроль правильності оподаткування. Цей етап контролю фокусується на перевірці правильності нарахування податків, що утримуються з доходів фізичних осіб, а також дотриманні вимог чинного законодавства щодо оподаткування. Проводиться перевірка нарахування та утримання податку на доходи фізичних осіб (ПДФО), військового збору та єдиного соціального внеску (ЄСВ).

3.1. Податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) передбачає перевірку бази оподаткування, яка включає розрахунок суми доходу з урахуванням неоподатковуваних мінімумів, пільг чи інших відрахувань. Це означає, що необхідно точно визначити загальний дохід працівника, який підлягає оподаткуванню, зокрема після застосування податкових соціальних пільг або інших знижок. Перевіряється правильність врахування всіх пільг, наприклад, податкової соціальної пільги для працівників з дітьми чи для осіб з інвалідністю. Окрім цього, важливо провести верифікацію правильності застосування ставки ПДФО (18%) до нарахованого доходу, а також перевірити, чи були враховані всі необхідні відрахування, що можуть впливати на податкове зобов'язання.

3.2. Військовий збір потребує аналізу бази для його нарахування та перевірки правильності ставки (5%). Це передбачає перевірку, чи правильно визначено дохід, з якого утримується військовий збір, а також відповідність його нарахування законодавчим вимогам. Проводиться перевірка правильності

застосування ставки 5% до доходу, що підлягає оподаткуванню. Крім того, здійснюється перевірка своєчасності утримання та перерахування збору до бюджету, що є важливим для уникнення штрафних санкцій і забезпечення дотримання податкового законодавства [46, с.243].

3.3. Єдиний соціальний внесок (ЄСВ) вимагає перевірки правильності визначення бази для нарахування, зокрема дотримання граничних розмірів доходу для нарахування. Це означає, що перевіряється, чи правильно визначена сума доходу, з якої нараховується ЄСВ, і чи не перевищує вона встановлені межі для нарахування внеску. Також важливо перевірити, чи правильно враховуються спеціальні ставки ЄСВ для окремих категорій працівників, наприклад, осіб з інвалідністю. Перевіряється також дотримання всіх вимог щодо максимального розміру доходу, з якого нараховується ЄСВ, що дозволяє уникнути помилок при розрахунках і забезпечити правильність нарахувань.

4. Аналіз документального забезпечення спрямований на перевірку правильності, повноти та відповідності документів, які використовуються для нарахування заробітної плати, додаткових виплат і сплати податків. Особлива увага приділяється розрахунково-платіжним відомостям, наказам і розпорядженням, а також платіжною інструкцією.

Перевірка розрахунково-платіжних відомостей охоплює аналіз повноти та правильності їх заповнення. Усі необхідні дані, такі як прізвище працівника, посада, кількість відпрацьованих годин, суми нарахувань, утримань та виплат, мають бути вказані точно і відповідати даним обліку. У разі виявлення виправлень оцінюється їх обґрунтованість і коректність оформлення, включаючи наявність підписів відповідальних осіб та пояснень.

Накази та розпорядження, які є підставою для нарахування додаткових виплат, перевіряються на відповідність внутрішнім регламентам підприємства та законодавству. Зокрема, оцінюється правильність оформлення документів, таких як накази на преміювання, компенсації, лікарняні. Важливо, щоб вони містили всі необхідні реквізити: дати, підписи відповідальних осіб, суми виплат і обґрунтування їх призначення. Аналізується, чи не перевищують суми виплат

встановлені межі та чи відповідають вони трудовим договорам або колективним угодам.

Звірка банківських платіжних інструкцій із бухгалтерськими даними дозволяє підтвердити точність перерахування ПДФО, ЄСВ і військового збору. Аналізуються суми, зазначені у платіжних інструкціях, і перевіряється їх відповідність даним розрахунково-платіжних відомостей. Крім того, оцінюється своєчасність перерахування коштів до бюджету, щоб уникнути штрафних санкцій за прострочення платежів [47, с.43].

5. Контроль звітності. Контроль звітності є завершальним етапом перевірки, який спрямований на забезпечення точності, повноти та своєчасності подання звітних документів до контролюючих органів. Особлива увага приділяється щоквартальному звіту, який формується на основі ЄСВ, та щомісячній звітності з ПДФО та військового збору, що подаються до податкової служби України раз на квартал. Щоквартальна звітність аналізується з метою перевірки відповідності поданих даних фактичним нарахуванням податку на доходи фізичних осіб (ПДФО), військового збору та єдиного соціального внеску (ЄСВ). Особливо ретельно звіряються зазначені у звіті суми із даними бухгалтерського обліку та платіжними документами, щоб переконатися, що жодна сума не пропущена чи вказана помилково. Окрім цього, перевіряється своєчасність подання звітності до податкових органів, адже несвоєчасне подання може призвести до штрафних санкцій або інших негативних наслідків для підприємства.

Щомісячна звітність з ЄСВ підлягає детальному аналізу на предмет правильності її заповнення. Звіряються суми, зазначені у звіті, із фактичними нарахуваннями єдиного соціального внеску (ЄСВ), зазначеними у бухгалтерському обліку. Важливо переконатися, що звіт коректно заповнений, всі необхідні графи заповнені відповідно до вимог, а також що немає розбіжностей між звітними даними та фактичними фінансовими операціями. Будь-які неточності у звітності можуть стати підставою для перевірки з боку податкових органів. Особливу увагу слід приділяти щомісячним звітам по ЄСВ, адже на основі щомісячних звітів за квартал формується загальний звіт, в якому надається об'єднана інформація по

нарахованому та сплаченому ЄСВ. Даний документ носить назву «Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску».

Спеціальні звіти, що подаються до Пенсійного фонду України, аналізуються у випадках, коли здійснювались виплати лікарняних або інших соціальних виплат працівникам. Перевіряється, чи були правильно розраховані та зазначені у звітах виплати, а також чи відповідають вони даним розрахунково-платіжних відомостей. Особлива увага приділяється наявності підтверджуючих документів, таких як листки непрацездатності, а також правильності розрахунку суми, що відшкодовується Пенсійним фондом України.

6. Оцінка ефективності внутрішніх процедур є ключовим етапом, який дозволяє не лише виявити проблеми у фінансово-розрахунковій діяльності підприємства, а й впровадити зміни, що сприятимуть підвищенню точності, оперативності та прозорості цих процесів. Основними напрямками цієї оцінки є виявлення помилок у нарахуванні доходів, аналіз дотримання строків виконання податкових зобов'язань, а також перевірка функціонування автоматизованих систем управління.

Виявлення помилок чи недоліків у процесі нарахування доходів включає детальний аналіз усіх етапів розрахунку заробітної плати, додаткових виплат і податків. Оцінюється правильність використання первинних документів, відповідність нарахувань затвердженим ставкам і тарифам, а також дотримання умов трудових договорів. Виявлення недоліків, таких як помилки в розрахунках чи недоліки в документальному забезпеченні, дозволяє усунути ризики недоотримання працівниками доходів або штрафів з боку контролюючих органів. Особливу увагу приділяють системним помилкам, які можуть свідчити про необхідність змін у внутрішніх процесах.

Аналіз дотримання строків перерахування податків та подання звітності спрямований на перевірку того, чи підприємство виконує свої зобов'язання перед бюджетом і Пенсійним фондом України вчасно. Зокрема, перевіряється

своєчасність сплати податку на доходи фізичних осіб (ПДФО), військового збору та єдиного соціального внеску (ЄСВ). Також оцінюється своєчасність подання обов'язкової звітності. Будь-які затримки можуть призвести до штрафних санкцій, тому важливо оцінити, чи внутрішні процедури достатньо ефективні для уникнення таких ситуацій.

Перевірка роботи автоматизованих систем є важливим аспектом оцінки, оскільки автоматизація процесів розрахунку заробітної плати та звітності значно знижує ймовірність помилок, спричинених людським фактором. Аналізується правильність налаштування програмного забезпечення, таких як бухгалтерські системи або платформи для управління персоналом, їх відповідність чинному законодавству, а також інтеграція з іншими системами, наприклад, для подання звітності в електронному вигляді. Важливо перевірити, чи програми автоматично враховують зміни у законодавстві, такі як оновлення ставок податків чи пільг, та чи коректно вони працюють із великим обсягом даних. Отже, процеси нарахування заробітної плати, додаткових виплат, сплати податків і формування звітності є ключовими аспектами фінансової діяльності підприємства. Значна увага приділяється перевірці відповідності сум нарахувань умовам трудових договорів та законодавчим нормам, контролю правильності сплати податків (ПДФО, військовий збір, ЄСВ), а також забезпеченню своєчасного подання звітності до контролюючих органів. Дотримання строків перерахувань і якісне документальне забезпечення мінімізують ризики штрафних санкцій та інших фінансових порушень. Разом із цим можна сказати, що підприємство певною мірою здійснює належний контроль за витратами на оплату праці, своєчасно виконує податкові зобов'язання та забезпечує прозорість у взаєморозрахунках із працівниками. Нарахування заробітної плати, виплата авансів, утримання ПДФО, військового збору та ЄСВ реалізуються відповідно до законодавства, що свідчить про відповідність облікових процесів діючим стандартам.

ТОВ «МКК Ейч-Арт» також використовує автоматизовані системи для зниження впливу людського фактора, що підвищує точність і ефективність облікових процесів.

Однак на ТОВ «МКК Ейч-Арт» слід розробити систему внутрішнього контролю для постійний аналіз і вдосконалення внутрішніх процедур, що дозволить підприємству забезпечити високу якість управління фінансами та відповідність вимогам регуляторів.

Таким чином, підхід до нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб у ТОВ «МКК Ейч-Арт» сприяє фінансовій стабільності, прозорості й ефективності функціонування підприємства.

3.2 Відображення оподаткування доходів фізичних осіб у статистичній та податкової звітності

Податкова звітність – це звітність по податках, зборах і платежах та інших операціях, що подаються до Державної податкової служби України. У податкову звітність за квартал входить три обов’язкових документи.

Додаток 1 – «Відомості про нарахування заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) застрахованим особам» є одним із ключових документів у звітності з ЄСВ (єдиного соціального внеску), що формується кожного місяця. Його головною метою є відображення податкової бази для нарахування ЄСВ, що є обов’язковим платежем для підприємств і приватних роботодавців. Приклад Додатку 1 надано в додатку Д.

Цей додаток охоплює детальну інформацію щодо заробітної плати працівників, а також інших доходів, які можуть входити до бази оподаткування ЄСВ. До таких доходів належать премії, відпускні та лікарняні виплати. У разі наявності таких додаткових виплат вони додаються до основної заробітної плати, утворюючи сукупну базу для розрахунку ЄСВ.

Окрім даних про доходи, у Додатку 1 зазначається сума нарахованого ЄСВ за кожного працівника за відповідний звітний місяць. Важливим аспектом є дотримання встановлених граничних розмірів бази для нарахування ЄСВ. Для

кожного працівника ця база не повинна перевищувати максимальної величини, що визначена законодавством. Якщо працівник отримує доходи менше за встановлений мінімум, ЄСВ розраховується виходячи з мінімальної заробітної плати.

Додаток 1 також включає дані про застрахованих осіб, зокрема їх реєстраційний номер облікової картки платника податків (РНОКПП) або паспортні дані, що дозволяють ідентифікувати фізичну особу, у разі відсутності РНОКПП, посади, кількість відпрацьованих днів або годин, а також тип виплати (заробітна плата, винагорода, лікарняні тощо). У документі враховуються всі категорії працівників, включаючи тих, хто працює за основним місцем роботи, за сумісництвом чи за цивільно-правовими договорами.

«Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску є узагальнюючим документом, який відображає повну картину фінансових операцій із виплат доходів працівникам та сплати єдиного соціального внеску» — цей документ формується на основі трьох щомісячних Додатків 1 та охоплює всі дані щодо нарахувань, утримань і сплат до Пенсійного фонду України сум нарахованого єдиного соціального внеску.

Головна мета цього розрахунку – забезпечити зведення і систематизацію даних про:

1. Доходи працівників. У документі підсумовуються всі суми, нараховані працівникам за звітний період, включаючи основну заробітну плату, премії, компенсації та інші додаткові виплати. Крім того, зазначаються всі інші доходи, підлягаючі оподаткуванню, наприклад, лікарняні.

2. Єдиний соціальний внесок (ЄСВ). У цьому документі підсумовується сума нарахованого ЄСВ на основі нарахованих доходів працівників, з урахуванням спеціальних ставок для окремих категорій працівників, наприклад, для осіб з інвалідністю. Вказується як нарахована, так і сплачена сума ЄСВ.

Після того як всі дані зібрані та підсумовані, податковий розрахунок формується автоматизований в бухгалтерській системі «1С:Підприємство», а потім передається до податкової служби через систему електронного документообігу

програмного забезпечення «М.Е.Дос». Приклад даного розрахунку надано в Додатку Ж.

Додаток 4 ДФ – «Відомості про суми нарахованого доходу, утриманого та сплаченого податку на доходи фізичних осіб та військового збору» є важливим елементом податкової звітності, який формується щомісяця. Він включає детальну інформацію про доходи працівників підприємства та відображає нараховані та перераховані суми податку на доходи фізичних осіб та військового збору. У документі суми доходів працівників та нарахованих на них податків відображаються в розрізі виду доходу кожного працівника. Тобто для певних видів доходів є окремо відведений рядок та код ознаки доходу. Наприклад, оклад, премії, відпускні та лікарняні – доходи, які входять в заробітну плату та входять в даному додатку в один вид доходу під кодом 101 «Доходи у вигляді заробітної плати». Вартість медичного страхування, яка включається в рахунок доходу працівника для нарахування ПДФО та ВЗ, а потім списується відображається під кодом 126 «Дохід отриманий платником податку як додаткове благо», а страхування життя під 124 «Сума пенсійних внесків у межах недержавного пенсійного забезпечення, відповідно до закону страхових платежів». В Додатку Б можна також побачити нарахування доходу та податків на нього за кодом 128 «Сума державної та соціальної матеріальної допомоги, державної допомоги, компенсацій, вартість соціальних послуг та реабілітаційної допомоги» – за цим кодом в розглянутому документі відображаються лікарняні по вагітності.

Для кожного працівника в Додатку 4 ДФ фіксуються такі ключові дані:

1. Ідентифікаційні дані працівників. У документі зазначаються унікальні реквізити кожного працівника: реєстраційний номер облікової картки платника податків (РНОКПП) або, у разі його відсутності, паспортні дані, що дозволяють ідентифікувати фізичну особу.

2. Доходи працівників. У розрізі кожного працівника вказуються суми основного доходу (заробітна плата), а також додаткові виплати: медичне страхування, страхування життя, лікарняні за рахунок Пенсійного фонду України та інші види доходів. Доходи класифікуються відповідно до кодів ознак доходів, що

визначаються згідно з податковим законодавством.

3. Розрахунок ПДФО. Податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) розраховується для кожного працівника за встановленою ставкою 18%. У документі зазначаються три основні показники: нарахована сума ПДФО (податок, який має бути утриманий із заробітної плати) та сплачена сума, що перерахована до бюджету.

4. Розрахунок військового збору. Військовий збір нараховується за ставкою 5% на всі доходи працівників, що підлягають оподаткуванню. У документі також фіксуються нарахована та сплачена суми цього збору.

5. Коди ознак доходів. У документі використовуються податкові коди для класифікації доходів. Це дає можливість розподілити виплати за категоріями, наприклад, заробітна плата, додаткові блага, лікарняні і тд.

Документ формується автоматизовано в бухгалтерській програмі «1С:Підприємство», для зменшення ризику помилок, пов'язаних із людським фактором. Після формування дані перевіряються на відповідність податковій базі, синхронізуються з іншими додатками звітності та подаються до податкової служби через систему електронного документообігу програмного забезпечення «М.Е.Дос». Своєчасність подання цього документа є критично важливою для дотримання вимог законодавства, оскільки затримка може призвести до штрафних санкцій.

Таким чином, Додаток 4 ДФ є інструментом, який забезпечує прозорість та точність у процесі відображення нарахованих доходів працівників, утриманих із них податків та зборів, а також виконання зобов'язань перед бюджетом. Приклад Додатку 4 ДФ надано в Додатку И.

Додаток Д5 – «Відомості про трудові відносини осіб та період проходження військової служби» є важливим компонентом податкової та кадрової звітності, який формується у випадках, коли на підприємстві відбуваються зміни у трудових відносинах працівників. До таких змін належать прийняття на роботу, звільнення, переведення на іншу посаду, зміна умов трудового договору або інші кадрові події, які впливають на статус працівника.

Цей документ містить інформацію про кожного працівника, трудові відносини якого зазнали змін протягом звітного періоду. Його структура включає

такі ключові елементи:

1. Персональні дані працівників. У документі зазначаються унікальні ідентифікаційні дані кожного працівника, такі як реєстраційний номер облікової картки платника податків (РНОКПП) або паспортні дані у разі його відсутності. Це забезпечує точну ідентифікацію осіб, чиї трудові відносини зазнали змін.

2. Відомості про зміни у трудових відносинах. Для кожного працівника вказуються конкретні обставини змін, зокрема: дата прийняття на роботу, якщо працівник починає трудову діяльність на підприємстві; дата звільнення із зазначенням причин припинення трудового договору, таких як закінчення строку договору, звільнення за ініціативою працівника чи роботодавця тощо; інші зміни, наприклад, переведення на іншу посаду, зміна умов праці чи вихід на військову службу.

3. Період проходження військової служби. Якщо працівник перебуває на військовій службі, у Додатку Д5 вказується період, протягом якого він проходить службу. Це важливо для правильного нарахування ЄСВ та обліку трудового стажу.

4. Коди категорій застрахованих осіб. У документі використовуються спеціальні коди для визначення категорії застрахованої особи. Це дозволяє розрізнити різні типи трудових відносин, наприклад, звичайний трудовий договір, робота за сумісництвом, чи виконання обов'язків військовослужбовця.

5. Додаткові реквізити. У разі зміни трудових відносин можуть бути вказані інші важливі дані, такі як посада на якій перебував працівник та на яку був переведений, номер трудового договору, номер наказу про прийняття або звільнення, а також підстави для змін, передбачені внутрішніми регламентами підприємства чи чинним законодавством.

Додаток Д5 є не лише документом для звітності перед податковими органами, а й важливим інструментом для систематизації кадрових змін на підприємстві. Його формування та своєчасне подання забезпечують точність обліку, відповідність чинному законодавству та уникнення потенційних конфліктних ситуацій, пов'язаних із трудовими відносинами. Приклад Додатку Д5 надано в Додатку К.

Терміни подання звітності передбачають, що всі звітні документи повинні бути передані до контролюючих органів протягом 40 календарних днів після завершення останнього місяця звітного кварталу. Цей часовий інтервал дає можливість підприємству завершити всі розрахунки, підготувати необхідні документи та перевірити їх відповідність вимогам законодавства. Наприклад, якщо звітність стосується другого кварталу, то кінцевий термін подання документів – 10 серпня. Недотримання цих строків може призвести до застосування штрафних санкцій з боку податкових органів.

Процес формування звітних документів є автоматизованим і здійснюється за допомогою сучасного програмного забезпечення. Усі дані для звітності генеруються поки в бухгалтерській системі «1С:Підприємство», яка дозволяє створювати стандартні форми звітності відповідно до вимог податкового законодавства. Програма автоматично розраховує суми нарахованого доходу, утриманого податку, військового збору та ЄСВ. Після формування звіти експортуються до системи електронного документообігу «М.Е.Дос», яка дозволяє верифікувати дані, підписати їх електронним цифровим підписом (ЕЦП) та передати в податкові органи. Система забезпечує функцію перевірки відповідності формату документів, а після їх подання підприємство отримує квитанції про прийняття звітності, що підтверджує її коректність і своєчасність.

Звітність відіграє критично важливу роль у забезпеченні фінансової прозорості підприємства, дотриманні вимог чинного законодавства та уникненні ризиків штрафів. Подання документів дозволяє підтвердити правильність нарахування заробітної плати, податків і зборів відповідно до встановлених норм. Це важливо для уникнення претензій з боку податкових органів. Завдяки автоматизованому підходу підприємство демонструє прозорість облікових операцій, що сприяє довірі зі сторони контролюючих органів і партнерів.

Своєчасне та точне подання звітності дозволяє уникнути штрафів за прострочення або помилки, а також знижує ризик проведення додаткових перевірок. Автоматизована система обробки та передачі даних значно скорочує час, необхідний для підготовки документів, і мінімізує вплив людського фактору. Таким

чином, дотримання термінів і правильність подання звітності є не лише обов'язковою умовою для відповідності законодавству, а й важливим елементом ефективного управління фінансами підприємства.

3.3 Рекомендації щодо впровадження системи внутрішнього контролю нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб на підприємстві ТОВ «МКК Ейч-Арт»

В умовах сучасного бізнес-середовища питання забезпечення прозорості фінансових операцій та дотримання податкового законодавства стає одним із ключових завдань для підприємств. Особливої уваги вимагає процес нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб, який є складним і багатокомпонентним, адже включає численні розрахунки, утримання податків і зборів, а також своєчасне подання звітності до контролюючих органів.

Для уникнення накладання штрафів, підвищення якості ведення обліку з своєчасним його адаптуванням під законодавчі зміни на підприємствах створюють системи внутрішнього контролю. Ці системи не лише сприяють ефективному управлінню процесами, але й дозволяють підтримувати високий рівень фінансової дисципліни, підвищувати довіру з боку працівників, партнерів і державних органів.

У сучасних умовах динамічного розвитку ринкових відносин та посилення регуляторних вимог підприємства стикаються з необхідністю удосконалення фінансових процесів. Одним із ключових напрямків удосконалення є впровадження системи внутрішнього контролю, яка забезпечує точність, прозорість та відповідність законодавству всіх процесів, пов'язаних із нарахуванням та оподаткуванням доходів фізичних осіб. У рамках цієї системи створення посади внутрішнього аудитора є важливим стратегічним рішенням, яке має на меті підвищення ефективності діяльності підприємства [47, с.310].

Наразі, підприємство ТОВ «МКК Ейч-Арт» до системи внутрішнього

контролю може залучити зі свого штату головного бухгалтера та фінансового директора. Однак, залучення осіб, які працюють на даних, посадах може призвести до їх перевантаження, тому необхідно створити посаду внутрішнього аудитора на ТОВ «МКК Ейч-Арт».

Основні переваги створення посади внутрішнього аудитора на підприємстві ТОВ «МКК Ейч-Арт»:

1. Посилення вимог до дотримання законодавства. Законодавство у сфері оподаткування постійно змінюється, що створює ризики помилок і недотримання встановлених норм. Внутрішній аудитор буде відповідати за моніторинг змін у нормативно-правовій базі, контроль відповідності податкових розрахунків чинним вимогам та своєчасне внесення коректив у роботу підприємства.

2. Зниження ризиків фінансових санкцій. Невчасне або неправильне подання звітності, помилки в нарахуванні податків і зборів можуть призвести до значних штрафних санкцій. Внутрішній аудитор систематично перевіряє правильність і своєчасність виконання всіх обов'язків підприємства ТОВ «МКК Ейч-Арт» перед державними органами, знижуючи ризики фінансових втрат.

3. Управління репутаційними ризиками. Помилки у фінансових розрахунках можуть не лише призвести до штрафів, але й завдати шкоди репутації підприємства. Прозорі та правильні фінансові процедури, контрольовані внутрішнім аудитором, підвищують довіру з боку державних органів, партнерів та працівників.

4. Забезпечення прозорості внутрішніх процесів. Внутрішній аудитор не лише контролює правильність розрахунків, але й допомагає виявляти недоліки в існуючих процедурах. Його аналітична діяльність сприяє виявленню слабких місць, які можуть створювати ризики, та розробці рекомендацій для їх усунення [48, с.43].

Обов'язки внутрішнього аудитора в контексті контролю нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб на підприємстві ТОВ «МКК Ейч-Арт» наведено у Додатку Л.

Розподіл обов'язків на етапи (від планування та збору даних до складання звітності та контролю за її точністю) дозволяє створити структуру для ефективного

моніторингу та аналізу фінансової звітності ТОВ «МКК Ейч-Арт». Ці обов'язки включають перевірку відповідності законодавчим вимогам, аналіз правильності нарахувань, своєчасності подання звітності, а також взаємодію з іншими підрозділами для забезпечення дотримання політик підприємства.

Завдяки чітко сформульованим обов'язкам внутрішній аудитор може виконувати своє завдання щодо забезпечення фінансової прозорості, точності звітності та мінімізації ризиків, пов'язаних із порушенням податкового законодавства. Впровадження такої ролі дозволить ТОВ «МКК Ейч-Арт» покращити контроль за нарахуванням і сплатою податків, знизити ймовірність помилок, а також посилити довіру з боку контролюючих органів та партнерів.

Для ефективного впровадження системи внутрішнього контролю нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб на підприємстві ТОВ «МКК Ейч-Арт», можна також запропонувати наступні стратегічні напрямки:

1. Автоматизація процесів нарахування та оподаткування. Запровадження високопродуктивних автоматизованих бухгалтерських систем для зниження операційних ризиків, підвищення точності обліку та забезпечення прозорості процесів нарахування доходів і сплати податків. Впровадження таких систем дозволяє оперативно генерувати необхідну звітність і зменшує навантаження на бухгалтерський персонал [49, с.142].

2. Регулярне підвищення кваліфікації персоналу. Здійснення постійних тренінгів і навчальних програм для працівників бухгалтерії та кадрових відділів з метою оновлення знань щодо актуальних змін у податковому законодавстві, а також практичних аспектів нарахування та оподаткування доходів. Це сприятиме зменшенню ймовірності виникнення помилок та підвищенню професіоналізму кадрів.

3. Створення чіткої процедури перевірки та узгодження даних. Розробка детального внутрішнього регламенту на ТОВ «МКК Ейч-Арт» для всіх етапів процесу нарахування доходів та оподаткування, включаючи перевірку правильності заповнення розрахункових відомостей, наказів, додаткових виплат і їх відповідність податковим вимогам. Забезпечення верифікації та звірки бухгалтерських даних

дозволяє значно знизити ймовірність помилок.

4. Розробка системи управління ризиками. Впровадження політики управління ризиками, яка передбачатиме системний підхід до оцінки та моніторингу ризиків, пов'язаних із нарахуванням та оподаткуванням доходів фізичних осіб. Цей підхід дозволить знизити ймовірність виникнення помилок, унеможливить порушення нормативних вимог та збереже фінансову стабільність підприємства.

5. Механізми перевірки і верифікації. Регулярна перевірка всіх розрахунків і документів перед їх подачею до контролюючих органів є ключовим елементом системи. Для цього необхідно впровадити механізми подвійного контролю, зокрема перевірку розрахунків спеціально призначеною особою, наприклад внутрішнім аудитором [50, с.45].

Отже, впровадження системи внутрішнього контролю нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб на підприємстві є важливим кроком для забезпечення прозорості фінансових операцій, відповідності законодавству та мінімізації ризиків. Зважаючи на складність та багатокомпонентність процесів, автоматизація обліку, впровадження ролі внутрішнього аудитора та розробка чітких процедур перевірки є ключовими напрямками для оптимізації роботи. Внутрішній контроль дозволяє зменшити вплив людського фактора, уникнути фінансових санкцій і покращити взаємодію з контролюючими органами.

Крім того, запровадження навчальних програм для персоналу, регулярний моніторинг змін у законодавстві та використання сучасного програмного забезпечення сприяють підвищенню ефективності роботи. Особлива увага має приділятися управлінню ризиками, аналізу помилок та їх вчасному усуненню, що гарантує стабільність і надійність фінансових процесів. У результаті така система не лише сприятиме підвищенню фінансової дисципліни, але й забезпечить підприємству довгострокову конкурентоспроможність і репутаційну стабільність.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження у кваліфікаційній магістерській роботі можна зробити такі висновки:

1. Було розкрито поняття та економічну сутність розрахунків з працівниками підприємства, що є важливою складовою фінансової політики. Це включає управління витратами на оплату праці, заробітною платою, преміями, бонусами та додатковими благами, що не лише забезпечує фінансову стабільність підприємства, але й впливає на його здатність залучати та утримувати кваліфікованих працівників. Система заробітної плати, що поєднує фіксовану та змінну частини винагороди, є важливим інструментом мотивації, що дозволяє зберігати стабільність і водночас стимулювати підвищення продуктивності праці. Введення додаткових виплат, таких як премії, бонуси та додаткові блага, сприяє поліпшенню умов праці, мотивації персоналу, зниженню рівня плинності кадрів і підвищенню ефективності підприємства. Крім того, правильне управління податками та відрахуваннями з заробітної плати не лише забезпечує виконання фінансових зобов'язань перед державою, а й стабільність соціальних умов працівників. Ефективна політика в цій сфері покращує мотивацію та задоволення працівників, що позитивно впливає на продуктивність і конкурентоспроможність підприємства на ринку праці.

2. Висновок щодо регулювання обліку та оподаткування доходів працівників підприємств в Україні свідчить про важливість розвиненої нормативно-правової бази для забезпечення ефективного управління фінансовими процесами. Законодавство, яке включає Конституцію України, Кодекс законів про працю, Податковий кодекс, Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», інші закони та нормативні акти, створює систему, що гарантує права працівників на своєчасну та належну оплату праці, а також соціальні гарантії. Ця система не лише сприяє захисту інтересів працівників, але й забезпечує прозорість фінансових операцій підприємств, формуючи основи для стабільного

розвитку трудових відносин та соціального захисту. Інтегровані механізми бухгалтерського обліку, нарахування податків, зборів та єдиного соціального внеску допомагають створити єдиний підхід до фінансової звітності, що дозволяє ефективно управляти ресурсами підприємств. Важливими елементами є правильне застосування законів, дотримання мінімальних соціальних стандартів, а також забезпечення соціального страхування через систему єдиного соціального внеску (ЄСВ). Законодавчі акти, такі як Закон України «Про оплату праці», Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», а також положення НП(С)БО, створюють комплексну структуру, яка регулює всі аспекти нарахування заробітної плати та утримання податків, забезпечуючи не лише фінансову стабільність, але й сприяючи соціальній відповідальності бізнесу та розвитку економічної безпеки країни.

3. Було розкрито основні проблеми обліку доходів фізичних осіб, що є важливим аспектом сучасної фінансової діяльності підприємств. Серед них виділяються деяка суперечливість нормативно-правового регулювання, методологічні труднощі, складнощі з обліком нерегулярних доходів, технічно-недосконале програмне забезпечення, а також розбіжності між бухгалтерським і податковим обліком. Всі ці проблеми ускладнюють процес управління доходами, знижують прозорість фінансової звітності та підвищують ризик помилок. Особливу увагу слід приділяти кваліфікації бухгалтерів, адже недостатня підготовка може призвести до серйозних помилок, що впливають на фінансові результати та репутацію підприємства. Крім того, регулярні зміни в законодавстві вимагають від підприємств постійної адаптації облікових процедур і програмного забезпечення, що потребує значних ресурсів. Для подолання цих проблем необхідно вдосконалювати нормативно-правову базу, модернізувати облікові системи, підвищувати кваліфікацію фахівців та створювати єдині, прозорі підходи до обліку доходів. Лише комплексний підхід до вирішення цих питань дозволить забезпечити ефективність і точність обліку, зокрема нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб, що є основою для стабільної фінансової діяльності підприємств.

4. В якості базового підприємства було обрано Товариство з обмеженою

відповідальністю «МКК Ейч-Арт». Основними напрямками діяльності Товариства є надання послуг з бізнес-аналізу, кадрового обліку, HR-аутсорсингу, управління людським капіталом, підвищення продуктивності. Облік доходів фізичних осіб на досліджуваному підприємстві здійснюється на основі чітко визначених процедур, що відповідають вимогам українського законодавства та міжнародним стандартам бухгалтерії. Ключовими аспектами є нарахування основної заробітної плати та додаткових виплат, утримання податків, зборів та єдиного соціального внеску, а також перерахування виплат працівникам через банківські рахунки. Використання автоматизованих систем обліку сприяє точності та ефективності розрахунків. Врахування різноманітних додаткових виплат і компенсацій дозволяє підприємству забезпечити коректний облік усіх доходів працівників. Крім того, документообіг та архівування первинних документів, таких як табелі обліку робочого часу, накази про преміювання та розрахункові відомості, гарантують належний контроль і збереження інформації для контрольних перевірок. Важливу роль в методиці та організації обліку відіграють правильне формування податкових звітів та своєчасне виконання податкових зобов'язань. Таким чином, організація та методика обліку доходів фізичних осіб в ТОВ «МКК Ейч-Арт» є ефективною, дотримується всіх нормативних вимог і забезпечує прозорість у взаємодії з працівниками та контролюючими органами. Це створює стабільну основу для розвитку підприємства та зміцнення його репутації відповідального роботодавця.

5. Висновок щодо документування операцій з обліку нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб на підприємстві ТОВ «МКК Ейч-Арт» підкреслює важливість правильної організації та систематизації документальних процесів для забезпечення відповідності законодавчим вимогам та запобігання податковим ризикам. Операції з нарахування заробітної плати, утримання податків і зборів, а також страхових внесків мають бути ретельно задокументовані для забезпечення прозорості фінансових операцій та виконання обов'язків перед державними органами. Табелі обліку робочого часу, трудові договори та колективні угоди формують основну базу для правильного нарахування заробітної плати, зокрема, для врахування всіх додаткових виплат. Крім того, коректне

документування утримань ПДФО, військового збору та ЄСВ є ключовим для забезпечення точності податкових зобов'язань. Документування через розрахункові відомості та платіжні відомості дозволяє своєчасно виплачувати зарплату, а також здійснювати всі необхідні утримання.

Звітність до податкових органів займає важливе місце в процесі обліку, адже своєчасне подання декларацій і розрахунків є критично важливим для уникнення штрафів та санкцій. Відповідальність за правильність і своєчасність подачі звітів лежить на головному бухгалтері підприємства, що підтверджує важливість професійного підходу до виконання обов'язків. Урахування всіх процедур документування та звітності дозволяє ТОВ «МКК Ейч-Арт» дотримуватись вимог законодавства та мінімізувати фінансові та податкові ризики.

6. Разом із цим, можливості для вдосконалення процесу обліку та оподаткування доходів фізичних осіб існують. Одним із ключових кроків є модернізація програмного забезпечення, оскільки використання неліцензійної версії «1С:Підприємство» є юридично ризикованим. Перехід на ліцензійну українську програму «BAS Бухгалтерія» може суттєво покращити точність та ефективність облікових процесів, а також підвищити автоматизацію розрахунків із працівниками та державними органами.

7. Процес нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб на підприємстві є складним і багатогранним механізмом, що вимагає точності, відповідності законодавству та ефективного управління. Для забезпечення фінансової стабільності підприємства ТОВ «МКК Ейч-Арт», виконання зобов'язань перед працівниками, державою та іншими зацікавленими сторонами необхідно організувати чіткий контроль за цим процесом. Методика контролю нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб ТОВ «МКК Ейч-Арт» спрямована на перевірку правильності розрахунків, своєчасності податкових платежів, коректності ведення звітності та дотримання вимог чинного законодавства. У ході перевірки аналізуються внутрішні регламенти, використовувані системи автоматизації, дотримання норм обліку та звітності. Завданням контрольного процесу є не лише виявлення недоліків чи помилок, але й

визначення способів їх усунення та вдосконалення системи управління. Для цього методика поділяється на кілька взаємопов'язаних етапів, які забезпечують комплексний підхід до перевірки.

8. Облік доходів фізичних осіб і пов'язане з ним оподаткування є ключовими елементами фінансової звітності підприємств, зокрема ТОВ «МКК Ейч-Арт», що забезпечують прозорість і відповідність законодавчим вимогам. Важливими складовими цієї звітності є формування та подання Додатків 1 «Відомості про нарахування заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) застрахованим особам», 4ДФ «Відомості про суми нарахованого доходу, утриманого та сплаченого податку на доходи фізичних осіб та військового збору» і Д5 «Відомості про трудові відносини осіб та період проходження військової служби», кожен із яких виконує окрему функцію, але має спільну мету – систематизацію даних про доходи працівників, утримання податків і зборів, а також фіксацію змін у трудових відносинах. Додаток 1 відображає нарахування єдиного соціального внеску (ЄСВ) для застрахованих осіб, Додаток 4ДФ деталізує податкові зобов'язання з податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) та військового збору, а Додаток Д5 фіксує зміни у трудових відносинах, забезпечуючи правильність обліку стажу та умов праці. Всі документи створюються автоматизовано у бухгалтерських програмах, що значно скорочує ризики помилок та полегшує процес передачі даних через електронний документообіг. Своєчасне формування та подання звітності протягом 40 календарних днів після завершення звітного кварталу є критично важливим для дотримання законодавства, уникнення штрафів і претензій з боку податкових органів. Аналіз показав, що підприємство ТОВ «МКК Ейч-Арт» здійснює належний контроль за витратами на оплату праці, своєчасно виконує податкові зобов'язання та забезпечує прозорість у взаєморозрахунках із працівниками. Нарахування заробітної плати, виплата авансів, утримання ПДФО, військового збору та ЄСВ реалізуються відповідно до законодавства, що свідчить про відповідність облікових процесів діючим стандартам.

9. Впровадження системи внутрішнього контролю нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб на підприємстві ТОВ «МКК Ейч-Арт» є

стратегічно важливим рішенням, спрямованим на підвищення прозорості, точності та відповідності фінансових процесів законодавчим вимогам. Завдяки комплексному підходу, який включає створення посади внутрішнього аудитора, автоматизацію процесів, підвищення кваліфікації персоналу та управління ризиками, підприємство отримує можливість мінімізувати вплив людського фактора, зменшити ризики фінансових санкцій та покращити взаємодію з контролюючими органами. Основні переваги впровадження системи полягають у забезпеченні точності нарахування податків (ПДФО, військового збору, ЄСВ) і своєчасного подання звітності, мінімізації фінансових ризиків через чіткий розподіл обов'язків та подвійний контроль, підвищенні професійного рівня персоналу через регулярні навчальні програми, використанні сучасних автоматизованих систем для зниження операційних помилок та зміцненні репутації підприємства через відповідність стандартам прозорості та фінансової дисципліни. Ефективна система внутрішнього контролю сприяє довгостроковій стабільності підприємства ТОВ «МКК Ейч-Арт», зміцнює його конкурентні позиції на ринку та створює умови для сталого розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дутова Н.В., Лесік Є.С. Оподаткування доходів фізичних осіб в Україні: проблема та вдосконалення на базі досвіду зарубіжних країн. *Економіка і організація управління*. 2019. № 1(33). С. 43–52.
2. Макогон В.Д. Особливості становлення та розвитку податкової системи України. Сучасні тенденції розвитку обліку, оподаткування та міжнародних економічних відносин : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Харків, 31 травня 2019 р. Харків : ХНАДУ, 2019. С. 39–41.
3. Кучеркова С. Окремі аспекти податку на доходи фізичних осіб. *Галицький економічний вісник*. 2021. Т. 73. № 6. С. 16-24.
4. Варламова І.С. Проблеми обліку заробітної плати на підприємстві та напрями його вдосконалення. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2019. Вип. 34. С. 135-139.
5. Макаренко А. П., Кацай К. О. Удосконалення аудиту нарахування заробітної плати на підприємстві. *Економіка та держава*. 2020. № 1. С.40-45.
6. Юшко С.В. Роль податкових надходжень у формуванні доходів бюджету. *Світ фінансів*. 2019. № 3(60). С. 139-149.
7. Рядінська В. О., Дмитрик О. О. Трансформація змісту поняття «доходи фізичних осіб» в податковому законодавстві України. *Kyiv Law Journal*. 2023. № 1. С. 93–99.
8. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755- VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011, № 13-14, № 15-16, № 17. Ст. 112. Дата оновлення: 21.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#text> (дата звернення: 23.01.2025).
9. Меліхова Т.О., Лисяк О.В. Удосконалення документування обліку та аудиту заробітної плати в управлінні підприємством. *Агросвіт*. 2021. №21-22. С.43-50.
10. Іванова Н.А., Михайловина С.О., Матрос О.М. Шляхи удосконалення

внутрішнього аудиту розрахунків за виплатами працівникам. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2020. Т.1. № 9(41). С. 104-113.

11. Кодекс законів про працю України: затв. Законом України від 10.12.1971 р. № 322-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 1971. Додаток до № 50. Ст. 375. Дата оновлення: 01.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> (дата звернення: 23.01.2025).

12. Швець Ю.О. Оподаткування доходів фізичних осіб: проблеми та перспективи в Україні та ЄС. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. №17. С. 771-775.

13. Кравченко О.В., Пуговкіна Ю.А. Вітчизняна практика та закордонний досвід справляння податку на доходи фізичних осіб. *Вісник Сумського державного університету*. Серія: Економіка. 2023. № 2. С. 32–37.

14. Лега О. В., Черненко К. В. Фіскальна та регулююча роль податку на доходи фізичних осіб у воєнний час. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2022. № 3(03). С. 19–25.

15. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 р. № 1105-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 46-47. Ст. 403. Дата оновлення: 01.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text> (дата звернення: 23.01.2025).

16. Меліхова Т.О., Чкалова Н.С., Іващенко Є.Є. Удосконалення внутрішнього контролю розрахунків за виплатами працівникам для підвищення якості формування інформації в обліку. *Економіка та держава*. 2019. № 3. С. 95–101.

17. Скорик М., Чемерис Т. Аналіз впливу повномасштабної війни на державний бюджет України. *Молодий вчений*. 2023. № 5 (117). С. 179–183.

18. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у період дії воєнного стану: Закон України від 10.10.2024 р. № 4015-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4015-20#Text> (дата звернення: 23.01.2025).

19. Про затвердження пропорцій розподілу єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.11.2014 р. № 675. Дата оновлення: 01.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-2014-%D0%BF#Text> (дата звернення: 23.01.2025).

20. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 р. № 1058-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 49-51. Ст. 376. Дата оновлення: 01.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text> (дата звернення: 23.01.2025).

21. Кулаков Є. В., Кушал І. М. Податкова обізнаність суспільства, як рушійний чинник розвитку електронної демократії. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2023. № 6 (276). С. 26–30.

22. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 20.01.2025).

23. Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 р. № 108/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 17. Ст. 121. Дата оновлення: 24.08.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 23.01.2025).

24. Про колективні договори і угоди: Закон України від 01.07.1993 р. № 3356-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 36. Ст. 361. Дата оновлення: 11.12.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12#Text> (дата звернення: 23.01.2025).

25. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 49. Ст. 668. Дата оновлення: 01.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text> (дата звернення: 23.01.2025).

26. Про Державний бюджет України на 2024 рік: Закон України від 09.11.2023 р. № 3460-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2023. № 97-100. Ст. 393. Дата оновлення: 21.09.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-20#Text> (дата звернення: 23.01.2025).

27. Про відпустки: Закон України від 15.11.1996 р. № 504/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 2. Ст. 4. Дата оновлення: 24.12.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 23.01.2025).

28. Про затвердження Інструкції зі статистики заробітної плати: Наказ Державного комітету статистики України від 13.01.2004 р. № 5. Дата оновлення: 24.02.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0114-04#Text> (дата звернення: 23.01.2025).

29. Тулай О. І., Ямелинець А. І. Податок на доходи фізичних осіб: роль та значення в умовах бюджетної децентралізації. *Бізнес Інформ*. 2019. №1. С. 343–348.

30. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 2-3. Ст. 11. Дата оновлення: 01.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text> (дата звернення: 23.01.2025).

31. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 40. Ст. 365. Дата оновлення: 03.09.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 23.01.2025).

32. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000 р. № 20. Дата оновлення: 03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text> (дата звернення: 20.01.2025).

33. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318. Дата оновлення: 03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (дата звернення: 20.01.2025).

34. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.10.2003 р. № 601. Дата оновлення: 03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text> (дата звернення: 20.01.2025).

35. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237. Дата оновлення: 03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text> (дата звернення: 20.01.2025).

36. Шарманська, В. М. Первинна документація і реєстри бухгалтерського обліку: навч. посіб. для студ. екон. спец. Київ : Знання-Прес. 2003. 268 с.

37. Шевчук С. Визнання та оцінка зобов'язань у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2019. №3. С.18-23.

38. Дутова Н. В. Оподаткування доходів фізичних осіб в Україні: проблеми та вдосконалення на базі досвіду зарубіжних країн. *Економіка і організація управління*. 2019. Вип. 1. С. 43-52.

39. Масленніков Є.І., Гусєв А.О. Оптимізація податкових платежів та її вплив на рівень доходів державного бюджету. *Економіка. Фінанси. Право*. 2019. № 5/2. С. 31–35.

40. Меліхова Т. О., Феофанова І. В., Магда Г. В. Удосконалення методики внутрішнього контролю утримань із заробітної плати та нарахувань на фонд оплати праці. *Економіка та держава*. 2019. № 1. С. 89– 94.

41. Бєляєва Л., Пеняк Ю., Карпова А. Організаційно-інформаційна модель обліково-аналітичного забезпечення розрахунків за податками. *Економіка та суспільство*. 2022. № 43.

42. Буткевич О. В. Вплив цифрових технологій на організацію обліку розрахунків за податковими платежами. *Економічний простір*. 2021. № 169. С. 92–95.

43. Кононенко Л. В., Назарова Г. Б., Оришака О. В. Організація обліку і аудиту розрахунків за податками та платежами в умовах використання сучасного інформаційного забезпечення. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2020. Вип. 1-2. № 77-78. С. 202–210.

44. Мармуль Л.О., Новак Н.П., Халілов Е.Д., Новак В.Д. Напрями удосконалення адміністрування податку на доходи фізичних осіб (ПДФО). *Обліково-аналітичне забезпечення управління бізнес-процесами підприємства:*

збірник тез Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, м. Херсон, 24-25 листопада 2021 р. відпов. за випуск: Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С. Херсон, 2021. С. 234–235.

45. Нагірняк М. Бухгалтерський облік в системі попередження та виявлення фактів приховування податкових платежів: історико-функціональний підхід. *Економіка та суспільство*. 2024. № 63.

46. Подмешальська Ю. В., Піддубня Я. В. Удосконалення обліку та аудит заробітної плати на підприємстві. *Економіка та держава*. 2020. № 12. С. 100–108.

47. Фоміна Т. В., Пугаченко О. Б. Податкове стимулювання діяльності суб'єктів господарювання в умовах воєнного стану в Україні. *Modern Technology and Innovative Technologies*. 2022. № 20 (2). С. 113–123.

48. Гнидюк І. В., Уманець Л. В., Гончаренко Т. В. Оцінка податку на доходи фізичних осіб як фіскального показника. *Бізнес Інформ*. 2021. №2. С. 279–285.

49. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 квітня 2023 року "Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)": Указ Президента України від 15.04.2023 р. № 227/2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227/2023#Text> (дата звернення: 20.01.2025).

50. Головай Н., Томишн В. Оподаткування доходів фізичних осіб: від фіскальної функції до соціальної ефективності. *Дев'яті Всеукраїнські наукові читання пам'яті С. І. Юрія*: зб. наук. Праць, м. Тернопіль, 17 лист. 2023 р. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. С. 45-47.

51. Кучеркова С. Окремі аспекти податку на доходи фізичних осіб. *Галицький економічний вісник*. 2021. № 6 (73). С. 16-24.

52. Слепцова Н. В., Кочура Л. В. Зарубіжний досвід оподаткування доходів фізичних осіб та реалії адміністрування ПДФО в Україні. *Економіка та держава*. 2019. № 4. С. 82-85.

53. Чернега В. В., Мовчан Д. О. Аналіз оподаткування доходів фізичних осіб в Україні на сучасному етапі. *Наука і техніка сьогодні*. 2022. № 13 (13). С. 243-252.

54. Шуневич А. Облікове забезпечення використання віртуальних активів на

підприємстві. *Роль бухгалтерського обліку, аудиту та податкової політики у розбудові незалежної України на шляху до Європейського Союзу*: зб. праць учасників Міжнар. наук.-практ. конф. м. Житомир, 10 листопада 2022 р. Житомир: Поліський національний університет, 2022. С. 310-312.

55. Дмитренко О.М. Роль внутрішнього аудиту у попередженні фактів приховування об'єктів оподаткування. *Наукові читання 2023. Розвиток обліково-аналітичних, контрольних і податкових аспектів управління: європейський вектор*: зб. матеріалів наук.-практ. конф. науково-педагогічних працівників, докторантів та аспірантів, м. Житомир, 16 травня. 2023 р. Житомир, 2023. С. 43–48.

56. Пирога С.С. Особливості визначення об'єктів оподаткування. *Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса*. 2023. № 2. С. 142–150.

57. Завитій О., Лада О. Принципи діагностики фінансово-господарської діяльності підприємств. *Вектори інноваційного розвитку освіти, науки і бізнесу в умовах глобальних змін*: матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. конф., м. Тернопіль. Відпов. за випуск ФОП Осадча Ю. В. Тернопіль, 2021. с. 45-46.

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця А.1 – Основні нормативно-правові акти щодо регулювання обліку та оподаткування доходів працівників підприємств

Сфера регулювання	Основні нормативно-правові акти	Основні положення	Деталізація відповідно до українського законодавства
1	2	3	4
Податок на доходи фізичних осіб (ПДФО)	Податковий кодекс України (ПКУ)	Визначає ставки податку, об'єкти оподаткування, порядок утримання і сплати. Підприємства виступають податковими агентами.	Ставка ПДФО для більшості доходів становить 18%. Для окремих категорій, таких як пасивні доходи (дивіденди, роялті), ставка може бути іншою – 5% або 9%. Крім ПДФО, застосовується військовий збір у розмірі 5%, який також утримується із заробітної плати та інших доходів.
Оплата праці	Кодекс законів про працю України (КЗпП), Закон України «Про оплату праці»	Регулює умови праці, порядок нарахування та виплати заробітної плати, мінімальну зарплату, премії та компенсації.	Мінімальна заробітна плата встановлюється щороку Законом України про Державний бюджет. Оплата праці має бути не нижче мінімального рівня, а її виплата повинна проводитись двічі на місяць. За затримку зарплати передбачені штрафні санкції. Понаднормова робота оплачується у подвійному розмірі, робота у святкові дні – в потрійному.
Бухгалтерський облік	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Накази Міністерства фінансів України	Встановлює правила ведення обліку заробітної плати, звітності та порядок фінансових операцій з доходами працівників.	Бухгалтерський облік має вестись відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку (НП(С)БО) або міжнародних стандартів (МСФЗ) для певних категорій підприємств.

Продовження додатку А

1	2	3	4
Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ)	Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»»	Встановлює порядок нарахування та сплати ЄСВ для забезпечення соціальних виплат таких, як лікарняні, виплати на випадок безробіття, пенсії і тд.	ЄСВ для роботодавців становить 22% від нарахованої заробітної плати працівника. Зібрані кошти використовуються для фінансування державних соціальних програм, таких як страхування на випадок тимчасової непрацездатності та інші соціальні виплати. Внески на пенсійне страхування є частиною ЄСВ. Право на отримання пенсії залежить від наявності мінімального страхового стажу, що становить 30-35 років залежно від статі. Система передбачає можливість виходу на пенсію за вислугою років для певних категорій працівників.
Роз'яснення та рекомендації	Роз'яснення Державної податкової служби України	Уточнюють застосування податкового законодавства на практиці, пояснюють нюанси обліку та сплати податків.	Податкова служба надає офіційні роз'яснення через консультації, листи та бюлетені. Це допомагає уникати різночитань при застосуванні норм закону і роз'яснює порядок застосування пільг, податкових вирахувань та інших специфічних аспектів оподаткування.

Джерело: побудовано автором на основі [8, 30-35]

ТАБЕЛЬ обліку робочого часу
/ Адміністрація / ТОВ "МКК ЕЙЧ-АРТ"
за квітень 2023 року

[illegible]

Керівник структурного підрозділу

Працівник кадрової служби

[illegible]

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "МКК ЕЙЧ-АРТ"
(підприємство, організація)

РОЗРАХУНКОВА ВІДОМІСТЬ
за Квітень 2023 р.
По фірмі ТОВ "МКК ЕЙЧ-АРТ".

№з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Таб.номер	ІПН	Відпрац.днів, год.	Сальдо поч.	Оклад/тариф	Компенс. відпустки	Відпустки	Мед.страховка (нарах.)	Страховання життя (нарах.)	Всього нараховуєть	Мед.страховка (утрим.)	Страховання життя (утрим.)	ПДФО	Військовий збір	Всього утримань	Виплата через банк	Повернення в касу	До виплати за місяць	Аванс	Сальдо кін.
1	Вітушок Катерина Сергіївна	575771	3251119464	2 дн. 4 г.	428,75	175,00	57,53				232,53			41,86	3,49	45,35	615,93		187,18		
2	Вітушок Катерина Сергіївна	576708	3251119464	18 дн. 144 г.		6 300,00					6 300,00			1 134,00	94,50	1 228,50	2 254,00		5 071,50	2 254,00	2 817,50
3	Камишенко Ірина Анатоліївна	568672	3056205761	20 дн. 160 г.	2 824,35	7 000,00			461,40	31,72	7 493,12	461,40	31,72	1 368,25	112,40	1 973,77	5 641,85		5 519,35	2 817,50	2 701,85
4	Косухіна Зоя Олександрівна	414376	2951110080	20 дн. 120 г.	3 442,96	8 197,50					8 197,50			1 475,55	122,96	1 598,51	6 742,45		6 598,99	3 299,49	3 299,50
5	Лобода Надія Миколаївна	167603	3066609442	20 дн. 160 г.	2 824,35	7 000,00			461,40	31,72	7 493,12	461,40	31,72	1 368,25	112,40	1 973,77	5 641,85		5 519,35	2 817,50	2 701,85
6	Локтіонов Геннадій Вячеславович	435249	2559817139	20 дн. 80 г.	1 354,35	3 500,00			461,40	31,72	3 993,12	461,40	31,72	738,25	59,90	1 291,27	2 763,10		2 701,85	1 408,75	1 293,10
7	Локтіонова Марія Сергіївна	158470	2713016866	20 дн. 160 г.	4 092,75	10 020,00			461,40	31,72	10 513,12	461,40	31,72	1 911,85	157,70	2 562,67	8 125,80		7 950,45	4 033,05	3 917,40
8	Майко Світлана Анатоліївна	574005	2975516482	20 дн. 80 г.	1 470,00	3 500,00			461,40	31,72	3 993,12	461,40	31,72	738,25	59,90	1 291,27	2 878,75		2 701,85	1 408,75	1 293,10
9	Нечитайло Анна Юріївна	557512	3566008608	15 дн. 120 г.	2 824,35	5 250,00		1 149,25	461,40	31,72	6 892,37	461,40	31,72	1 260,12	103,39	1 856,63	6 566,99		5 035,74	2 817,50	1 293,10
10	Пазинич Ганна Володимирівна	552612	3031012488																		
11	Савулевич Ілона Владиславівна	158473	2913615283	20 дн. 160 г.	3 380,15	9 080,00			461,40	31,72	9 573,12	461,40	31,72	1 742,65	143,60	2 379,37	7 034,85		7 193,75	3 654,70	3 539,05
12	Яценко Наталія Андріївна	346493	3282818246						461,40	31,72	493,12	461,40	31,72	108,25	7,40	608,77		115,65			
Разом:					22 642,01	60 022,50	57,53	1 149,25	3 691,20	253,76	65 174,24	3 691,20	253,76	11 887,28	977,64	16 809,88	48 265,57	115,65	48 480,01	24 511,24	22 856,45

Директор

Локтіонова М. С.
(підпис, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис, прізвище)

Косухіна З. О.

Додаток Д

Відмітка про отримання
(штамп контролюючого органу)

Додаток 1
до Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, також сум нарахованого зведеного внеску (71) (пункт 1 розділу IV)

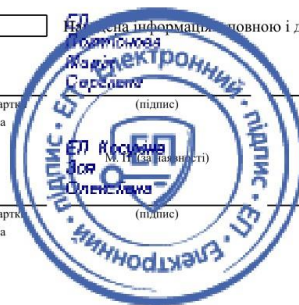
01	ВІДОМОСТІ ПРО НАРАХУВАННЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ (ДОХОДУ, ГРОШОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ) ЗАСТРАХОВАНИМ ОСОБАМ*	011	Звітний ¹	X	
		012	Звітний новий ²		
		013	Уточнюючий ³		
		014	Довідковий ⁴		
02	Звітний (податковий) період ⁵	2023 (рік)	2 (квартал)	2 (номер місяця в кварталі)	2 (номер додатку в Розрахунку)
03	Платник єдиного внеску	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "МКК ЕЙЧ-АРТ"			
		від 07.02.2011 № 10691020000027118			
		(повне найменування (прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) платника єдиного внеску згідно з реєстраційними документами, дата та номер договору (угоди))			
031	Податковий номер ⁶ або серія (за наявності) та номер паспорта ⁷ платника єдиного внеску				37509249
033	Податковий номер ліквідованого платника єдиного внеску (заповнюється у разі подання розрахунку правонаступником при поданні розрахунку з типом "Уточнюючий" ⁸)				
034	Код філії (заповнюється у разі подання платником єдиного внеску відомостей про філію при поданні розрахунку з типом "Уточнюючий" ⁹)				
035	для призначення пенсії ¹⁰				
	для призначення інших соціальних виплат ¹¹				

[illegible]

[illegible]

¹⁷ Відображається ознака "0", якщо рядок потрібно ввести, чи ознака "1",

3. О. Косухіна
(власне ім'я та прізвище)

Додаток Ж

Відмітка про отримання
(штамп контролюючого органу)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства фінансів України

13 січня 2015 року № 4

(у редакції наказу Міністерства фінансів України
від 04 липня 2022 року № 189)

01	ПОДАТКОВИЙ РОЗРАХУНОК СУМ ДОХОДУ, НАРАХОВАНОГО (СПЛАЧЕНОГО) НА КОРИСТЬ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ - ФІЗИЧНИХ ОСІБ, І СУМ УТРИМАНОГО З НИХ ПОДАТКУ, А ТАКОЖ СУМ НАРАХОВАНОГО ЄДИНОГО Внеску		011	Звітний ¹	Х
			012	Звітний новий ²	-
			013	Уточнюючий ³	-
			014	Довідковий ⁴	-
02	Звітний (податковий) період ⁵	2023 (рік)	2 (квартал)	1 (номер Розрахунку)	
03	Платник ⁶	Товариство з обмеженою відповідальністю "МКК ЕЙЧ-АРТ" від 07.02.2011 № 10691020000027118 (повне найменування (прізвище, ім'я, по батькові) платника згідно з реєстраційними документами, дата та номер договору (угоди))			
031	Податковий номер ⁷ або серія (за наявності) та номер паспорта ⁸ платника	37509249			
032	UA80000000000551439	код за Кодифікатором адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад (КАТОТГГ)			
033	Відокремлений підрозділ юридичної особи (зазначається виключно у разі, якщо Розрахунок подає податковий агент за відокремлений підрозділ) - (повне найменування відокремленого підрозділу)				
034	Податковий номер ліквідованого платника єдиного внеску (заповнюється у разі подання розрахунку правонаступником при поданні розрахунку з типом "Уточнюючий" ⁹)				-
035	Код філії (заповнюється у разі подання платником єдиного внеску відомостей про філію при поданні розрахунку з типом "Уточнюючий" ¹⁰)				-
04	Податкова адреса вулиця Тимошенка Маршала, буд. 21, корпус 12-А, оф. 305, м. Київ, 04207, Україна		Поштовий індекс	04207	
			Телефон	0445858949	
			Факс	044 489-99-02	
			Електронна адреса	z.kosukhina@fozzy.ua	
05	Розрахунок подається до ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДПС У М.КИЄВІ, ДПІ В ОБОЛОНСЬКОМУ РАЙОНІ (ОБОЛОНСЬКИЙ РАЙОН М.КИЄВА) (найменування контролюючого органу, до якого подається Розрахунок)				
06	Інформація про додатки, що додаються до Розрахунку та є його невід'ємною частиною			кількість додатків	кількість аркушів
061	Відомості про нарахування заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) застрахованим особам			3	-
062	Відомості про осіб, які доглядають за дитиною до досягнення нею трирічного віку та відповідно до закону отримують допомогу по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку та/або при народженні дитини, при усиновленні дитини, та осіб із числа непрацюючих працездатних батьків, усиновителів, опікунів, піклувальників, які фактично здійснюють догляд за дитиною з інвалідністю, дитиною, хворою на тяжке перинатальне ураження нервової системи, тяжку вроджену ваду розвитку, рідкісне орфанне захворювання, онкологічне, онкогематологічне захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкий психічний розлад, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гостре або хронічне захворювання нирок IV ступеня, за дитиною, яка отримала тяжку травму, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги, який не встановлено інвалідність, а також непрацюючих працездатних осіб, які здійснюють догляд за особою з інвалідністю I групи або за особою похилого віку, яка за висновком медичного закладу потребує постійного стороннього догляду або досягла 80-річного віку, якщо такі непрацюючі працездатні особи отримують допомогу, надбавку або компенсацію відповідно до законодавства, та нарахування сум єдиного внеску за патронатних вихователів, батьків-вихователів дитячих будинків сімейного типу, прийомних батьків, якщо вони отримують грошове забезпечення відповідно до законодавства			-	-
063	Відомості про осіб, які проходять строкову військову службу			-	-
064	Відомості про суми нарахованого доходу, утриманого та сплаченого податку на доходи фізичних осіб та військового збору			3	-
065	Відомості про трудові відносини осіб та період проходження військової служби			1	-
066	Відомості про наявність підстав для обліку стажу окремим категоріям осіб відповідно до законодавства			-	-
07	Код основного виду економічної діяльності			70.22	
08	Клас професійного ризику виробництва			-	
09	Ознака платника єдиного внеску			Відмітка "X" про відповідну ознаку	
091	Роботодавець			X	
092	Бюджетна установа			-	
093	Підприємство, організація всеукраїнської громадської організації інвалідів, зокрема товариств УТОГ, УТОС			-	
094	Підприємство, організація громадської організації інвалідів			-	
10	Штатна чисельність працівників (показники кількості працівників зазначаються в цілих одиницях)			1	2
101	Середньооблікова кількість штатних працівників за звітний період, осіб			8	8
	у т.ч.				
102	працівників, яким відповідно до чинного законодавства встановлено інвалідність, осіб			-	-
103	працівників, що мають додаткові гарантії в сприянні працевлаштуванню			-	-
104	Облікова кількість штатних працівників			10	11
105	Кількість застрахованих осіб у звітному періоді, яким нараховано заробітну плату/(крім осіб, яким у звітному періоді нараховано грошове забезпечення)			10	11
106	Кількість застрахованих осіб, яким у звітному періоді нараховано грошове забезпечення			-	-
107	Кількість застрахованих осіб у звітному періоді з числа непрацюючих інших з подружжя працівників дипломатичної служби, яким нараховано єдиний внесок			-	-
108	Жінок			11	11
109	Чоловіків			1	1
110	Кількість створених нових робочих місць у звітному періоді			-	-

(грн коп.)

Код рядка	I. Нарахування доходу та єдиного внеску за найманих працівників в розрізі місяців звітного кварталу	1	2	3
1	Загальна сума нарахованого доходу (р. 1.1 + р. 1.2 + р. 1.3 + р. 1.4 + р. 1.5)	61 483,04	98 032,67	62 140,38
1.1	сума нарахованої заробітної плати	61 483,04	70 298,81	62 140,38
1.2	сума винагороди за договорами цивільно-правового характеру	-	-	-
1.3	сума оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності, що здійснюється за рахунок коштів платника податків	-	-	-

Продовження додатку Ж

1.4	сума допомоги по тимчасовій непрацездатності, яка виплачується за рахунок коштів фонду соціального страхування	-	-	-
1.5	сума допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами	-	27 733,86	-
1.6	сума нарахованої заробітної плати за найманих працівників, призваних під час мобілізації на військову службу до Збройних Сил України, які не отримували доходи у вигляді грошового забезпечення ¹¹ з них:	-	-	-
1.6.1	5,3%	-	-	-
1.6.2	5,5%	-	-	-
1.6.3	22%	-	-	-
2	сума нарахованого доходу у межах максимальної величини, на яку нараховується єдиний внесок (р. 2.1 + р. 2.2 + р. 2.3 + р. 2.4 + р. 2.5)	64 920,35	102 188,05	62 237,08
2.1	Роботодавцями (22%)	61 483,04	98 032,67	62 140,38
2.2	Підприємствами, установами і організаціями, фізичними особами - підприємцями, у тому числі тими, які обрали спрощену систему оподаткування, працюючим особам з інвалідністю (8,41%)	-	-	-
2.3	Підприємствами та організаціями всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, зокрема товариств УТОГ, УТОС (5,3%)	-	-	-
2.4	Підприємствами та організаціями громадських організацій осіб з інвалідністю, працюючим особам з інвалідністю (5,5%)	-	-	-
2.5	додаткова база нарахування єдиного внеску (22%)	3 437,31	4 155,38	96,70
2.6	за найманих працівників, призваних під час мобілізації на військову службу до Збройних Сил України, які не отримували доходи у вигляді грошового забезпечення ¹¹ з них:	-	-	-
2.6.1	5,3%	-	-	-
2.6.2	5,5%	-	-	-
2.6.3	22%	-	-	-
3	Нараховано єдиного внеску (р. 3.1 + р. 3.2 + р. 3.3 + р. 3.4 + р. 3.5 + р. 3.6)	14 282,50	22 481,39	13 692,17
3.1	на суми нарахованої роботодавцями заробітної плати, винагороди за виконані роботи (надані послуги) за цивільно-правовими договорами, оплати допомоги по тимчасовій непрацездатності та допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами (22,0%)	13 526,29	21 567,21	13 670,90
3.2	на суми заробітної плати, нарахованої підприємствами, установами і організаціями, у тому числі фізичними особами - підприємцями, у т. ч. тими, які обрали спрощену систему оподаткування працюючим особам з інвалідністю (8,41%)	-	-	-
3.2.1	на суми заробітної плати, нарахованої підприємствами, установами і організаціями, працюючим особам з інвалідністю (22 %)	-	-	-
3.3	на суми заробітної плати, нарахованої підприємствами та організаціями всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, зокрема товариствами УТОГ та УТОС (5,3%)	-	-	-
3.3.1	на суми заробітної плати, нарахованої підприємствами та організаціями всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, зокрема товариствами УТОГ та УТОС (22 %)	-	-	-
3.4	на суми заробітної плати, нарахованої підприємствами та організаціями громадських організацій осіб з інвалідністю, працюючим особам з інвалідністю (5,5%)	-	-	-
3.4.1	на суми заробітної плати, нарахованої підприємствами та організаціями громадських організацій осіб з інвалідністю(за умов, визначених частиною чотирнадцятою статті 8 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»), працюючим особам з інвалідністю (22 %)	-	-	-
3.5	на суми різниці між розміром мінімальної заробітної плати та фактично нарахованої заробітної плати роботодавцями (22,0 %)	756,21	914,18	21,27
3.6	на суми мінімальної заробітної плати непрацюючому іншого з подружжя працівника дипломатичної служби (22%)	-	-	-
3.7	на суму нарахованої заробітної плати за найманих працівників, призваних під час мобілізації на військову службу до Збройних Сил України, які не отримували доходи у вигляді грошового забезпечення ¹¹ з них:	-	-	-
3.7.1	5,3%	-	-	-
3.7.2	5,5%	-	-	-
3.7.3	22%	-	-	-
4	Донараховано та/або доутримано єдиного внеску у зв'язку з виправленням помилок, допущених в попередніх звітних періодах (р. 4.1 + р. 4.2 + р. 4.3)	-	-	-
4.1	Донараховано єдиного внеску у зв'язку з виправленням помилки, допущеної в попередніх звітних періодах, з них:	-	-	-
4.1.1	8,41%	-	-	-
4.1.2	5,30%	-	-	-
4.1.3	5,50%	-	-	-
4.2	Донараховано єдиний внесок за попередні звітні періоди внаслідок збільшення класу професійного ризику	-	-	-
4.3	Додатково утримано єдиного внеску за попередні звітні періоди	-	-	-
4.4	Донараховано єдиного внеску у зв'язку з виправленням помилки, допущеної в попередніх звітних періодах за найманих працівників, призваних під час мобілізації на військову службу до Збройних Сил України, які не отримували доходи у вигляді грошового забезпечення ¹¹ з них:	-	-	-
4.4.1	5,3%	-	-	-
4.4.2	5,5%	-	-	-
4.4.3	22%	-	-	-
5	Сума пені, яка нарахована платником єдиного внеску самостійно відповідно до частини другої статті 25 Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" що підлягає сплаті за звітний квартал (гр. 1 + гр. 2 + гр. 3 рядка 5.1)	-	-	-
5.1	Сума пені, яка нарахована платником єдиного внеску самостійно відповідно до частини другої статті 25 Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" що підлягає сплаті в розрізі місяців звітного кварталу	-	-	-
6	Сума на яку зменшено суму нарахувань та/ або утримань з єдиного внеску у зв'язку з виправленням помилки, допущеної в попередніх звітних періодах (р. 6.1 + р. 6.2 + р. 6.3)	-	-	-
6.1	Зменшено суму нарахувань з єдиного внеску у зв'язку з виправленням помилки, допущеної в попередніх звітних періодах та/або у зв'язку з уточненням проведенням поза межами звітного періоду, з них:	-	-	-
6.1.1	8,41%	-	-	-
6.1.2	5,30%	-	-	-
6.1.3	5,50%	-	-	-
6.2	Зменшено суму єдиного внеску за попередні звітні періоди внаслідок зменшення класу професійного ризику	-	-	-
6.3	Зменшено суму утримань за попередні звітні періоди	-	-	-
6.4	Зменшено суму нарахувань з єдиного внеску у зв'язку з виправленням помилки, допущеної в попередніх звітних періодах за найманих працівників, призваних під час мобілізації на військову службу до Збройних Сил України, які не отримували доходи у вигляді грошового забезпечення ¹¹ з них:	-	-	-
6.4.1	5,3%	-	-	-
6.4.2	5,5%	-	-	-

Продовження додатку Ж

6.4.3	22%	-	-	-
7	Загальна сума єдиного внеску, що підлягає сплаті (р. 3 + р. 4 - р. 6)	14 282,50	22 481,39	13 692,17
8	Загальна сума єдиного внеску, що підлягає сплаті за звітний квартал (гр. 1 + гр. 2 + гр. 3 рядка 7)	50 456,06		

II. Нарахування грошового забезпечення та єдиного внеску за військовослужбовців, поліцейських, осіб рядового і начальницького складу та на суми допомоги жінкам військовослужбовцям у зв'язку з вагітністю та пологами в розрізі місяців звітного кварталу (крім військовослужбовців строкової військової служби)		1	2	3
Сума нарахованого грошового забезпечення військовослужбовців, поліцейських, осіб рядового і начальницького складу (крім військовослужбовців строкової військової служби)				
1	Сума грошового забезпечення (без обмеження максимальною величиною, на яку нараховується єдиний внесок)	-	-	-
2	Сума грошового забезпечення, на яку нараховується єдиний внесок (у межах максимальної величини бази нарахування єдиного внеску), та додаткової бази нарахування (р. 2.1 + р. 2.2)	-	-	-
2.1	Сума грошового забезпечення, на яку нараховується єдиний внесок (у межах максимальної величини бази нарахування єдиного внеску)	-	-	-
2.2	Додаткова база нарахування єдиного внеску	-	-	-
Сума нарахованої допомоги жінкам військовослужбовцям у зв'язку з вагітністю та пологами:				
3	Сума допомоги жінкам військовослужбовцям	-	-	-
4	Сума допомоги жінкам військовослужбовцям, на яку нараховується єдиний внесок (у межах максимальної величини бази нарахування єдиного внеску (у межах максимальної величини бази нарахування єдиного внеску (р. 4.1 + р. 4.2))	-	-	-
4.1	Сума допомоги жінкам військовослужбовцям, на яку нараховується єдиний внесок (у межах максимальної величини бази нарахування єдиного внеску)	-	-	-
4.2	Додаткова база нарахування єдиного внеску	-	-	-
Сума нарахованого єдиного внеску на грошове забезпечення військовослужбовців, поліцейських, осіб рядового і начальницького складу та на суми допомоги жінкам військовослужбовцям у зв'язку з вагітністю та пологами (крім військовослужбовців строкової військової служби)				
5	На суми грошового забезпечення (р. 5.1 + р. 5.2)	-	-	-
5.1	Нараховано єдиного внеску (22,0 %);	-	-	-
5.2	Нараховано на суми різниці між розміром мінімальної заробітної плати та фактично нарахованого грошового забезпечення (22,0 %);	-	-	-
6	Донараховано та/або доутримано єдиного внеску у зв'язку з виправленням помилок, допущених в попередніх звітних періодах (р. 6.1 + р. 6.2)	-	-	-
6.1	Донараховано єдиний внесок у зв'язку з виправленням помилки, допущеної в попередніх звітних періодах	-	-	-
6.2	Додатково утримано єдиного внеску за попередні звітні періоди	-	-	-
7	Сума пені, яка нарахована платником єдиного внеску самостійно відповідно до частини другої статті 25 Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" що підлягає сплаті за звітний квартал (гр. 1 + гр. 2 + гр. 3 рядка 7.1)	-	-	-
7.1	Сума пені, яка нарахована платником єдиного внеску самостійно відповідно до частини другої статті 25 Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" що підлягає сплаті в розрізі місяців звітного кварталу	-	-	-
8	Зменшено суму єдиного внеску у зв'язку з виправленням помилки, допущеної в попередніх звітних періодах (р. 8.1 + р. 8.2)	-	-	-
8.1	Зменшено грошового забезпечення у зв'язку з виправленням помилки, допущеної в попередніх звітних періодах	-	-	-
8.2	Зменшено суму утримань за попередні звітні періоди	-	-	-
9	Нараховано єдиного внеску на суми допомоги жінкам військовослужбовцям (р. 9.1 + р. 9.2)	-	-	-
9.1	нараховано єдиного внеску (22,0 %)	-	-	-
9.2	нараховано на суми різниці між розміром мінімальної заробітної плати та фактично нарахованою сумою допомоги жінкам військовослужбовцям у зв'язку з вагітністю та пологами (22%)	-	-	-
10	Донараховано єдиного внеску на суми допомоги жінкам військовослужбовцям у зв'язку з виправленням помилок, допущених в попередніх звітних періодах (р. 10.1 + р. 10.2)	-	-	-
10.1	Донараховано єдиного внеску на суми допомоги жінкам військовослужбовцям у зв'язку з виправленням помилок, допущених в попередніх звітних періодах	-	-	-
10.2	Додатково утримано єдиного внеску за попередні звітні періоди (2%)	-	-	-
11	Сума пені, яка нарахована платником єдиного внеску самостійно відповідно до частини другої статті 25 Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" що підлягає сплаті за звітний квартал (гр. 1 + гр. 2 + гр. 3 рядка 11.1)	-	-	-
11.1	Сума пені, яка нарахована платником єдиного внеску самостійно відповідно до частини другої статті 25 Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" що підлягає сплаті в розрізі місяців звітного кварталу	-	-	-
12	Зменшено єдиного внеску на суми допомоги жінкам військовослужбовцям у зв'язку з виправленням помилок, допущеної в попередніх звітних періодах (р. 12.1 + р. 12.2)	-	-	-
12.1	Зменшено єдиного внеску на суми допомоги жінкам військовослужбовцям у зв'язку з виправленням помилок, допущеної в попередніх звітних періодах (22 %, 33,2 %, у т. ч. виходячи з розміру мінімальної заробітної плати)	-	-	-
12.2	Зменшено суму утримань за попередні звітні періоди (2%)	-	-	-
13	Загальна сума єдиного внеску з сум грошового забезпечення, що підлягає сплаті (р. 5 + р. 6 - р. 8)	-	-	-
14	Загальна сума єдиного внеску з сум грошового забезпечення, що підлягає сплаті за звітний квартал (гр. 1 + гр. 2 + гр. 3 рядка 13)	-	-	-
15	Загальна сума єдиного внеску з сум у зв'язку з вагітністю та пологами, що підлягає сплаті (р. 9 + р. 10 - р. 12)	-	-	-
16	Загальна сума єдиного внеску сум у зв'язку з вагітністю та пологами, що підлягає сплаті за звітний квартал, усього (гр. 1 + гр. 2 + гр. 3 рядка 15)	-	-	-

III. Нарахування грошового забезпечення та єдиного внеску за патронатних вихователів, батьків – вихователів та прийомних батьків в розрізі місяців звітного кварталу		1	2	3
1	Сума грошового забезпечення відповідно до законодавства, на яку нараховується єдиний внесок	-	-	-
2	Сума нарахованого єдиного внеску для патронатних вихователів, батьків - вихователів та прийомних батьків на суми грошового забезпечення відповідно до законодавства:	-	-	-
3	Донараховано єдиний внесок у зв'язку з виправленням помилки, допущеної в попередніх звітних періодах	-	-	-
4	Зменшено суму єдиного внеску у зв'язку з виправленням помилки, допущеної в попередніх звітних періодах	-	-	-
5	Сума пені, яка нарахована платником єдиного внеску самостійно відповідно до частини другої статті 25 Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" що підлягає сплаті за звітний квартал (гр. 1 + гр. 2 + гр. 3 рядка 5.1)	-	-	-

Продовження додатку Ж

5.1	Сума пені, яка нарахована платником єдиного внеску самостійно відповідно до частини другої статті 25 Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" що підлягає сплаті в розрізі місяців звітного кварталу	-	-	-
6	Сума єдиного внеску, що підлягає сплаті (р. 2 + р. 3 - р. 4)	-	-	-
7	Загальна сума єдиного внеску, що підлягає сплаті за звітний квартал (гр. 1 + гр. 2 + гр. 3 рядка 6)	-	-	-

Доповнення до податкового Розрахунку (заповнюється і подається відповідно до пункту 46.4 статті 46 глави 2 розділу II Податкового кодексу України) на _____ арк.

№ з/п	Зміст доповнення
1	-

Дата подання 06.08.2023

Наведена інформація є повною і достовірною.

Керівник (уповноважена особа) / фізична особа (законний представник)

(Ресстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта⁷)

ЕП
Поктіонова
Марія
Сергіївна

Марія Поктіонова
(власне ім'я та прізвище)

Головний бухгалтер (особа, відповідальна за ведення бухгалтерського обліку)

(Ресстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта⁷)

М.П. (за наявності)
ЕП Косухіна
Зоя
Олександрівна

Зоя Косухіна
(власне ім'я та прізвище)

¹ Розрахунок, який подається за звітний (податковий) період першим (п.1 розділу III Порядку).

² Розрахунок, який подається наступним за звітний (податковий) період до закінчення граничного строку подання з даними про уточнення в суммах нарахованого податку на доходи фізичних осіб, військового збору, єдиного внеску та/або реквізитах.

³ Розрахунок, який подається після закінчення граничного строку подання для відповідного звітного (податкового) періоду з даними про уточнення в суммах нарахованого податку на доходи фізичних осіб, військового збору, єдиного внеску та/або реквізитах.

⁴ Розрахунок, який подається платником єдиного внеску з типом "Звітний" у додатках якого наявна інформація щодо призначення пенсій застрахованим особам або матеріального забезпечення, страхових виплат.

⁵ Вказується звітний (податковий) період, за який подається Розрахунок з типом "Звітний" ("Звітний новий"), або звітний (податковий) період, що уточнюється, для Розрахунку з типом "Уточнюючий" та обов'язково зазначається номер Розрахунку (в хронологічному порядку незалежно від типу Розрахунку), що подається за звітний (податковий) період.

⁶ Платник - податковий агент та платник єдиного внеску.

⁷ Значається код за СДРПІОУ платника або ресстраційний (обліковий) номер платника податків, який присвоюється контролюючими органами, або ресстраційний номер облікової картки платника податків - фізичної особи.

⁸ Серію (за наявності) та номер паспорта зазначають фізичні особи, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття ресстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті.

⁹ Ззначається код за СДРПІОУ ліквідованого платника єдиного внеску у разі подання правонаступником Розрахунку з типом "Уточнюючий" за осіб, що перебували у трудових відносинах чи відносинах цивільно-правового характеру з платником єдиного внеску, який ліквідований.

¹⁰ Код філії (заповнюється у разі подання платником єдиного внеску відомостей про філію при поданні розрахунку з типом "Уточнюючий").

¹¹ Заповнюється роботодавцями - платниками єдиного податку, які обрали спрощену систему оподаткування - фізичними особами - підприємцями, які належать до другої та третьої груп платників єдиного податку, а також юридичними особами, які належать до третьої групи платників єдиного податку за найманих працівників, призваних під час мобілізації на військову службу до Збройних Сил України, які не отримували доходи у вигляді грошового забезпечення, у період мобілізації, визначений Указом Президента України від 24 лютого 2022 року N 69/2022 "Про загальну мобілізацію", затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про загальну мобілізацію".

----- Заповнюється службовими особами контролюючого органу Відмітка про внесення даних до електронної бази податкової звітності "_____" _____ 20____ року Службова особа контролюючого органу (власне ім'я та прізвище)	
---	--

Додаток И

Відмітка про отримання
(штамп контролюючого органу)

Додаток 4 ДФ
до Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску (Д4)
(пункт 4 розділу IV)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

01	Відомості про суми нарахованого доходу, утриманого та сплаченого податку на доходи фізичних осіб та військового збору					011	Звітний	X
						012	Звітний новий	
						013	Уточнюючий	
02	Звітний (податковий) період	2023 (рік)	2 (квартал)	2 (номер місяця в кварталі)	1 (номер Розрахунку)	2 (номер додатку до Розрахунку)		
03	Платник податків	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "МКК ЕПІЧ-АРТ" (повне найменування юридичної особи чи прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) самозайнятої фізичної особи)						
031	Податковий номер ¹ або серія (за наявності) та номер паспорта платника податків ²							37509249
032	UA80000000000551439	Код за КАТОТТГ за місцезнаходженням платника податків або відокремленого підрозділу, якщо Розрахунок подає податковий агент за відокремлений підрозділ						
04	Працювало за трудовими договорами (контрактами) (ознака 101)							12
05	Працювало за цивільно-правовими договорами (ознака 102)							

06

Розділ І. Персоніфіковані дані про суми нарахованого (виплаченого) на користь фізичних осіб доходу та нарахованих (перерахованих) до бюджету податку на доходи фізичних осіб та військового збору												
№ з/п	Регстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта ²	Сума доходу		Сума податку на доходи фізичних осіб		Сума військового збору		Ознака доходу	Дата		Ознака подат. соц. пільги	Ознака (0, 1)
		нарахованого	виплаченого	нарахованого	перерахованого	нараховано	перераховано		прийняття на роботу (дд.мм.рррр)	звільнення з роботи (дд.мм.рррр)		
1	2	3а	3	4а	4	5а	5	6	7	8	9	10
1	2	139	7 000,00	7 000,00	1 260,00	1 260,00	105,00	105,00	101		-	
2	2	139	38,68	38,68	6,96	6,96	0,48	0,48	124		-	
3	2	139	562,69	562,69	101,29	101,29	6,92	6,92	126		-	
4	2	866	10 020,00	10 020,00	1 803,60	1 803,60	150,30	150,30	101		-	
5	2	866	38,68	38,68	6,96	6,96	0,48	0,48	124		-	
6	2	866	562,69	562,69	101,29	101,29	6,92	6,92	126		-	
7	2	883	13 295,83	13 295,83	2 393,25	2 393,25	199,43	199,43	101		-	
8	2	883	38,68	38,68	6,96	6,96	0,48	0,48	124		-	
9	2	883	562,69	562,69	101,29	101,29	6,92	6,92	126		-	
10	2	880	8 197,50	8 197,50	1 475,55	1 475,55	122,96	122,96	101		-	
11	2	882	3 500,00	3 500,00	630,00	630,00	52,50	52,50	101		-	
12	2	882	38,68	38,68	6,96	6,96	0,48	0,48	124		-	
13	2	882	562,69	562,69	101,29	101,29	6,92	6,92	126		-	
14	3	8761	7 000,00	7 000,00	1 260,00	1 260,00	105,00	105,00	101		-	
15	3	8761	38,68	38,68	6,96	6,96	0,48	0,48	124		-	
16	3	8761	562,69	562,69	101,29	101,29	6,92	6,92	126		-	
17	3	8442	7 000,00	7 000,00	1 260,00	1 260,00	105,00	105,00	101		-	

1	2	3а	3	4а	4	5а	5	6	7	8	9	10
18	2	442	38,68	38,68	6,96	6,96	0,48	0,48	124		-	
19	2	442	562,69	562,69	101,29	101,29	6,92	6,92	126		-	
20	3	323	27 733,86	27 733,86	-	-	-	-	128		-	
21	3	464	7 000,00	7 000,00	1 260,00	1 260,00	105,00	105,00	101		-	
22	3	464	38,68	38,68	6,96	6,96	0,48	0,48	124		-	
23	3	464	562,69	562,69	101,29	101,29	6,92	6,92	126		-	
24	3	8246	38,68	38,68	6,96	6,96	0,48	0,48	124		-	
25	3	8246	562,69	562,69	101,29	101,29	6,92	6,92	126		-	
26	3	8608	7 000,00	7 000,00	1 260,00	1 260,00	105,00	105,00	101		-	
27	3	8608	38,68	38,68	6,96	6,96	0,48	0,48	124		-	
28	3	8608	562,69	562,69	101,29	101,29	6,92	6,92	126		-	
Всього		x	103 159,52	103 159,52	13 576,65	13 576,65	1 116,79	1 116,79	x	x	x	x

Розділ ІІ. Зведені дані про оподаткування процентів, вигравіш (призів) у лотерею, сільськогосподарську продукцію							грн. коп.
Показник	Загальна сума доходу		Загальна сума податку на доходи фізичних осіб		Загальна сума військового збору		
	нарахованого	виплаченого	нарахованого	перерахованого	нарахованого	перерахованого	
07	Оподаткування процентів	-	X	-	-	-	-
	Оподаткування процентів - виключення ³	-	X	-	-	-	-
	Оподаткування вигравіш (призів) у лотерею	-	-	-	-	-	-
	Оподаткування вигравіш (призів) у лотерею - виключення ⁴	-	-	-	-	-	-
	Військовий збір ⁵	-	-	-	-	-	-
	Військовий збір - виключення ⁶	-	-	-	-	-	-
	Доходи від продажу сільськогосподарської продукції	-	-	-	-	-	-
	Доходи від продажу сільськогосподарської продукції - виключення ⁷	-	-	-	-	-	-

Розділ ІІІ. Розгорнута інформація про бюджетні гранти													грн. коп.
№ з/п	Регстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта ²	Відомості про укладені договори з надання бюджетних грантів					Сума гранту, грн. коп.		Використання сум гранту		Повернуто коштів		Ознака (0, 1)
		номер договору	дата складання	граничний термін виконання	цільове призначення гранту	дата виконання	згідно договору	фактично надано	за цільовим призначенням, грн. коп.	не за цільовим призначенням, грн. коп.	всього	в т. ч. у зв'язку з нецільовим використанням	
1	2	3	4	5	6	7	8а	8	9а	9	10а	10	11
							-	-	-	-	-	-	

Кількість рядків (розділ І) 2 8 Кількість фізичних осіб (розділ І) 1 1 Кількість сторінок 3

Дата подання 06.08.2023

Керівник (уповноважена особа) фізична особа (законний представник)

Наведена інформація є повною і достовірною.

Регстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта

М. С. Локтіонова
(власне ім'я та прізвище)

Головний бухгалтер (особа, відповідальна за ведення бухгалтерського обліку)

М. П. (за наявності)
Регстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта

З. О. Косухіна
(власне ім'я та прізвище)

¹Значиться код за ЄДРПОУ платника податку або регстраційний (обліковий) номер платника податків, який присвоюється контролюючим органам за реєстраційним номером облікової картки платника податків - фізичної особи.

²Серія (за наявності) та номер паспорта значиться для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті.

³Виключення інформації щодо оподаткування процентів при проведенні коригувань.

⁴Виключення інформації щодо оподаткування вигравіш (призів) у лотерею при проведенні коригувань.

⁵Задляється виключно для проведення коригування податкових розрахунків за минулі періоди до 01.01.2021

⁶Задляється виключно для проведення коригування податкових розрахунків за минулі періоди до 01.01.2021

⁷Виключення інформації щодо оподаткування сільськогосподарської продукції

Додаток К

Відмітка про отримання
(штамп контролюючого органу)

Додаток 5
до Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого
(сплаченого) на користь платників податку - фізичних осіб, і сум нарахованого в податковому зборі також сум нарахованого податкового внеску (Д5)
(пункт 5 розділу IV)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

01	Відомості про трудові відносини осіб та період проходження військової служби										011	Звітний ¹		X	
										012	Звітний новий ²				
										013	Уточнюючий ³				
										014	Довідковий ⁴				
02	Звітний (податковий) період ⁵		2023 (рік)		2 (квартал)		1 (номер додатку в Розрахунку)								
03	Платник єдиного внеску		ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "МКК ЕЙЧ-АРТ"												
			від 07.02.2011 № 10691020000027118												
			(повне найменування (прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) платника єдиного внеску згідно з реєстраційними документами, дата та номер договору (угоди))												
031	Податковий номер ⁶ або серія (за наявності) та номер паспорта ⁷ платника єдиного внеску										37509249				
034	Податковий номер ліквідованого платника єдиного внеску (заповнюється у разі подання розрахунку правонаступником при поданні розрахунку з типом "Уточнюючий" ⁸)														
035	Код філії (заповнюється у разі подання платником єдиного внеску відомостей про філію при поданні розрахунку з типом "Уточнюючий" ⁹)														
036	для призначення пенсії ¹⁰														
	для призначення інших соціальних виплат ¹¹														
04 № з/п	05 Громадянин України (1-так, 0-ні)	06 Договір ЦПХ за основним місцем роботи або за сумісництвом (1-так, 0-ні)	07 Категорія особи ¹²	08 Реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта за формою БКNNXXXXXX/ПXXXXXXX ЗО ¹³	09 Прізвище, ім'я, по батькові ЗО			10 Період трудових або цивільно-правових відносин, проходження військової служби та відпусток		11 Внутрішній сумісник (1 - так, 0 - ні)	13 Професійна назва роботи	14 Код класифікатора професій	16 Документ підстава про початок, кінець трудових або цивільно-правових відносин, переведення на іншу посаду, роботи та відпусток	18 Дата створення нового робочого місця (шпательної одиниці), на яке у звітному періоді працював працівник	20 Ознака ¹⁴ (0,1)
								дата початку (за формою ДДММРРРР)	дата закінчення (за формою ДДММРРРР)	12 Переведено, призначено на іншу посаду або роботу, переміщено до іншого підрозділу (1 - так, 0 - ні)	15. Посада		17 Підстава для припинення трудових або цивільно - правових відносин	19 Військове звання	
1	1	0	2		Вітушок Катерина Сергіївна		04.04.2023	0	Інспектор з кадрів	3423	Наказ від 04.04.2023 р. №5-к				
2	1	0	1		Вітушок Катерина Сергіївна	05.04.2023	0	Інспектор з кадрів	3423	Наказ від 04.04.2023 р. №6-к					

¹ Якщо Д5 подається в складі Розрахунку з типом "Звітний" (пункт 1 розділу III Порядку).

² Якщо Д5 подається в складі Розрахунку з типом "Звітний новий" та містить виключно коригування даних відповідно до передбаченого для цього додатку порядку коригування рядків (абзац п'ятий пункту 6 розділу V Порядку);

³ Якщо Д5 подається в складі Розрахунку з типом «Уточнюючий» та містить виключно коригування даних відповідно до передбаченого для цього додатку порядку коригування рядків (абзац п'ятий пункту 6 розділу V Порядку).

⁴ Якщо Д5 подається в складі Розрахунку з типом "Звітний" як "Довідковий" з позначкою "призначення пенсії" або "призначення матеріального забезпечення, страхових виплат" призначення пенсії та призначення матеріального забезпечення, страхових виплат.

⁵ Зазначається звітний (податковий) період (календарний рік), за який подається Розрахунок, квартал, за який формується Розрахунок (цифрове значення від 1 до 4), номер Розрахунку, до якого додається Д5 (відповідає номеру, вказаному у заголовній частині Розрахунку), та номер додатку такого виду в Розрахунку.

⁶ Зазначається код за ЄДРПОУ платника єдиного внеску або реєстраційний (обліковий) номер платника податків, який присвоюється контролюючими органами, або реєстраційний номер облікової картки платника податків - фізичної особи.

⁷ Серію (за наявності) та номер паспорта зазначають фізичні особи, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті.

⁸ Зазначається код за ЄДРПОУ ліквідованого платника єдиного внеску у разі подання правонаступником Розрахунку з типом "Уточнюючий" за осіб, що перебували в трудових відносинах чи відносинах цивільно-правового характеру з платником, який ліквідований.

⁹ Зазначається код філії, по застрахованим особам якої виправляються дані за попередній звітний період у разі подання платником податків Розрахунку з типом "Уточнюючий"

Продовження Додатку К

¹⁰ Зазначається позначка у разі подання Д5 для призначення пенсії застрахованим особам.
¹¹ Зазначається позначка у разі подання Д5 для призначення матеріального забезпечення, страхових виплат.
¹² Категорія особи: 1 – наймані працівники (з трудовою книжкою); 2 – наймані працівники (без трудової книжки); 3 – особи, які виконують роботи за договорами цивільно-правового характеру; 4 – особи, яким надано відпустку по догляду за дитиною від трирічного віку до досягнення нею шестирічного віку;
5 – особи, яким надано відпустку у зв'язку з вагітністю та пологами; 6 – особи, яким надано відпустку по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку; 7- особи, із числа військовослужбовців, особи рядового і начальницького складу, які отримують допомогу у зв'язку з вагітністю та пологами;
8 – особи із числа військовослужбовців, особи рядового і начальницького складу.
¹³ Для ідентифікації застрахованої особи у Пенсійному фонді України для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті, зазначаються: для власників паспорта у формі книжечки серія та номер паспорта у форматі БКNNXXXXXX, де БК - константа, що вказує на реєстрацію в Пенсійному фонді України за паспортними даними; NN - дві українські літери серії паспорта (верхній регістр); XXXXXX - шість цифр номера паспорта (з ведучими нулями) або для власників паспорта у формі пластикової картки у форматі PXXXXXXX, де П - константа, що вказує на реєстрацію в Пенсійному фонді України за паспортними даними; XXXXXXXX – дев'ять цифр номера паспорта громадянина України у формі пластикової картки типу ID-1, що містить безконтактний електронний носій.
¹⁴ Відображається ознака "0", якщо рядок потрібно ввести, чи ознака "1", якщо рядок потрібно виключити. Графа 20 заповнюється для "Звітнього нового" та "Уточнюючого" Розрахунків.

Дата подання	06.08.2023	М. С. Локтіонова	М. С. Локтіонова
Керівник (уповноважена особа) / фізична особа (законний представник)	66 (Рестраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта)	М. П. (за наявності) С. О. Косухіна	М. С. Локтіонова (власне ім'я та прізвище)
Головний бухгалтер (особа, відповідальна за ведення бухгалтерського обліку)	80 (Рестраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта)	С. О. Косухіна	З. О. Косухіна (власне ім'я та прізвище)

Додаток Л

Таблиця Л.1 – Обов'язки внутрішнього аудитора в контексті контролю нарахування та оподаткування доходів фізичних осіб на підприємстві

Обов'язок	Опис	Інструменти/Методи	Результати
1	2	3	4
Контроль за точністю звітності	Перевірка правильності заповнення фінансової, податкової та статистичної звітності підприємства, забезпечення їх відповідності вимогам законодавства.	Аналіз звітів (Податковий розрахунок, Додатки до звітності), порівняння з первинними документами та бухгалтерськими записами.	Точність і своєчасність поданої звітності, усунення можливих помилок і неточностей.
Контроль нарахування податків і зборів	Перевірка правильності нарахування податків, таких як ПДФО, військовий збір і ЄСВ. Оцінка відповідності нарахувань законодавчим вимогам.	Порівняння нарахованих сум з даними обліку, розрахунки ставок та пільг, контроль відповідності поточним податковим вимогам.	Відповідність податковим нормативам, мінімізація помилок при нарахуванні податків.
Моніторинг своєчасності подання звітності	Контроль за дотриманням термінів подання звітності до контролюючих органів, щоб уникнути штрафних санкцій.	Перевірка строків подання звітів та відповідних документів до податкових органів, використання календарів звітності.	Своєчасне подання всіх звітних документів, уникнення штрафів за несвоєчасність.
Аналіз автоматизованих систем	Перевірка правильності використання автоматизованих систем для створення та подання звітності. Оцінка ефективності таких систем.	Тестування програмного забезпечення, перевірка налаштувань в «ІС:Підприємство», «М.Е.Дос», оцінка автоматичних розрахунків.	Висока точність обробки даних, автоматизація процесів, зменшення людського фактора.
Ідентифікація помилок та недоліків	Виявлення помилок у процесах нарахування доходів та податків, а також у формуванні звітних документів. Пошук можливих причин недоліків.	Аналіз бухгалтерських записів, вивчення попередніх звітів, перегляд помилок у документах.	Викриття помилок, аналіз причин їх виникнення, коригування процесів для запобігання помилкам у майбутньому.
Визначення ризиків	Оцінка ризиків, що виникають в процесах нарахування податків, соціальних виплат та заповнення звітності. Розробка заходів для їх мінімізації.	Ризик-менеджмент, аналіз процесів, консультування з іншими відділами, використання внутрішніх звітів.	Мінімізація ризиків, вжиття превентивних заходів, забезпечення відповідності стандартам.
Розробка рекомендацій щодо покращення	Підготовка рекомендацій щодо вдосконалення внутрішнього контролю, оптимізації нарахування податків та поліпшення звітності.	Проведення аналізу існуючих процесів, виявлення неефективних процедур, розробка нових підходів до обліку і звітності.	Вдосконалення внутрішніх процесів, підвищення ефективності роботи підприємства.
Забезпечення відповідності законодавству	Перевірка відповідності внутрішніх процедур чинному законодавству, зокрема податковому, трудовому і фінансовому.	Постійний моніторинг змін у законодавстві, порівняння внутрішніх політик з актуальними вимогами закону.	Дотримання вимог законодавства, своєчасне оновлення внутрішніх процедур відповідно до змін у нормативно-правових актах.

Продовження додатку Л

1	2	3	4
Підготовка звітів та документів	Формування та підготовка внутрішніх звітів, а також документів для подачі до податкових органів або керівництва підприємства.	Створення аналітичних звітів, підготовка документів для контролюючих органів, робота з бухгалтерськими і фінансовими даними.	Надання точних і своєчасних звітів, забезпечення чіткої документації для зовнішніх аудиторів і контролюючих органів.
Навчання персоналу	Проведення тренінгів для співробітників з правильного нарахування доходів, заповнення звітів та управління податковими зобов'язаннями.	Організація навчальних заходів, проведення семінарів і вебінарів, розробка методичних матеріалів.	Підвищення кваліфікації персоналу, покращення знань у сфері податкового обліку та звітності.

Джерело: побудовано автором на основі власних досліджень

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВАДИМА ГЕТЬМАНА

ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

ЗБІРНИК ДОПОВІДЕЙ Ювілейної 90-ї щорічної студентської наукової конференції

**«ІННОВАЦІЙНІ ПРОЄКТИ
ДЛЯ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ
ТА РОЗВИТКУ УКРАЇНИ»**

(17 квітня — 20 травня 2023 р.)

ЗМІСТ

ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

КАФЕДРА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА КОНСАЛТИНГУ

ПЛАТФОРМА ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА ОПОДАТКУВАННЯ У ПІСЛЯВОЄННІЙ РОЗБУДОВІ УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ Й ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ

<i>Буз Андрій Олександрович.</i> Стратегічний екологічний управлінський облік.....	5
<i>Бишовець Аліна Олександрівна, Луценко Владислава Олександрівна.</i> Роялті як об'єкт бухгалтерського обліку та оподаткування	8
<i>Делейчук Зоряна Миколаївна.</i> Електронні гроші — платіжний інструмент цифрової економіки.....	10
<i>Запорожець Вікторія Віталіївна.</i> Особливості документального оформлення вибуття малоцінних та швидкозношуваних предметів	11
<i>Позднякова Дарія Дмитрівна.</i> Перспективи розвитку безготівкових розрахунків в повоєнній перспективі	13

КАФЕДРА АУДИТУ

ПЛАТФОРМА ІННОВАЦІЙНІ ТА DIGITAL-ТЕХНОЛОГІЇ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

<i>Андрущенко Євгеній Максимович.</i> Перспективи ведення бухгалтерського обліку оплати праці із використанням сучасних інформаційних технологій в умовах повоєнного відновлення України	15
<i>Берегова Анастасія Сергіївна.</i> Диджитал-технології обліку розрахунків з вітчизняними постачальниками та підрядниками як чинник післявоєнного розвитку України.....	17
<i>Воловик Дар'я Миколаївна.</i> Оцінка перспектив використання блокчейн-технологій у системі обліку розрахунків з оплати праці в умовах воєнного стану	19
<i>Волощенко Ілля Сергійович.</i> Облік заробітної плати: проблеми та шляхи їх вирішення.....	22
<i>Горбач Людмила Сергіївна.</i> Особливості формування доходів морських портів України в умовах воєнного стану	24
<i>Дядечко Артем Миколайович.</i> Роль digital-технологій обліку доходів фізичних осіб у забезпеченні післявоєнного відновлення України	26
<i>Заєць Вікторія Володимирівна.</i> Особливості обліку товарних операцій на підприємствах торгівлі в умовах воєнного стану	29
<i>Мельник Дмитро Олександрович.</i> Системи обліку та внутрішнього контролю на підприємстві в контексті інформаційної безпеки	31
<i>Парфененко Оксана Олександрівна.</i> Інтеграція digital-технологій у процес формування та подання електронної звітності: переваги і виклики для розвитку бізнесу в Україні.....	32
<i>Подставін Артем Ігорович.</i> Автоматизація обліку розрахунків з покупцями і замовниками в умовах воєнного стану	35
<i>Позднякова Дарія Дмитрівна.</i> Аналіз програмних продуктів для використання в обліку та аудиті на підприємствах України	37
<i>Поштар Марк Андрійович.</i> Інформаційні технології цифрової економіки: сучасний стан та їх розвиток.....	39
<i>Прокопець Олександра Павлівна.</i> Облік фінансових результатів діяльності підприємств України в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення.....	40
<i>Селютін Єгор Романович.</i> Стан та вдосконалення первинного обліку із застосуванням цифрових технологій у період післявоєнного часу	42

Таблиця 1

ФІНАНСОВИЙ ПЛАН ОТРИМАННЯ ДОХОДІВ ДП «АМПУ» НА 2023 РІК, (тис. грн)

Показники	Факт 2021	План 2022	Факт 2022	План 2023	% факт 2022 / факт 2021	% план 2023 / факт 2021	% план 2023 / факт 2022
Доходи всього, в т.ч.	7 356 636	7 983 304	3 933 191	3 303 787	53	45	84
Чистий дохід	7 093 694	7 734 124	3 272 901	3 239 190	46	46	99
Інші операційні доходи	209 198	169 275	565 166	43 143	270	21	8
Інші фінансові доходи	31 345	6 830	43 821	5 656	140	18	13
Інші доходи	22 399	28 075	51 303	15 798	230	71	31

Література

1. Про портові збори: наказ Міністерства інфраструктури України від 27.05.2013 р. № 316. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0930-13#Text>
2. Про заходи щодо реорганізації державних підприємств морського транспорту та утворення державного підприємства «Адміністрація морських портів України»: наказ Міністерства інфраструктури України від 19.03.2013 № 163. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0163733-13#Text>
3. Пояснювальна записка до фінансового плану ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «АДМІНІСТРАЦІЯ МОРСЬКИХ ПОРТІВ УКРАЇНИ» на 2023 рік, 11 с. URL: <http://surl.li/hodso>.
4. Проект Плану відновлення України. Матеріали робочої групи «Відновлення та розбудова інфраструктури» 2022 рік. URL: <http://surl.li/hodsr>.

Дядечко А.М.

*«Облік і оподаткування», 1 курс
другого (магістерського) рівня вищої освіти
Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана*

Науковий керівник — к.е.н., доцент кафедри аудиту Мариніч І.О.

РОЛЬ DIGITAL-ТЕХНОЛОГІЙ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

У сьогоднішній складний час, коли на долю нашої країни випала повномасштабна агресія з боку росії, в результаті якої наша економіка зазнала різкого спаду та змін, але не припинила своє існування, вона втрималась та починає поступове відновлюватись. Навіть зараз на початку 2023 року, ще до закінчення війни, постає та навіть починає реалізовуватись питання відновлення соціального та економічного життя українців. Пандемія і війна є величезними випробування для нашої економіки та життя загалом, тому забезпечення певної стабільності діяльності підприємств або їх швидкого адаптування до нових реалій є запорукою виживання країни.

Одним з найважливіших аспектів діяльності будь-якого підприємства та установив державної чи приватної власності є облік праці та заробітної плати працівників. Питання розміру заробітної плати, правильності її нарахування та своєчасної виплати перебуває в центрі уваги різних зацікавлених сторін: найманих працівників, власників, пенсійного фонду, податкових органів, профспілок, державних структур. Даний сегмент обліку та економічної діяльності підприємства притягує увагу багатьох сторін через його важливість і, в той же час, складність.

Важливість полягає у допомозі керівництву визначити суму витрат підприємства на оплату праці й відповідно визначити фактичну собівартість виготовленої продукції, виконаних робіт і наданих послуг, з іншого боку, дозволяє максимально ефективно використовувати наявні трудові ресурси підприємства. Також виплата заробітної плати це податки, які держава використовує на свій розвиток, відбудову та оборону і, загалом, це кошти населення, які воно витрачатиме в більшості випадків у середині країни, що забезпечує розвиток не тільки конкретних підприємств, а й економіки в цілому.

Однак складність цього процесу визначається тим, що для правильного нарахування заробітної плати потрібно мати точні та оперативні дані про витрати робочого часу, категорії та кваліфікації працівників, їх пільги, чисельність і т. д. Також в сучасних умовах накладається проблема того, що дані про працівників дуже швидко змінюються через повномасштабну війну: зміна кількості працівників, зміна їх місця проживання/роботи, втрата документів, знищення підприємства або частини його, де працювали.

Через таку велику кількість викликів пов'язаних з обліком кадрів та виплатою їм заробітної плати, з якими повинні впоратися теперішні українські підприємства, постає питання знаходження сучасного, швидкого та дієвого рішення, яке спростить та забезпечить стабільність в даному сегменті обліку.

Цим рішення є впровадження digital-технологій обліку в систему підприємства. Digital-технології мають суттєвий вплив на ефективність організації обліку оплати праці. Завдяки застосуванню автоматизованих облікових систем під час здійснення бухгалтерського обліку та аналізу оплати праці, підприємства і установи можуть: 1) автоматизувати типові розрахункові операції; 2) підвищити якість та повноту даних, що містяться в облікових реєстрах (зміна чисельності робітників, витрати робочого часу, категорії робітників, пільги та премії працівників, обсяг виробничих витрат); 3) автоматизувати контроль за правильністю проведення ручних розрахунків та коригувань [1].

Також важливою перевагою digital-обліку заробітної плати є зміна способу її виплати. У сучасних умовах господарювання найбільш раціональним способом виплати заробітної плати є використання платіжних карток. Із цією метою на підприємствах створюють зарплатний проект. Такий спосіб оплати праці вирішує багато проблем одночасно: 1) спрощення процедури виплати заробітної плати; 2) скорочення витрат, пов'язаних з інкасацією наявних коштів; 3) можливість виплати заробітної плати працівникам у разі їх відсутності; 4) відсутність необхідності депонування заробітної плати й зберігання її в касі підприємства; 5) значна оптимізація документування виплати заробітної плати.

Незалежно від того, який суб'єкт господарювання розглядається — організація чи установа, державний чи приватний суб'єкт, диджиталізації обліку стане перевагою для них. У наш час можна підібрати програму автоматизованого обліку з урахуванням усіх особливостей організації та її потреб. Також слід зазначити, що автоматизація обліку оплати праці може мати різні форми інтеграції у структуру підприємства: 1) окрема система, що спрямована на розв'язання задач конкретної ділянки обліку; 2) складова частини автоматизованої облікової системи обліку; 3) складова частина інтегрованої автоматизованої системи управління установою/підприємством.

На сьогодні на території України використовується велика кількість програм для ведення обліку оплати праці. Найпопулярнішими серед приватних підприємств є «BAS — Бухгалтерія», «SAP», «Парус — заробітна плата», «Нова бухгалтерія» з модулем «Зарплата», «Галактика: Управління персоналом», серед державних — «FIT-Бюджет», «UA-Бюджет», «ISPro 7», «MASTER: Зарплата і кадри», «ЧІЖ-Бухгалтерія: Заробітна Плата».

Попри таке велике різноманіття програм можна виділити схожість у їх функціоналі, а саме:

- автоматичний розрахунок нарахувань та утримань із заробітної плати;
- облік штатної структури на рівні підрозділів і посад;
- ведення табелю робочого часу, облік наказів з оплати праці;
- здійснення індексації заробітної плати у програмі;
- можливість розраховувати відпускні, лікарняні, допомогу при вагітності та пологах, а також визначати оплату за дні відрядження працівника;
- формування регламентованої звітності для подачі у фонди, ДПС, органи статистики [2].

Спрощення нарахування різних пільг буде і є суттєвою перевагою для післявоєнної відбудови України, адже за допомогою digital-технологій обліку підприємство зможе надавати державі актуальні дані стосовно стану та місця знаходження працівника, що спростить процес нарахування різноманітної фінансової допомоги з боку країни.

Також автоматизацію обліку виплати заробітної плати у післявоєнній відбудові України слід розглядати не лише як інструмент стабільності та правильності нарахування та виплат заробітної плати та державних виплат, а ще як спосіб покращення даного сегменту обліку загалом на основі міжнародного досвіду, а саме:

- 1) заробітна плата кожного працівника має бути встановлена індивідуально;
- 2) перегляд заробітної плати робітників проводиться один раз на рік;
- 3) застосовуються системи матеріального заохочення для різних категорій працівників;
- 4) рівень заробітної плати має відображати досягнення та мотивацію працівника.

Однак попри всі переваги та перспективи впровадження digital-технології обліку доходів фізичних осіб у діяльність підприємства чи установи, слід відзначити певні недоліки даного рішення:

- додаткові витрати (оплата придбання та ліцензії користування відповідним програмним забезпеченням);
- необхідність наявності або перекваліфікації більшості персоналу для роботи з програмним середовищем;
- відсутність функції подачі звітності в усі контролюючі органи України (можливо лише за наявності додаткового програмного продукту, наприклад, «М.Е.Дос»).

Отже, роль digital-технології обліку доходів фізичних осіб у забезпеченні післявоєнного відновлення України є дуже значною, адже забезпечення швидкості та стабільності оплати праці є запорукою впевненості в завтрашньому дні у працівників. Але якщо розглядати саме з позиції післявоєнної відбудови, то впровадження digital-технології обліку дозволить і роботодавцю, і державі, в обличчі різних контролюючих органів, мати актуальну та повну інформацію стосовно працівника: його зайнятість, місце перебування, чи потребує соціальної допомоги і т.д. Також автоматизація обліку відкриває шлях до впровадження зарубіжного досвіду у сегменті обліку праці та заробітної плати працівників. Зважаючи на різноманіття програмних продуктів представлених на ринку України жодне підприємство не матиме проблем з переходом на автоматизовану систему обліку заробітної плати. Заробітна плата — запорука економічного життя країни та мотиваційний інструмент для працівників, тому її диджиталізація є запорукою відбудови та розвитку України.

Література

1. Аверкина М.Ф., Гриценюк О.І. Особливості автоматизації обліку праці та заробітної плати. Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці. С. 113-117.
2. Васильєва В.Г., Коновалова О.В., Коротченко В.О. Сучасні проблеми автоматизації обліку в бюджетних установах: теоретичні та практичні аспекти. Економічний простір. 2018. № 138. С. 150-163.

Засць В.В.

*«Облік і оподаткування», 4 курс
Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана*

Науковий керівник — к.е.н., доцент кафедри аудиту Самборський О.В.

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТОВАРНИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ТОРГІВЛІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Облік товарних операцій є основною частиною бухгалтерського обліку торговельних підприємств, яка забезпечує достовірність і об'єктивність основних показників визначення та контролю господарської діяльності — обороту та загальної торговельної виручки як джерела покриття витрат обігу та отримання прибутку підприємства.

В умовах воєнного стану в Україні, підприємства торгівлі повинні бути готові до різких змін у економічній сфері. Особливості обліку товарних операцій на підприємствах торгівлі в таких умовах полягають у зміні підходу до організації та ведення бухгалтерського обліку.

Розглядаючи питання товарних операцій, можна сказати, що на сьогоднішній день, практично всі підрозділи підприємства зазнали бухгалтерських змін. Це стосується операцій, у яких товари купуються до визначення фінансового результату. Отже, у разі реформування торговельного підприємства необхідно звернути увагу на організацію бухгалтерського обліку торговельного підприємства з метою надання користувачам повної, достовірної та об'єктивної інформації про фінансовий стан підприємства та результати своєї діяльності. Це визначає актуальність обраної теми дослідження.

Проаналізувавши пропоновані трактування сутності поняття «товарні операції», можна визначити його як: торговельні процеси надходження, зберігання та продажу товарів. Законодавча база, яка регламентує відносини, пов'язані з торговельною діяльністю, досить різноманітна, оскільки торгівля охоплює широкий спектр правових відносин.

Незважаючи на велику кількість нормативно-правових актів, які регламентують торговельну діяльність, варто зазначити, що законодавче регулювання облікового відображення операцій з рухом товарів не повною мірою вирішує всі питання практики ведення обліку на торговельних підприємствах.

Однією з основних особливостей обліку на підприємствах є відсутність робочого плану рахунків для ведення бухгалтерського обліку в умовах воєнного конфлікту, який відповідав би специфіці діяльності підприємства та умовам воєнного стану, і забезпечував контроль за наявністю та рухом товарно матеріальних цінностей. Крім того, умови воєнного стану можуть призвести до змін попиту та пропозиції на товари, тому підприємства торгівлі повинні бути готові до швидких змін у своїй діяльності та відповідно адаптувати свої бухгалтерські процедури.